Biblioteca Polirom

F. Scott Fitzgerald

Povestiri cu Pat Hobby

POLIROM

F. Scott Fitzgerald

Povestiri cu Pat Hobby

Traducere şi note de
Alexandra Coliban

EDITURA POLIROM
2011

F. Scott Fitzgerald

Pat Hobby Stories

Copyright renewed © 1967, 1968, 1969 by Frances Scott Fitzgerald Smith
All rights reserved

© 2011 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2383-9

ISBN PDF: 978-973-46-2384-6

ISBN print: 978-973-46-2202-3

Coperta: Radu Răileanu

Foto copertă: Mihail Kaufman

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea,

închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

FRANCIS SCOTT KEY FITZGERALD (1896-1940) s-a născut în

St. Paul, Minnesota. A publicat primul roman, *This Side of Paradise* (*Dincoace de paradis*; Polirom, 2005) în 1920, an în care s-a căsătorit cu Zelda Sayre, ea însăşi scriitoare. S-a bucurat de la bun început de o imensă popularitate, dar şi de recunoaştere critică, fiind considerat unul dintre cei mai importanţi reprezentanţi ai „generaţiei pierdute”. Capodopera sa, *The Great Gatsby* (*Marele Gatsby*; Polirom, 2002, 2007, 2011), a apărut în anul 1925. Următorul mare roman, *Tender Is the Night* (*Blândeţea nopţii*; Polirom, 2001, 2009), a fost publicat în 1934. În 1999, suplimentul literar al ziarului *The Washington Post* a declarat *Marele Gatsby* drept al doilea mare roman în limba engleză al secolului XX, după *Ulise* de James Joyce. Fitzgerald a mai scris *The Beautiful and Damned* (*Cei frumoşi şi blestemaţi*, 1922; Polirom, 2008) şi *The Love of the Last Tycoon* (*Dragostea ultimului magnat*, publicat postum în 1941). Este autorul mai multor volume de povestiri, printre care *Tales of the Jazz Age* (*Povestiri din epoca jazzului*, 1922), *All the Sad Young Men* (*Toţi aceşti tineri trişti*, 1926), *Babylon Revisited and Other Stories* (publicat în 1960 şi tradus în colecţia „Biblioteca Polirom” cu titlul *Un diamant cât Hotelul Ritz şi alte povestiri*, 2006). La Editura Polirom a mai apărut volumul de povestiri *Strania poveste a lui Banjamin Button şi alte întâmplări din epoca jazzului* (2009), a cărui ecranizare a fost distinsă cu trei premii Oscar, trei premii BAFTA şi a obţinut cinci nominalizări la Globul de Aur.

Cele şaptesprezece *Povestiri cu Pat Hobby* sunt inspirate din propriile experienţe ale F. Scott Fitzgerald, de pe vremea când lucra pentru Universal Studios. Pat Hobby, scenarist la Hollywood, trăieşte într-o sărăcie lucie, în ciuda succesului pe care l-a avut în epoca filmului mut. Viaţa i se reduce la alcool, cinism şi o continuă preumblare în preajma studiourilor. Majoritatea poveştilor îl descoperă falit, mai tot timpul implicat în mărunte intrigi financiare sau având legătură cu mult dorita apariţie pe genericele filmelor. Ineditele întâmplări descrise în acest volum sunt pline de umor şi de nostalgie faţă de începuturile cinematografului american, înainte să devină o industrie, cum susţine, cu amărăciune, protagonistul.

Dorinţa de Crăciun a lui Pat Hobby

I

Se sărbătorea Ajunul Crăciunului la studio. La unsprezece dimineaţa, Moş Crăciun trecuse deja pe la mulţi dintre numeroşii angajaţi, răsplătindu-i pe toţi pe măsura meritelor.

Cadouri somptuoase de la producători pentru vedete şi de la agenţi pentru producători au fost aduse în birouri

şi în bungalourile din studio. Pe toate platourile se vorbea despre darurile nostime făcute de actori regizorilor sau de regizori actorilor; biroul de publicitate oferise şampanie presei. De la producători, regizori şi scenarişti, cădeau ca o mană cerească peste tagma funcţionarilor bacşişuri de cincizeci, de zece şi de cinci dolari.

În toată povestea asta erau şi excepţii. Lui Pat Hobby, de exemplu, care ştia cum stau lucrurile după douăzeci de ani de experienţă, îi venise ideea să-i facă vânt secretarei cu o zi înainte. Aveau să-i trimită una nouă, dintr-o clipă în alta – dar mai mult ca sigur ea nu se va aştepta la un cadou din prima zi.

Aşteptând-o, se plimba pe coridor, uitându-se prin birourile deschise, în căutarea unui semn de viaţă. Se opri să schimbe o vorbă cu Joe Hopper, de la departamentul de scenarii.

— Nu-i ca pe vremuri, se văicări el. Pe-atunci era câte o sticlă pe fiecare birou.

— Ei, sunt câteva.

— Nu prea multe, suspină Pat. Şi după aia proiectam un film – făcut din tăieturile din camera de montaj.

— Am auzit. Toate chestiile cenzurate, spuse Hopper.

Pat confirmă din cap, cu ochii strălucindu-i.

— Ah, era grozav. Râdeai de făceai pe tine...

Se întrerupse, căci văzuse o femeie cu un carneţel în mână, intrând în biroul lui care se afla ceva mai încolo pe hol, şi se întoarse în jalnicul prezent.

— Gooddorf m-a pus să lucrez în vacanţă, se plânse Pat cu amărăciune.

— Eu n-aş face aşa ceva.

— Nici eu, dar cele patru săptămâni mi se termină vinerea viitoare şi, dacă mă pun cu el, nu-mi mai prelungeşte contractul.

Hopper se întoarse să plece, ştiind că lui Pat oricum n-avea să-i mai prelungească nimeni contractul. Fusese angajat ca să scrie scenariul unui western de modă veche, iar băieţii care „îl ajutau cu scrisul” – adică puricau ce făcuse el – spuneau că totul era datat, iar unele părţi n-aveau nicio noimă.

— Sunt Domnişoara Keagle, spuse noua secretară a lui Pat.

Avea vreo treizeci şi şase de ani şi era prezentabilă, ofilită, obosită, eficientă. Se duse la maşina de scris, o examină, se aşeză şi începu să plângă cu suspine.

Pat tresări. Stăpânirea de sine, a subordonaţilor cel

puţin, era regulă pe acolo. Nu ajungea că trebuia să muncească în Ajun de Crăciun? Ei bine, ar fi fost şi mai rău să nu muncească deloc. Aşa că se duse şi închise uşa – l-ar fi putut bănui cineva că o insultase pe fată.

— Lasă supărarea, îi spuse el. E Crăciunul.

Izbucnirea emoţională a fetei se stinsese. Stătea dreaptă acum, înăbuşindu-şi lacrimile şi ştergându-se la ochi.

— Nimic nu e aşa de grav cum pare, o asigură el fără prea multă convingere. Oricum, care-i problema? Au de gând să-ţi facă vânt?

Ea încuviinţă din cap, puse capăt suspinelor trăgându-şi nasul şi îşi deschise agenda.

— Pentru cine ai lucrat?

Îi răspunse scrâşnind brusc din dinţi:

— Pentru domnul Harry Gooddorf.

Pat îşi holbă ochii permanent injectaţi. Îşi aminti atunci că o zărise în anticamera biroului lui Harry.

— Din 1921. Optsprezece ani. Şi ieri m-a trimis înapoi la departament. Mi-a spus că-l deprim – îi amintesc că îmbătrâneşte. Chipul îi era înnegurat. Nu aşa îmi vorbea după program acum optsprezece ani.

— Da, pe vremeea aceea alerga după fuste, îi spuse

Pat.

— Ar fi trebuit să fac ceva atunci, când am avut ocazia.

Lui Pat i se trezi interesul.

— Îţi promisese să te ia de soţie? Cu asta n-ai cum să-l prinzi.

— Dar aveam ceva de care să mă agăţ. Ceva mai important decât faptul că nu s-a ţinut de promisiune. Mai am şi acum. În plus, pe vremea aceea mi se părea că sunt îndrăgostită de el. Rămase pe gânduri o clipă. Vreţi să dictaţi ceva acum?

Pat îşi aminti de treaba lui şi scoase nişte foi.

— E o completare, începu el. Scena 114 A. Pat se plimba prin birou dictând. Exterior. Plan general cu podişul, decretă el. Buck şi mexicanii se apropie de *hyacenda*[1].

— De ce?

— De *hyacenda* – de fermă. Îi aruncă o privire plină de reproş. 114 B. Cadru cu două personaje: Buck şi Pedro. Buck: „Rahatul ăla cu ochi, o să-i scot maţele când îl prind!”

Domnişoara Kagle ridică privirea, tresărind.

---

[1] Pronunţie greşită a substantivului *hacienda*.

— Vreţi să scriu asta?

— Sigur.

— N-o să treacă.

— Eu aşa scriu. Normal că n-o să treacă. Însă, dacă pun „şobolan împuţit”, scena n-o să aibă nicio forţă.

— Dar în felul ăsta n-o să trebuiască să modifice cineva în „şobolan împuţit”?

Se uită la ea cu asprime. N-avea chef să schimbe secretare zi de zi.

— Lasă-l pe Harry Gooddorf să-şi facă griji pentru asta.

— Lucraţi pentru domnul Goodorf? întrebă alarmată domnişoara Kagle.

— Până mă dă afară.

— N-ar fi trebuit să spun...

— Fii fără grijă, o asigură el. Nu mai suntem prieteni. Nu la trei sute cincizeci de dolari pe săptămână, când pe vremuri luam două mii... Unde rămăsesem?

Începu să se plimbe din nou prin încăpere, repetând încântat, cu voce tare, ultima replică. Doar că acum nu mai părea să ţintească un personaj din scenariu, ci pe Harry Gooddorf. Dintr-odată se opri, cufundat în gânduri.

— Auzi, cu ce anume îl ai la mână? Ştii unde-i

îngropat cadavrul?

— Nu-i nimic de râs în asta, e purul adevăr.

— I-a făcut de petrecanie cuiva?

— Domnule Hobby, chiar îmi pare rău că am deschis gura.

— Spune-mi Pat. Care ţi-e numele mic?

— Helen.

— Măritată?

— Acum nu.

— Ei, Helen, ia ascultă: Ce-ai zice să luăm masa împreună?

II

În după-amiaza zilei de Crăciun, Pat încă mai încerca să scoată de la ea secretul. Aveau studioul aproape numai pentru ei – doar personalul de bază, câţiva tehnicieni, mai era pe holuri şi în bufet. Îşi făcuseră reciproc cadouri de Crăciun. Pat îi dăduse o bancnotă de cinci dolari, Helen îi cumpărase o batistă albă de olandă. Îşi amintea perfect vremurile în care de Crăciun se alegea cu multe asemenea batiste. Scenariul înainta cu viteza melcului, dar prietenia lor prinsese contur. I se

părea că secretul ei era un bun de mare preţ şi se întreba câte cariere luaseră o întorsătură neaşteptată ca urmare a descoperirii unei asemenea comori. Unele cu siguranţă înfloriseră din plin. Ce mai, parcă făcea parte din familie, aşa de bine se simţea. Şi îşi imagina o conversaţie cu Harry Gooddorf.

— Harry, uite cum stau lucrurile. Nu mi se pare că experienţa mea e folosită la justa ei valoare. Trepăduşii cei tineri ar trebui să scrie – iar eu ar trebui mai degrabă să supervizez.

— Sau ce?

— Sau nu se ştie, spunea Pat pe un ton ferm.

Tocmai visa astfel cu ochii deschişi, când Harry Gooddorf intră pe neaşteptate.

— Crăciun fericit, Pat, îi spuse acesta jovial. Surâsul îi păli când o văzu pe Helen. A, bună, Helen, nu ştiam că lucrezi cu Pat acum. Ţi-am trimis o atenţie la departamentul de scenarii.

— Nu trebuia.

Harry se întoarse iute spre Pat.

— Şeful e călare pe mine, spuse el. Trebuie să am un scenariu definitiv până joi.

— Păi, uite-mă, spuse Pat. O să-l ai. Te-am dezamăgit

eu vreodată?

— De obicei, spuse Harry. De obicei.

Părea pe punctul de a mai spune ceva, când intră un curier cu un plic şi i-l înmână lui Helen Kagle – moment în care Harry se întoarse pe călcâie şi ieşi.

— Să nu-l mai văd în faţa ochilor! izbucni domnişoara Kagle, după ce deschise plicul. Zece dolari – zece amărâţi de dolari – de la un director, după optsprezece ani.

Era şansa de care Pat trebuia să profite. Stând pe biroul ei, îi împărtăşi planul lui.

— Am putea avea amândoi locuri călduţe, spuse el. Tu, la conducerea unui departament de scenarii, eu, producător asociat. Ne aranjăm pe viaţă – nu tu scris, nu tu clămpănit la maşină. Am putea, la o adică, am putea... dacă lucrurile merg bine, am putea să ne căsătorim.

O văzu că ezită multă vreme. Când îşi puse o foaie nouă în maşina de scris, Pat îşi închipui că pierduse.

— Pot s-o scriu din memorie, spuse ea. E o scrisoare pe care şi-a bătut-o singur la maşină pe 3 februarie 1921. A închis plicul şi mi l-a dat mie să-l expediez – dar exista o blondă care-l interesa şi eu mă întrebam de ce era aşa de secretos cu o scrisoare.

Helen bătuse la maşină în timp ce vorbise şi acum îi întinse lui Pat o hârtie.

Către Will Bronson
First National Studios
Personal

Dragă Bill,

L-am omorât pe Taylor. Ar fi trebuit să luăm măsuri mai de mult. Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura?

Al tău, Harry

— Te-ai prins? întrebă Helen. Pe 1 februarie 1921, cineva l-a mătrăşit pe William Desmond Taylor, regizorul. Şi nu s-a aflat nici până acum cine anume.

III

Păstrase scrisoarea originală timp de optsprezece ani, cu plic cu tot. Îi trimisese doar o copie lui Bronson, refăcând semnătura lui Harry Gooddorf.

— Păpuşă, ne-am aranjat! spuse Pat. Întotdeauna mi-am imaginat că lui Taylor îi venise de hac o *fată*.

De atâta fericire, deschise un sertar şi scoase o sticlă de whisky de un sfert. Apoi, amintindu-şi parcă de ceva,

întrebă:

— E la loc sigur?

— Normal! N-ar ghici în vecii vecilor unde e.

— Păpuşă, l-am prins!

Bani gârlă, maşini, femei, piscine înotau într-un montaj scânteietor prin faţa ochilor lui Pat.

Împături biletul, îl puse în buzunar, mai luă o gură şi se întinse după pălărie.

— Vrei să te duci la el acum? îl întrebă Helen cu îngrijorare. Hei, aşteaptă până plec. Nu vreau să mă omoare şi pe *mine*.

— Stai fără grijă! Ascultă, hai să ne întâlnim la The Muncherie, pe colţul dintre La Brea Avenue şi Fifth Street, într-o oră.

În timp ce se îndrepta spre biroul lui Gooddorf, Pat luă hotărârea să nu pomenească fapte sau nume între pereţii studioului. Mai demult, în scurta perioadă în care se aflase la conducerea unui departament de scenarii, Pat propusese să se pună câte un dictafon în biroul fiecărui scenarist. Astfel, loialitatea acestora faţă de directorii studiourilor putea fi controlată de câteva ori pe zi.

Făcuseră haz de ideea lui. Dar, mai târziu, când

ajunsese din nou „un simplu scenarist”, se întrebase adeseori dacă nu cumva îi duseseră planul la îndeplinire în secret. Cine ştie, poate chiar vreo remarcă indiscretă îl făcuse să ajungă în fundătura în care îl îngropaseră în ultimul deceniu. Aşa că intră în biroul lui Harry Gooddorf cu gândul la dictafoanele ascunse, care puteau fi pornite printr-o simplă atingere cu un deget de la picior.

— Harry – îşi alegea cuvintele cu grijă –, îţi aminteşti noaptea de 1 februarie 1921?

Oarecum stupefiat, Gooddorf se lăsă pe spate în scaunul lui rotativ.

— *Ce?*

— Încearcă să-ţi aminteşti. E ceva foarte important pentru tine.

Expresia lui Pat, privindu-şi prietenul, era cea a unui antreprenor de pompe funebre nerăbdător.

— 1 februarie 1921, cugetă Gooddorf. Nu. Cum aş putea să-mi amintesc? Crezi că ţin jurnal? Nici măcar nu ştiu pe unde eram atunci.

— Erai chiar aici în Hollywood.

— Posibil. Dacă ştii tu, spune-mi.

— O să-ţi aminteşti.

— Hai să vedem. Am venit pe Coastă în 1916. Am

fost la Biograph până în 1920. Făceam oare ceva comedii? Da, asta e. Lucram la o chestie care se numea *Knuckleduster* – mă aflam în locul unde se filma.

— Nu erai tot timpul acolo. Erai în oraş pe 1 februarie.

— Ce-i asta? dori să afle Gooddorf. Îmi iei un interogatoriu?

— Nu, dar am nişte informaţii despre ce-ai făcut la acea dată.

Gooddorf se înroşi la faţă; preţ de-o clipă ai fi zis că urma să-l dea pe Pat afară din birou, dar apoi icni brusc, îşi trecu limba peste buze şi rămase cu privirea pironită la biroul său.

— Ah, spuse. Şi apoi, peste un minut: Dar nu văd de ce ar fi treaba ta.

— E treaba oricărui om respectabil.

— De când eşti tu respectabil?

— Toată viaţa am fost, spuse Pat. Şi chiar dacă n-am fost, niciodată n-am făcut aşa ceva.

— Aiurea! spuse Harry plin de dispreţ. Ia te uită cine face pe sfântul pe-aici! Oricum, ce dovezi ai? Parcă ai avea o mărturisire scrisă! Totul e uitat de multă vreme.

— Nu şi pentru oamenii respectabili, spuse Pat. Cât

despre mărturisirea scrisă – află că o am.

— Nu te cred. Şi am îndoieli că ar fi acceptată în vreun tribunal. Ai fost tras pe sfoară.

— Am văzut-o, spuse Pat din ce în ce mai sigur pe el. Şi e suficient de bună ca să-ţi pună capac.

— Păi, jur pe Dumnezeu, dacă se face tam-tam, te dau afară din oraş.

— Tu *pe mine* mă dai afară din oraş?

— Nu vreau tam-tam.

— Atunci cred că ai face bine să vii cu mine. Şi fără să vorbeşti cu cineva.

— Unde mergem?

— Ştiu un bar unde putem fi singuri.

Localul The Muncherie era de fapt pustiu, în afară de barman şi de Helen Kagle, care stătea la o masă, tremurând de spaimă. Când a dat cu ochii de ea, expresia lui Gooddorf s-a schimbat într-una de reproş infinit.

— Ce naiba de Crăciun mai e şi ăsta? spuse el. Mă aştepta familia acasă acum o oră. Vreau să ştiu care-i ideea. Spui că ai ceva scris de mine.

Pat scoase biletul din buzunar şi citi data cu voce tare. Apoi ridică privirea şi spuse grăbit:

— E doar o copie, aşa că nu încerca s-o înşfaci.

Ştia tehnica scenelor de acest fel. Când moda westernurilor îşi mai pierduse din avânt, se spetise cu multe orgii poliţiste.

— ”Către Will Bronson, Dragă Bill, L-am omorât pe Taylor. Ar fi trebuit să luăm măsuri mai de mult. Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura? Al tău, Harry” Pat făcu o pauză. Ai scris asta pe 3 februarie 1921.

Linişte. Gooddorf se întoarse spre Helen Kagle:

— *Tu* ai făcut asta? Ţie ţi-am dictat asta?

— Nu, recunoscu ea pe un ton înfricoşat. Ai scris-o singur. Am deschis scrisoarea.

— Înţeleg. Bine, şi ce vrei?

— Multe, spuse Pat, dându-şi seama câtă plăcere îi făcea cuvântul.

— Ce anume?

Pat se lansă în descrierea unei cariere potrivite pentru un bărbat de patruzeci şi nouă de ani. O carieră înfloritoare, care se desfăşură rapid, crescând în frumuseţe şi putere, în timpul cât îi luă să bea trei pahare mari de whisky. Dar la o anumită cerere reveni în mod repetat.

Voia să fie făcut producător de mâine.

— De ce mâine? îl iscodi Gooddorf. Nu poţi să mai aştepţi?

În ochii lui Pat se iviră brusc lacrimi – lacrimi adevărate.

— E Crăciunul, spuse el. Asta îmi doresc de Crăciun. Am îndurat multe. Am aşteptat destul.

Gooddorf se ridică dintr-odată în picioare.

— Nu, spuse el. N-am să te fac producător. N-aş putea face asta, din loialitate pentru companie. Mai degrabă merg la judecată.

Pat căscă gura de uimire.

— Cum? Nu vrei?

— Nicio şansă. Mai bine mă spânzur.

Se întoarse, cu chipul imobil, şi se îndreptă spre uşă

— Bine! strigă Pat după el. E ultima ta şansă.

Dintr-odată, o văzu cu uimire pe Helen Kagle cum ţâşneşte în picioare şi o ia la fugă după Gooddorf, încercând să îl cuprindă cu braţele.

— Nu-ţi face griji! strigă ea. O s-o rup, Harry! A fost o glumă, Harry...

Vocea îi pieri într-o clipă. Îşi dăduse seama că Gooddorf se zguduia de râs.

— Ce-i aşa de amuzant? îl întrebă ea, devenind din

nou furioasă. Ai impresia că n-o am?

— O, ba da, o ai, cum să nu, hohoti Gooddorf. O ai – doar că nu-i ce-ţi închipui tu că e. Se întoarse la masă, se aşeză şi i se adresă lui Pat: Ştii ce am crezut că înseamnă data respectivă? Am crezut că era data la care eu şi Helen ne-am picat cu tronc unul altuia pentru prima oară. La asta m-am gândit. Şi m-am gândit că vrea să facă tărăboi pe tema asta. M-am gândit că-i dusă. Ea a fost căsătorită de două ori de atunci, la fel şi eu.

— Asta nu explică biletul, spuse Pat sever, dar cu sentimentul că se scufunda. Recunoşti că l-ai omorât pe Taylor.

Gooddorf îngână din cap.

— Încă mai cred că mulţi dintre noi au făcut-o, spuse el. Eram o trupă dezlănţuită – Taylor cu Bronson şi cu mine, şi jumătate din băieţii care învârteau bani serioşi. Aşa că o parte ne-am adunat şi am făcut o înţelegere s-o luăm mai încet. Ţara aştepta să spânzure pe cineva. Am încercat să-l convingem pe Taylor să fie atent pe unde calcă, dar n-a ascultat. Aşa că, în loc să-l facem să strângă şurubul, l-am lăsat să-şi facă de cap în continuare. Şi un trădător l-a împuşcat – nu ştiu cine a făcut-o. Se ridică. Aşa cum cineva ar fi trebuit să strângă

şurubul cu *tine*, Pat. Dar, pe vremea aceea, erai un tip amuzant şi, pe deasupra, eram toţi mult prea ocupaţi.

Pat începu brusc să fonfăie:

— S-au *luat* măsuri drastice împotriva mea, spuse el. O mulţime.

— Prea târziu însă, spuse Gooddorf, adăugând: Probabil că deja ai o dorinţă nouă de Crăciun şi o să ţi-o îndeplinesc. N-am să spun nimic despre după-amiaza asta.

După ce Gooddorf plecă, Pat şi Helen rămaseră în tăcere. Pat mai luă o dată biletul şi se uită la el.

— Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura? citi el cu voce tare. Pe asta n-a explicat-o.

— *Ce*-ar fi să-ţi ţii gura? îi răspunse Helen.

Esquire, ianuarie 1940

Un încurcă-lume

I

Pat Hobby reuşea întotdeauna să intre în studio. Lucra acolo de cincisprezece ani, cu întreruperi – în ultimii cinci ani stătuse mai mult pe bară – şi majoritatea

paznicilor de la studiouri îl cunoşteau. Dacă vreunul mai conştiincios de la supraveghere îi cerea să arate legitimaţia, putea să intre sunându-l pe Lou, agentul de pariuri. Şi pentru Lou, studiourile ţinuseră loc de casă mulţi ani.

Pat avea patruzeci şi nouă de ani. Era scenarist, dar nu scrisese prea mare lucru şi nici măcar nu citise toate „originalele” pe care le adaptase, pentru că îl lua durerea de cap de la prea mult citit. Dar în vremurile bune ale filmului mut luai povestea cuiva şi o secretară deşteaptă şi te îndopai cu amfetamine, dictându-i „structură” câte şase sau opt ore în fiecare săptămână. De poante se ocupa regizorul. După ce au apărut filmele vorbite, făcea echipă, de fiecare dată, cu câte unul care scria dialogurile. Cu câte un tânăr căruia îi plăcea să lucreze.

— Am o listă de generice cum n-are nimeni, îi spuse el lui Jack Berners. Nu-mi trebuie decât o idee şi să lucrez cu cineva care nu-i total ageamiu.

Îl prinsese la înghesuială pe Jack, în faţa biroului de producţie, tocmai când acesta se ducea să ia masa şi acum mergeau împreună în direcţia bufetului.

— Vino cu o idee, îi spuse Jack Berners. Situaţia e

încordată. Nu putem să dăm cuiva leafă dacă nu vine cu o idee.

— Cum să-ţi vină idei fără leafă? îi răspunse Pat, adăugând apoi în grabă: În orice caz, am un sâmbure de idee despre care aş putea să-ţi povestesc în timpul prânzului.

Ar fi putut să-i vină ceva în minte cât lua prânzul. Exista ideea lui Baer cu cercetaşul. Dar Jack îi spuse pe un ton voios:

— Am o întâlnire la prânz. Mai bine scrie şi trimite-mi-o, bine?

Era nemilos, pentru că ştia că Pat nu era în stare să scrie nimic, dar avea şi el probleme cu scenariile. Războiul tocmai începuse şi toţi producătorii studioului voiau să-şi încheie scenariile în curs cu eroul care pleacă la război. Şi Jack Berners simţea că el fusese primul care se gândise la asta pentru producţia lui.

— Deci s-o scrii, bine?

Îl privi pe Pat, care nu-i răspunsese nimic, şi văzu în ochii lui genul de nefericire obosită care îi amintea de propriul tată. Pat învârtise bani buni înainte ca Jack să termine facultatea; avusese trei maşini şi puicuţe cât cuprinde. Acum hainele îi arătau de parcă ar fi stat trei

ani în intersecţia Hollywood cu Vine[2].

— Dă o tură şi stai de vorbă cu scenariştii din studio, îi spuse el. Dacă vreunul dintre ei e interesat de ideea ta, trimite-l la mine.

— Urăsc să dau o idee fără nişte bani la orizont, bombăni Pat deziluzionat. Filfizonii ăştia tineri iau şi cămaşa de pe tine.

Ajunseseră la uşa bufetului.

— Mult noroc, Pat. Oricum, bine că nu suntem în Polonia.

— Bine că nu eşti *tu*, mormăi Pat în barbă. Ţi-ar lua gâtul.

Ce să facă acum? Se duse până birourile înşiruite ale scenariştilor şi începu să se plimbe pe acolo. Aproape toată lumea se dusese la masă, iar pe cei rămaşi nu-i ştia. Vedea din ce în ce mai multe feţe necunoscute. Şi el apărea pe treizeci de generice; era în industria asta, în publicitate şi scenaristică, de douăzeci de ani.

Pe ultima uşă din şir era scris numele unui tip pe care nu-l plăcea. Dar voia un loc în care să-şi tragă sufletul un minut, aşa că bătu la uşă deschizând-o în acelaşi timp.

---

[2] Intersecţia dintre Hollywood Boulevard şi Vine Street din Hollywood, Los Angeles, California, era considerată unul dintre simbolurile Hollywoodului.

Tipul nu era acolo, doar o tânără foarte drăguţă, cu aspect plăpând, care stătea şi citea o carte.

— Cred că nu mai e la Hollywood, îi spuse ea ca răspuns la întrebare. Mi-au dat biroul lui, dar au uitat să-mi scrie şi numele pe uşă.

— Eşti scenaristă? o întrebă Pat surprins.

— Mă străduiesc.

— Ar trebui să-i convingi să te lase să dai o probă.

— Nu, îmi place să scriu.

— Ce citeşti? Fata îi arătă. Hai să-ţi vând un pont, spuse el. Nu aşa scoţi miezul dintr-o carte.

— Ah.

— Sunt aici de ani de zile – sunt Pat Hobby – şi *ştiu* cum stau lucrurile. Dă cartea la patru prieteni şi zi-le s-o citească. Apoi pune-i să-ţi spună cu ce-au rămas în cap. Scrie tot şi deja ai o imagine – ai priceput?

Fata zâmbi.

— Ei, dar acesta este un sfat foarte, foarte original, domnule Hobby.

— Pat Hobby, spuse el. Pot să aştept aici un minut? Cel cu care trebuie să mă văd e la masă.

Se aşeză în faţa ei şi luă o revistă cu poze.

— Ah, numai puţin, să pun un semn aici, spuse ea

repede.

Se uită la pagina pe care fata o însemnase. Era o imagine cu tablouri care erau puse în cutii şi duse într-un loc sigur, de la o galerie de artă din Europa.

— Cum ai s-o foloseşti? întrebă el.

— Păi, m-am gândit că ar fi de efect dacă ar fi un bătrân pe-acolo, în timp ce se împachetează picturile. Un bătrân sărac, care încearcă să găsească de lucru şi se oferă să-i ajute. Dar ei n-au nevoie de el: nu-i decât un încurcă-lume, nici măcar carne de tun nu e. Peste tot se caută bărbaţi tineri şi puternici. Şi, până la urmă, se dovedeşte că el e cel care a pictat toate tablourile acelea, cu mulţi ani în urmă.

Pat căzu pe gânduri.

— E bună ideea, dar nu mă prind.

— Ei, nu-i mare brânză, poate un mic scurtmetraj.

— Ai vreo idee bună de film? Colaborez cu toţi producătorii mari de pe-aici.

— Sunt angajată cu contract.

— Foloseşte alt nume.

Îi sună telefonul.

— Da, aici Priscilla Smith, spuse fata. După un minut, se întoarse spre Pat: Îmi cer scuze, dar e o convorbire

privată.

Pat înţelese şi ieşi, luând-o de-a lungul coridorului. Găsind un birou fără niciun nume pe uşă, intră şi adormi pe canapea.

II

În aceeaşi după-amiază, se întoarse mai târziu în anticamera lui Jack Berners. Avea o idee despre un bărbat care întâlneşte o fată într-un birou şi crede că e stenografă, dar se dovedeşte că e scenaristă. O angajează totuşi ca stenografă şi pleacă spre ţările calde. Era un început, avea ceva să-i spună lui Jack, îşi închipuia el. Apoi, imaginându-şi-o pe Priscilla Smith, îl năpădiră sentimente mai vechi, cu care nu mai avusese de-a face de ani de zile.

Se entuziasmă destul de tare în legătură cu toată povestea; o vreme chiar simţi fiorii tinereţii, preumblându-se în sus şi-n jos prin anticameră şi repetându-şi în minte prima secvenţă.

— Deci avem aici o situaţie ca în *S-a întâmplat într-o noapte* – doar că e *nouă*. O văd pe Hedy Lamarr...

Ah, ştia el cum să stea de vorbă cu băieţii ăştia, dacă

ajungea la ei şi avea ceva de spus.

— Domnul Berners e tot ocupat? întrebă Pat pentru a cincea oară.

— Oh, da, domnule Hobby. Sunt înăuntru domnul Bill Costello şi domnul Bach.

Se gândi repede. Era cinci şi jumătate. Pe vremuri se întâmplase să dea buzna aşa şi să vândă o idee, una care făcea vreo două mii, pentru că prindea exact momentul în care băieţii erau foarte sătui de ce făceau în acel moment.

Ieşi cu seninătate şi se duse spre altă uşă care dădea în hol. Ştia că pe acolo trecea printr-o toaletă şi dădea fix în biroul lui Jack Berners. Trase rapid aer în piept şi se avântă...

— ...Deci cam asta e ideea, concluzionă el după cinci minute. E doar o imagine – nimic concret, dar puteţi să-mi daţi un birou şi o fată şi o să aveţi de la mine ceva pe hârtie în trei zile.

Berners, Costello şi Bach nici măcar nu avură nevoie să se uite unul la altul. Berners vorbi în numele tuturor, spunând ferm şi calm:

— Asta nu-i o idee, Pat. Nu pot să-ţi dau salariu pentru asta.

— De ce nu lucrezi tu pe cont propriu pornind de la ea? sugeră Bill Costello. Şi apoi s-o vedem. Suntem în căutare de idei – în special despre război.

— Omul gândeşte mai bine când ştie că are un salariu, spuse Pat.

Se lăsă liniştea. Costello şi Bach băuseră cu el, jucaseră pocher cu el, merseseră la curse cu el. S-ar fi bucurat sincer să-i dea de lucru.

— Război, da? spuse el înnegurat. Totul e război acum, indiferent câte scenarii are omul la activ. Ştiţi la ce mă duce asta cu gândul? Mă duce cu gândul la un pictor cunoscut căzut în dizgraţie. E război şi el e, pur şi simplu, inutil: un încurcă-lume. Imaginea despre sine îl însufleţi: ...dar în tot acest timp, el cară *propriile lui picturi* de parcă ar salva cel mai preţios lucru cu putinţă. Şi pe el nici măcar nu-l lasă să le dea o mână de ajutor. De asta îmi aminteşte.

Din nou se lăsă liniştea câteva clipe.

— Asta nu-i o idee rea, spuse Bach căzând pe gânduri. Se întoarse spre ceilalţi. Ştiţi ce zic? Ideea în sine?

Bill Costello aprobă din cap.

— Nu-i rea deloc. Şi ştiu şi unde am putea s-o

intercalăm. Exact la sfârşitul secvenţei a patra. Îl facem pictor pe bătrânul Ames.

Deja vorbeau despre bani.

— Îţi dau două săptămâni pentru asta, îi spuse Berners lui Pat. La două sute cincizeci de dolari.

— Două sute cincizeci! obiectă Pat. Pe vremuri mă plăteai de zece ori pe atât!

— Asta era acum zece ani, îi aminti Jack. Îmi pare rău. Asta e tot ce ne permitem acum.

— Mă faci să mă simt ca pictorul acela bătrân...

— Nu întinde coarda, spuse Jack, ridicându-se şi zâmbind. Eşti pe statul de plată.

Pat ieşi cu paşi repezi şi cu o privire încrezătoare. Cu cinci sute de dolari mai scăpa de greutăţi o lună de zile şi adesea puteai să te întinzi de la două săptămâni la trei, uneori chiar la patru. Ieşi mândru din studiouri, pe uşa din faţă, oprindu-se la magazinul de băuturi ca să-şi ia în birou o sticlă de un sfert.

Până la ora şapte, lucrurile arătau şi mai bine. Mâine putea merge la Santa Anita[3], dacă reuşea să ia un avans. Iar diseară – momentul cerea ceva festiv. Cu un fior brusc de plăcere, se duse la telefonul care era jos în hol,

[3] Pista de curse de cai Santa Anita Park din California.

sună la studiouri şi ceru numărul domnişoarei Priscilla Smith. De ani de zile nu mai cunoscuse o persoană aşa de drăguţă...

În apartamentul ei, Priscilla Smith îi spuse destul de răspicat la telefon:

— Îmi pare teribil de rău, dar n-am cum, în niciun caz... Nu, şi sunt foarte prinsă tot restul săptămânii.

După ce Priscilla închise, Jack Berners o întrebă de pe canapea:

— Cine era?

— Ah, un bărbat care a venit azi prin birou, spuse ea râzând, şi mi-a spus să nu citesc niciodată povestea la care lucrez.

— Să te cred?

— Sigur că da. O să-mi amintesc imediat şi numele lui. Dar mai întâi vreau să-ţi spun de o idee care mi-a venit azi-dimineaţă. Mă uitam într-o revistă la o poză în care unii împachetau nişte opere de artă de la Tate Gallery din Londra. Şi m-am gândit...

Esquire, februarie 1940

„Fierbeţi nişte apă. Cât mai multă”

Pat Hobby stătea în biroul său din Clădirea

scenariştilor şi se uita la ce lucrase în dimineaţa aceea, proaspăt întors de la departamentul de scenarii. Avea o treabă de „şlefuire”, căci mai nou numai din astea primea. Trebuia să îndrepte în grabă o secvenţă dezlânată, dar cuvântul „grabă” nici nu-l speria, nici nu-l inspira, căci Pat lucrase la Hollywood încă de la vârsta de treizeci de ani, iar acum avea patruzeci şi nouă. Tot ce făcuse în dimineaţa aceea (în afară de câteva replici pe care le schimbase pe ici, pe colo, ca să le poată revendica), tot ce inventase propriu-zis era o singură frază imperativă, rostită de un doctor.

— Fierbeţi nişte apă. Cât mai multă.

Era o replică bună. I se conturase în minte în toată splendoarea, de îndată ce citise scenariul. Mai demult, pe vremea filmului mut, Pat l-ar fi folosit drept insert şi ar fi scăpat de grijile cu dialogul, dar în acel moment avea nevoie de replici pentru celelalte personaje din scenă. Nu-i venea nimic în minte.

— Fierbeţi nişte apă, repetă el pentru sine. Cât mai multă.

Cuvântul „fierbe” îl făcu să se gândească bucuros la bufet. Erau gânduri pline de respect, căci pentru un veteran ca Pat era mai important pentru mersul

lucrurilor cu cine luai masa la prânz decât ce dictai în birou. Asta nu era artă, spunea el adesea, ci industrie.

— Asta nu-i artă, îi semnală el lui Max Learn, care bea apă pe îndelete de la dozatorul de pe hol. E industrie.

Max era cel care îi aruncase acest os numai bun, pentru trei săptămâni cu trei sute cincizeci de dolari.

— Ei, Pat! Ia zi, ai pus ceva pe hârtie?

— Am deja nişte chestii de-o să se... şi pomeni de o funcţie biologică bine cunoscută, dând asigurarea oarecum surprinzătoare că aceasta avea să se petreacă în sala de cinema.

Max încercă să-i aprecieze sinceritatea.

— Vrei să-mi citeşti acum? întrebă el.

— Încă nu. Dar are ceva din nervul de demult, dacă ştii ce vreau să zic.

Max avea mari îndoieli.

— Păi atunci, dă-i bice. Şi, dacă dai de ceva hopuri medicale, consultă-te cu doctorul de la Punctul de prim ajutor. Trebuie să fie totul în regulă.

Geniul lui Pasteur străluci în ochii lui Pat.

— O să fie.

Se simţea bine mergând pe aleile studiourilor cu Max

– aşa de bine că se hotărî să se lipească de producător şi să se aşeze alături de el la Masa cea mare. Dar Max îi zădărnici planurile, gângurind:

— Ne vedem mai târziu, şi intră apoi în frizerie.

Pe timpuri, Pat fusese o figură familiară la Masa cea mare; în vremurile lui de glorie, cinase adesea în separeurile directorilor. Făcând parte din generaţia veche de la Hollywood, le înţelegea glumele, capriciile, sistemul social cu fluctuaţiile lui rapide. Dar acum erau prea multe feţe noi la Masa cea mare – chipuri care îl priveau cu suspiciunea universală hollywoodiană. Iar tinerii scenarişti care stăteau la mesele mai mici păreau să ia munca prea în serios. Cât despre perspectiva de a sta jos oriunde, chiar cu secretare sau cu figuranţi, Pat prefera să mănânce un sendviş la colţ.

Făcând un ocol pe la Centrul Crucii Roşii, întrebă de doctor. O fată, asistentă, îi răspunse, privindu-se într-o oglindă de perete în care se ruja în grabă.

— A ieşit. Ce s-a întâmplat?

— Aha, păi atunci o să revin.

Fata terminase de rujat şi se întoarse către Pat – tânără şi plină de viaţă, cu un zâmbet luminos şi încurajator.

— O să vă ajute domnişoara Stacey. Eu tocmai plecam la masă.

Era conştient de o senzaţie veche, veche de tot – rămasă de pe vremea când fusese însurat – senzaţia că, dacă o invita pe frumuseţea asta mică la masă, putea să dea de bucluc. Dar îşi aminti repede că nu mai avea nicio soţie acum – amândouă renunţaseră să-i mai ceară pensie alimentară.

— Lucrez la un film cu medici, spuse el. Am nevoie de oarecare ajutor.

— Un film cu medici?

— Scriu la el – e despre un doctor. Auzi, îmi dai voie să te invit la masă? Vreau să te întreb nişte chestii medicale.

Asistenta ezită.

— Nu ştiu. E prima mea zi aici.

— Nu-i nimic, o asigură el, studiourile sunt democratice; toată lumea e „John” sau „Mary” – de la marii mahări până la băieţii de la recuzită.

I-o şi dovedi magnific, în drum spre masă, salutând o vedetă masculină care îi pronunţă numele ca răspuns. Iar la bufet, unde se aşezaseră exact lângă Masa cea mare, producătorul lui, Max Leam, ridică privirea şi îi

făcu cu ochiul.

Asistenta, pe care o chema Helen Earle, privi în jur nerăbdătoare.

— Nu văd pe nimeni, spuse ea. În afară de... oh, ia uite-l pe Ronald Colman! Nu ştiam că aşa arată Ronald Colman.

Pat arătă dintr-odată spre podea:

— Şi uite-l şi pe Mickey Mouse!

Fata sări şi Pat începu să râdă de propria glumă, dar lui Helen Earle deja i se scurgeau ochii după figuranţii costumaţi care umpleau holul în culorile stilului Empire. Pat era înciudat de interesul ei pentru asemenea nulităţi.

— Marii mahări sunt la masa asta de alături, îi spuse el solemn, melancolic. Regizorii şi cei importanţi, cu excepţia celor mai mari directori. L-ar putea pune pe Ronald Colman să le calce pantalonii. De obicei stau acolo, cu ei, dar nu le plac doamnele. La masă, vreau să zic, nu le plac doamnele.

— Aha, spuse Helen Earle, politicoasă, dar neimpresionată. Şi să fii scenarist trebuie să fie minunat. E atât de interesant!

— Da, sunt şi părţi bune, spuse el, deşi considera de ani de zile că-i o viaţă de câine.

— Ce anume voiaţi să mă întrebaţi despre doctori?

Iarăşi dădea de trudă. Ceva se frânse în mintea lui Pat când se gândi la poveste.

— Păi, Max Leam, bărbatul acela care stă cu faţa spre noi, el şi cu mine avem un scenariu despre un doctor. Ştii? Un film cu un spital.

— Ştiu, spuse ea şi adăugă după un moment: pentru asta am făcut pregătirea.

— Şi trebuie neapărat să fie totul *în regulă*, pentru că va fi vizionat de zeci de milioane de spectatori. Deci doctorul ăsta din scenariu le spune să fiarbă nişte apă. Le spune: „Fierbeţi nişte apă. Cât mai multă.” Şi ne întrebam ce ar face oamenii după aceea.

— Păi, probabil că ar fierbe-o, spuse Helen, continuând apoi, oarecum derutată de întrebare: Ce oameni?

— Ei, fiica unuia şi bărbatul care locuia acolo şi un avocat, şi bărbatul care era rănit. Helen încerca să priceapă aceste informaţii înainte de a răspunde. Şi încă un tip pe care o să-l scot, încheie el.

Urmă o pauză. Chelneriţa le puse pe masă sendvişuri cu ton.

— Păi, când doctorul dă un ordin, e ordin, hotărî

Helen.

— Hm.

Atenţia lui Pat deviase spre o scenă ciudată care se petrecea la Masa cea mare. O întrebă pe Helen absent:

— Eşti măritată?

— Nu.

— Nici eu.

Lângă Masa cea mare se postase un figurant. Un cazac cu o mustaţă fioroasă. Stătea cu mâna sprijinită de spătarul unui scaun gol aflat între Paterson, regizorul şi Leam, producătorul.

— E ocupat? întrebă el, cu un accent teatral, est-european.

Toate chipurile de la Masa cea mare se întoarseră brusc spre el. Până să-l privească, toţi presupuseseră că trebuia să fie vreun actor foarte celebru. Dar nu era – era îmbrăcat într-una din multele uniforme multicolore care înviorau încăperea.

Cineva de la masă spuse:

— E ocupat.

Dar bărbatul îşi trase scaunul şi se aşeză.

— Trebuie totuşi să mănânc undeva, remarcă el rânjind.

Un fior îi străbătu pe toţi cei de la mesele învecinate. Pat Hobby privea cu gura căscată. Parcă îl adăugase cineva pe Donald Duck în *Cina cea de taină*.

— Ia să vezi acum, îi spuse el lui Helen. Mamă, mamă ce-o să-i facă ăstuia!

Tăcerea încremenită de la Masa cea mare fu întreruptă de Ned Harman, directorul de producţie:

— Masa aceasta este rezervată, spuse el.

Figurantul ridică privirea dintr-un meniu.

— Mi-au spus că pot să mă aşez oriunde.

Flutură din mână după o chelneriţă – care ezită, căutând un răspuns pe chipurile superiorilor săi.

— Figuranţii nu mănâncă aici, spuse Max Leam, la fel de politicos. Aceasta este o...

— Trebuie să mănânc, spuse cazacul cu încăpăţânare. Am stat în picioare şase ore ca să se filmeze rahatul ăsta împuţit şi acum trebuie să mănânc.

Liniştea învăluise totul. Din locul unde se afla Pat, toţi cei din câmpul său vizual păreau să fi rămas suspendaţi în aer.

Figurantul scutură din cap plictisit.

— Nu ştiu a cui e opera, spuse el, în timp ce Max Leam îşi îndrepta spinarea în scaun, dar e cea mai mare

prostie pe care-am văzut-o vreodată filmată la Hollywood.

La masa lui, Pat se întreba de ce nimeni nu făcea nimic. De ce nu-l doboară, de ce nu-l târăsc de acolo? Dacă n-aveau curaj s-o facă ei înşişi, puteau chema paza studiourilor.

— Cine-i individul? întrebă Helen Earle, urmărindu-i cu inocenţă privirea lui Pat. Ar trebui să-l cunosc?

Pat asculta cu atenţie vocea lui Max Leam, deja răstită şi iritată.

— Ridică-te şi cară-te de aici, prietene, şi cât mai repejor!

Figurantul se încruntă.

— Cine spune asta? vru el să ştie.

— O să vezi. Max se adresă celorlalţi de la masă: Unde-i Cushman – unde-i omul de la pază?

— Încearcă numai să mă clinteşti, spuse figurantul, ridicând mânerul tecii sale deasupra nivelului mesei, şi o să-ţi agăţ asta de ureche. Îmi cunosc drepturile.

Cei doisprezece oameni de la masă, reprezentând o mie de dolari pe oră însumaţi în salarii, stăteau cu gurile căscate. Departe de ei, în dreptul uşii, unul dintre paznicii studioului băgase de seamă că se petrecea ceva

şi începuse să-şi croiască drum cu coatele prin încăperea aglomerată. Iar Big Jack Wilson, alt regizor, se ridică în picioare într-o clipă şi înconjură masa venind spre el.

Dar niciunul nu ajunse la timp – Pat Hobby nu mai putea suporta. Sări în picioare, înşfăcând o tavă mare şi grea de pe bufetul din apropiere. Din două salturi ajunse în miezul acţiunii: ridică tava şi îl izbi pe figurant în cap cu ea, cu toată puterea celor patruzeci şi nouă de ani ai săi. Figurantul, care tocmai se ridica să întâmpine asaltul cu care îl ameninţase Wilson, încasă din plin lovitura în faţă şi în tâmplă, prăbuşindu-se apoi, cu un mănunchi de firicele roşii ţâşnindu-i prin machiajul gros şi unsuros. Se prăvăli după aceea într-o parte, între scaune.

Pat stătea deasupra lui, gâfâind, cu tava în mână.

— Jigodie împuţită! strigă el. Unde se crede...

Paznicul trecu pe lângă Pat; Wilson se împinse pe lângă doi bărbaţi înspăimântaţi de la o altă masă, care se repeziseră să vadă ce se întâmpla.

— Era o glumă! strigă unul din ei. E Walter Herrick, scenaristul. E filmul lui.

— Doamne sfinte!

— Făcea mişto de Max Leam. Era o poantă, vă spun!

— Trage-l de acolo... Cheamă un doctor... Ai grijă!

Helen Earle se grăbi şi ea înspre rănit; îl traseră pe Walter Kerrick pe podea, într-o zonă mai liberă, şi începură să se audă strigăte gen: „Cine-i autorul? Cine l-a pocnit?”

Pat lăsă tava să-i alunece pe un scaun, fără să-i sesizeze cineva zgomotul cu toată agitaţia care se petrecea în jur.

O văzu pe Helen Earle tamponând grăbită capul bărbatului cu un teanc de şerveţele curate.

— De ce să-i facă aşa ceva? strigă cineva.

Pat îi surprinse privirea lui Max Leam, dar Max tocmai întorcea capul în acel moment şi Pat se simţi extrem de nedreptăţit. Numai el, în toată criza asta, reală sau imaginară, *acţionase*. Numai el fusese cu adevărat bărbat, în timp ce papiţoii ăia scrobiţi se lăsaseră insultaţi şi abuzaţi. Şi acum el trebuia să-şi încaseze pedeapsa – pentru că Walter Herrick era influent şi popular, un bărbat care făcea trei mii de dolari pe săptămână şi care scria spectacole ce se jucau cu succes la New York. Cum ai fi putut să-ţi dai seama că era o poantă?

Apăruse şi un doctor. Pat îl văzu că îi spunea ceva şefei chelneriţelor şi vocea ei ascuţită le împrăştie pe

fete în direcţia bucătăriei ca pe nişte frunze uscate.

— Fierbe nişte apă! Cât mai multă!

Cuvintele, crunte şi ireale, căzură peste sufletul împovărat al lui Pat. Ştia prea bine ce avea să urmeze, dar nu credea că putea să meargă mai departe.

Esquire, martie 1940

Cot la cot cu geniul

I

— Am riscat chemându-te pe tine, spuse Jack Berners. Dar e o treabă cu care chiar *ai putea* să ne ajuţi.

Deşi Pat Hobby nu se simţi ofensat, nici ca bărbat, nici ca scenarist, trebuia să protesteze măcar de formă dată fiind situaţia.

— Sunt în branşa asta de cincisprezece ani, Jack. Am mai multe apariţii pe generice decât puricii de pe un câine.

— Poate că n-am folosit cuvântul potrivit, spuse Jack. Ceea ce am vrut să spun este că totul s-a petrecut cu mult timp în urmă. Cât despre bani – o să te plătim exact cât te-a plătit Republic luna trecută – trei sute cincizeci

pe săptămână. Acum, ia zi, numele de René Wilcox îţi spune ceva?

Numele îi era necunoscut. Pat nu mai deschisese o carte de vreo zece ani.

— E destul de bună, îndrăzni el.

— E bărbat, un dramaturg englez. E aici în L.A. numai din motive de sănătate. Aşadar, avem un film cu Baletul Rus pe care îl tot mutăm de colo-colo de un an – au rezultat trei scenarii proaste. Aşa că, săptămâna trecută, am semnat cu René Wilcox – părea exact ce ne trebuie.

Pat căzu pe gânduri.

— Vrei să spui că-i...

— Nu ştiu şi nici nu-mi pasă, îl întrerupse Berners abrupt. Cred că o s-o putem împrumuta pe Zorina, aşa că vrem să grăbim lucrurile – să facem un decupaj în loc de un sinopsis. Wilcox nu are experienţă şi aici intervii tu. Pe vremuri erai bun pe chestii de structură.

— *Eram!*

— Bine, poate că mai eşti încă, îi spuse Jack încurajându-l pentru o clipă. Găseşte-ţi un birou şi apucă-te de treabă cu René Wilcox. Pat o luă din loc, dar Jack îl chemă înapoi şi îi puse o bancnotă în mână. Înainte de toate, ia-ţi o pălărie nouă. Pe vremuri erai crai printre

secretare. Nu te lăsa pe tânjală la patruzeci şi nouă de ani!

În Clădirea scenariştilor, Pat se uită la registrul din hol şi apoi bătu la uşa 216. Nu primi niciun răspuns, dar intră şi dădu peste un tânăr blond şi zvelt de vreo douăzeci şi cinci de ani, care se uita visător pe geam.

— Bună, René, spuse Pat. Eu sunt partenerul tău. Privirea pe care i-o aruncă Wilcox îi puse sub semnul întrebării însăşi existenţa, însă Pat continuă cu însufleţire: Înţeleg că o să şlefuim ceva împreună. Ai mai colaborat vreodată aşa?

— N-am mai scris niciodată scenariu de film.

Deşi acest amănunt sporea şansele lui Pat de a apărea pe un generic, lucru de care avea mare nevoie, însemna însă şi că era posibil să aibă ceva mai mult de lucru. Numai gândul la asta îi provoca sete.

— E ceva diferit de dramaturgie, sugeră el, cu gravitatea corespunzătoare.

— Da, am citit o carte despre asta.

Lui Pat îi veni să râdă. În 1928, împreună cu încă cineva, scornise o năzbâtie de acest gen, *Secretele scrierii scenariilor de film*. Ar fi făcut bani dacă filmele n-ar fi început să aibă sonor.

— Totul pare destul de simplu, spuse Wilcox. Apoi, brusc, îşi luă pălăria din cuier: Trebuie să fug acum.

— Nu vrei să vorbim despre scenariu? îl întrebă Pat. Ce-ai făcut până acum?

— N-am făcut nimic, îi răspunse Wilcox răspicat. Idiotul ăsta de Berners mi-a dat un rahat şi mi-a spus să continui de acolo. Dar e prea mohorât. Îşi miji ochii albaştri. Adică, ce-i ăla *boom shot*?

— Un *boom shot*? A, păi un cadru continuu, când camera e pe o girafă.

Pat se aplecă peste birou şi culese un „Sinopsis” cu învelitoare albastră. Citi pe copertă:

PANTOFI DE BALET
Sinopsis
de
Consuela Martin

Creaţie originală după o idee de Consuela Martin

Pat se uită la început şi apoi la sfârşit.

— Mi-ar plăcea mai mult dacă am reuşi să băgăm şi războiul pe undeva, spuse el, încruntându-se. S-o facem pe balerină să se înroleze ca asistentă de la Crucea Roşie, să fie ca o regenerare pentru ea. Înţelegi unde bat?

Nu primi niciun răspuns. Se întoarse şi văzu uşa închizându-se uşor.

Ce-i asta? exclamă el. Cum poate un om să colaboreze dacă îşi ia tălpăşiţa? Wilcox nici măcar nu oferise scuza legitimă – cursele de la Santa Anita!

Uşa se deschise din nou. Chipul unei tinere drăguţe, oarecum speriate, se ivi scurt în cadrul ei şi spuse:

— O! şi dispăru. Apoi apăru din nou. Ei, domnul Hobby! exclamă ea. Îl căutam pe domnul Wilcox. Pat se bâlbâi, încercând să-şi amintească numele tinerei, dar i-l spuse ea imediat: Katherine Hodge. Am fost secretara dumneavoastră când am fost angajată aici, acum trei ani.

Pat ştia că lucrase cândva cu el, dar în acel moment nu-şi amintea dacă fusese şi o relaţie mai profundă între ei. Nu părea să fi fost vorba de iubire – deşi, uitându-se acum la ea, îi părea destul de rău.

— Ia loc, îi spuse Pat. Tu ar trebui să lucrezi cu Wilcox?

— Aşa credeam. Dar nu mi-a dat nimic de făcut încă.

— Cred că nu-i în toate minţile, spuse Pat posomorât. M-a întrebat ce-i ăla un *boom shot*. Poate că-i bolnav – de asta e pe-aici. Probabil că o să înceapă să-şi verse

maţele prin tot biroul.

— Acum e bine, îndrăzni Katherine.

— Mie nu mi se pare că e. Vino în biroul meu. Poţi să lucrezi pentru *mine* în după-amiaza asta.

Pat se întinse pe canapea, iar domnişoara Katherine Hodge îi citi cu voce tare scenariul de la *Pantofi de balet*. Pe la mijlocul celei de-a doua secvenţe, Pat adormi cu pălăria cea nouă pe piept.

II

Cu excepţia pălăriei, exact în această poziţie îl găsi pe René a doua zi la unsprezece. Şi tot aşa trei zile la rând: când unul, când altul dormeau, iar câteodată amândoi. În cea de-a patra zi avură mai multe şedinţe în care Pat îşi prezentă ideea despre război ca forţă regenerantă a balerinilor.

— S-ar putea să *nu* vorbim despre război? sugeră René. Am doi fraţi în armată.

— Eşti norocos că eşti la Hollywood.

— Aşa a fost să fie.

— Ia zi, ce părere ai despre începutul filmului?

— Nu-mi place cum începe. Îmi provoacă aproape

fizic greaţă.

— Bine, atunci trebuie să-l înlocuim cu ceva. De asta vreau să bag războiul ...

— Am întârziat la masă, spuse René Wilcox. Pa, pa, Mike.

Pat mormăi către Katherine Hodge:

— Poate să-mi spună cum vrea, dar cineva trebuie să scrie filmul ăsta. M-aş duce la Jack Berners să-i spun, dar cred că ne-ar trimite pe amândoi la plimbare.

Încă două zile îşi stabili tabăra în biroul lui René, încercând să-l urnească, fără succes însă. De disperare, în ziua următoare, când dramaturgul nici măcar nu-şi făcu apariţia la studio, Pat luă o pastilă de amfetamină şi atacă singur scenariul. Plimbându-se prin birou cu sinopsisul în mână, îi dictă lui Katherine, presărându-şi dictarea cu o relatare scurtă şi părtinitoare a vieţii lui de la Hollywood. La sfârşitul zilei, avea două pagini de scenariu.

Săptămâna următoare fu una dintre cele mai crunte din viaţa lui; n-a avut niciun moment de răgaz în care să îi facă avansuri lui Katherine Hodge. Încetul cu încetul, cu multe scârţâieli, corabia lui rablagită se puse în mişcare. Dimineaţa îl trezeau amfetamina şi cănile mari

de cafea, noaptea îl anestezia whisky-ul. O nevrită veche i se furişă în picioare şi, pe măsură ce nervii începură să-i pârâie, crescu în el ura faţă de René Wilcox, servindu-i drept substitut de combustibil. Avea să termine scenariul de unul singur şi să i-l dea lui Berners cu menţiunea că Wilcox nu contribuise nici măcar cu un rând.

Dar era prea mult – Pat întinsese prea tare coarda. Lăsă totul baltă când era de-abia la jumătate şi trase o beţie de douăzeci şi patru de ore. Când ajunse la birou, a doua zi de dimineaţă, găsi un mesaj de la domnul Berners, care voia să vadă scenariul la ora patru. Pe Pat îl luă ameţeala. Era total confuz, când uşa se deschise şi intră René Wilcox cu un manuscris dactilografiat într-o mână şi cu o copie a biletului lui Berners în cealaltă.

— E în regulă, spuse Wilcox. L-am terminat.

— *Ce?* Ai *lucrat?*

— Întotdeauna lucrez noaptea.

— Ce-ai făcut? Un sinopsis?

— Nu, un decupaj. La început m-au ţinut pe loc nişte griji personale, dar odată ce m-am pornit a fost foarte simplu. Nu trebuie decât să te aşezi în spatele camerei de filmat şi să visezi.

Pat se ridică înspăimântat.

— Dar trebuia să colaborăm. Jack o să turbeze.

— Întotdeauna am lucrat singur, spuse Wilcox cu blândeţe. O să-i explic lui Berners după-amiază.

Pat era total buimăcit. Dacă scenariul lui Wilcox era bun – dar cum putea să fie un prim scenariu bun? Wilcox ar fi trebuit să i-l transmită pe măsură ce scria; atunci ei ar fi putut *avea* ceva.

Spaima îi puse mintea în funcţiune: îi veni prima idee originală de când primise de lucru. O sună pe Katherine Hodge la departamentul de scenarii şi când aceasta sosi în biroul lui îi spuse ce voia. Katherine ezită.

— Nu vreau decât să-l *citesc*, spuse Pat pe un ton repezit. Dacă e Wilcox acolo, nu o să-l poţi lua, desigur, dar poate că e plecat.

Aşteptă încordat. În cinci minute ea se întoarse cu scenariul.

— Nu-i şapirografiat, nici măcar legat nu e, spuse ea.

Pat era la maşina de scris. Tremurând, scoase din ea cu două degete o scrisoare.

— Pot să te ajut cu ceva? îl întrebă ea.

— Fă-mi rost de un plic simplu, de un timbru folosit şi de nişte lipici. Pat sigilă personal scrisoarea şi apoi îi dădu indicaţii: Ascultă la uşa biroului lui Wilcox. Dacă e

înăuntru, bagă-i asta pe sub uşă. Dacă e plecat, găseşte un curier care să i-o ducă, pe unde-o fi. Spune că-i de la camera de corespondenţă. Şi apoi ai face mai bine să pleci de la studio în după-amiaza asta. Ca să nu se prindă, înţelegi?

Când ea ieşi, Pat îşi spuse că ar fi trebuit să păstreze o copie a scrisorii. Era mândru de ea – avea o notă de sinceritate care lipsea de prea multe ori din cele scrise de el.

„Dragă domnule Wilcox,

Cu regret vă informez că fraţii dumneavoastră au fost ucişi în acţiune astăzi de rafalele unui pistol-mitralieră Thompson. E nevoie imediat de prezenţa dumneavoastră acasă, în Anglia.

John Smythe
Consulatul Britanic, New York.”

Dar Pat îşi dădu seama că nu era timp să se umfle în pene. Deschise scenariul lui Wilcox.

Spre imensa lui surprindere, era excelent din punct de vedere tehnic: anşeneele, deschiderile şi închiderile imaginii în fondú, tăieturile, panoramările şi travellingurile laterale erau detaliate corect. Asta făcea lucrurile mult mai simple. Întorcându-se la prima pagină,

scrise la început:

PANTOFI DE BALET
Prima corectură

De Pat Hobby şi René Wilcox – se modifică în: *De René Wilcox şi Pat Hobby.*

Apoi, lucrând cu frenezie, operă câteva zeci de modificări mărunte. Substitui replica „Şterge-o!” cu „Dispari din faţa mea!”, puse „trage mâţa de coadă” în loc de „are probleme” şi înlocui „o să-ţi pară rău” cu invenţia isteaţă „sau nu se ştie”. Apoi sună la departamentul de scenarii.

— Aici Pat Hobby. Am lucrat la un scenariu cu domnul René Wilcox şi domnul Berners ar dori să-l aibă şapirografiat până la trei şi jumătate.

În felul ăsta urma să aibă un avans de o oră faţă de colaboratorul lui inconştient.

— E o urgenţă?

— Sigur că da.

— O să trebuiască atunci să-l împărţim la mai multe fete.

Pat continuă să îmbunătăţească scenariul până veni băiatul să-l ia. Voia să introducă şi ideea lui cu războiul,

dar nu mai avea timp. Totuşi, până la urmă îi spuse băiatului să ia loc o clipă şi scrise apăsat cu creionul pe ultima pagină.

PRIM-PLAN: *Boris şi Rita*
Rita: *Acum nimic nu mai contează! M-am înrolat ca asistentă în război.*
Boris: (mişcat) *Războiul purifică şi regenerează!*
(O înlănţuie cu braţele într-o îmbrăţişare strânsă, în timp ce muzica sporeşte în intensitate şi imaginea se închide în fondú.)

Obosit şi vlăguit de eforturile sale, simţi că trebuia să bea ceva, aşa că părăsi studiourile şi intră precaut în barul de vizavi, unde comandă gin şi apă.

Încălzit de alcool, se lăsă purtat de gânduri plăcute. *Aproape* că făcuse treaba pentru care fusese angajat – deşi mâna i se îndreptase accidental mai degrabă spre dialoguri decât spre structură. Dar cum putea Berners să-şi dea seama că structura nu era a lui Pat? Katherine Hodge n-avea să spună nimic, de teamă să nu fie implicată. Toţi erau vinovaţi, dar cel mai vinovat dintre toţi era René Wilcox, pentru că refuzase să respecte regulile. Întotdeauna, după părerea lui, el ştiuse să respecte regulile.

Mai bău un pahar, cumpără pastile pentru

împrospătarea respiraţiei şi, pentru un timp, se distră la jocul mecanic din drogherie. Louie, agentul de pariuri al studiourilor, îl întrebă dacă era interesat să parieze la o scară mai mare.

— Nu azi, Louie.

— Cu cât te plătesc, Pat?

— O mie pe săptămână.

— Nu-i rău.

— Ei, o să vezi că o mulţime din cei din garda veche o să revină în forţă, prezise Pat. Pe vremea filmului mut îţi făceai o pregătire serioasă – cu regizori care filmau pe nepregătite şi aveau nevoie de o poantă într-o fracţiune de secundă. Acum e treabă de pămpălăi. Sunt şi profesori de engleză care lucrează în industria filmului! Ce ştiu ei?

— Nu te interesează să pui ceva pe Quaker Girl?

— Nu, îi răspunse Pat. În după-amiaza asta am de lucru la o chestie serioasă. Nu vreau să-mi fac griji pentru cai.

La trei şi un sfert se întoarse la birou şi găsi două exemplare ale scenariului său în coperţi noi, strălucitoare.

PANTOFI DE BALET
de
René Wilcox şi Pat Hobby

Prima corectură

I se păru reconfortant să-şi vadă numele tipărit. Aşteptând în anticamera lui Jack Berners, aproape că îşi dorea să fi schimbat ordinea numelor. Cu regizorul potrivit, filmul ăsta putea să fie un al doilea *S-a întâmplat într-o noapte* şi, dacă îşi asocia numele cu aşa ceva, îl aşteptau trei sau patru ani de huzur. Numai că de data asta avea de gând să ţină de bani – să se ducă la Santa Anita doar o dată pe săptămână – şi să-şi ia o fată cum era Katherine Hodge, care n-avea pretenţii la o vilă în Beverly Hills.

Secretara lui Berners îi întrerupse reveria, spunându-i să poftească. Când intră, constată cu satisfacţie că o copie a noului scenariu stătea pe biroul lui Berners.

— Ai fost vreodată la psiholog? îl întrebă Berners dintr-odată.

— Nu, recunoscu Pat. Dar cred că aş putea s-o fac şi pe asta. E o sarcină nouă?

— Nu chiar. Doar că mi se pare că te cam lasă puterile. Orice furt necesită un anumit grad de

inventivitate. Tocmai am vorbit cu Wilcox la telefon.

— Cred că Wilson e ţăcănit, spuse Pat agresiv. N-am furat nimic de la el. Apare şi numele lui pe el, nu? Acum două săptămâni am pus pe hârtie toată structura – scenă cu scenă. Ba chiar am scris o scenă întreagă – cea de la sfârşit, cu războiul.

— A, da, războiul, spuse Berners de parcă s-ar fi gândit la altceva.

— Dar dacă îţi place mai mult sfârşitul lui Wilcox...

— Da, îmi place mai mult sfârşitul lui. N-am văzut niciodată pe cineva care să prindă şpilul aşa de repede. Făcu o pauză. Pat, ai spus adevărul doar o singură dată de când ai intrat aici: că n-ai furat nimic de la Wilcox.

— Păi poţi să crezi că aşa e. Dimpotrivă, eu i-am *dat* lui unele chestii.

Îl cuprinse însă un soi de tristeţe, o *indispoziţie* cenuşie, când Berners continuă:

— Ţi-am spus că aveam trei scenarii. Tu ai folosit unul vechi, la care am renunţat de mai bine de un an. Wilcox era înăuntru când a venit secretara ta şi ţi-a trimis unul dintre ele. Deştept, nu? Pat rămase fără grai. Vezi tu, el şi fata asta se cam plac. Se pare că a dactilografiat o piesă pentru el astă-vară.

— Se plac, spuse Pat neîncrezător. Păi a...

— Opreşte-te, Pat. Ai avut destule belele pe ziua de azi.

— El e de vină, strigă Pat. N-a vrut să colaboreze şi tot timpul ...

— ...scria un scenariu straşnic. Şi poate să ceară orice dacă îl putem convinge să rămână aici şi să mai scrie unul.

Pentru Pat era prea mult. Se ridică în picioare.

— În orice caz, mulţumesc, Jack, se bâlbâi el. Sună-l pe agentul meu dacă mai apare ceva.

Apoi se repezi brusc şi surprinzător spre uşă.

Jack Berners ceru prin interfon biroul preşedintelui.

— Ai reuşit să-l citeşti? întrebă el cu nerăbdare în voce.

— E straşnic. Mai bun decât ai zis tu. Wilcox e cu mine acum.

— Ai semnat cu el?

— Acum urmează. Se pare că vrea să lucreze cu Hobby. Uite, vorbeşte cu el.

Se auzi pe fir vocea destul de ascuţită a lui Wilcox.

— Vreau neapărat să mi-l daţi mie pe Mike Hobby, spuse el. Îi sunt recunoscător. Am avut o ceartă cu o

anumită domnişoară chiar înainte să vină el, dar astăzi Hobby ne-a reunit. Şi nu numai asta, vreau să scriu o piesă despre el. Aşa că daţi-mi-l mie – voi oricum nu îl mai vreţi.

Berners puse mâna pe interfon şi îşi sună secretara.

— Du-te după Pat Hobby. Probabil că e în barul de peste drum. O să-i dăm salariu din nou, dar o să ne pară rău. Închise interfonul, apoi apăsă din nou pe buton. Ah! Şi du-i, te rog, pălăria. Şi-a uitat-o aici.

Esquire, aprilie 1940

Pat Hobby şi Orson Welles

I

— Cine-i Welles ăsta? îl întrebă Pat pe Louie, agentul de pariuri al studiourilor. De câte ori pun mâna pe un ziar, dau de Welles.

— Păi, e bărbosul ăla, îi explică Louie.

— Normal, ştiu că-i bărbosul ăla, asta n-avea cum să-mi scape. Dar pe ce generice a apărut? Ce-a făcut de ia o sută cincizeci de mii pe film?

Chiar aşa, ce anume făcuse? Era la Hollywood de peste douăzeci de ani, ca Pat? Avusese apariţii pe

generice cu duiumul până... ei bine, până acum cinci ani, când Pat începuse să nu mai fie prezent decât din an în Paşte pe vreun generic?

— Ascultă, ăştia nu fac mulţi purici, spuse Louie în chip de consolare. Noi i-am văzut cum apar şi cum dispar. Nu, Pat?

Da, dar până una alta, cei care trudiseră la vie în arşiţa zilei erau norocoşi dacă primeau acum câteva săptămâni la rând trei sute cincizeci de dolari. Bărbaţi care avuseseră cândva neveste şi servitoare filipineze, şi piscine.

— Poate că-i din cauza bărbii, spuse Louie. Poate că ar trebui să-ţi laşi barbă. Taică-meu a avut barbă, însă nu l-a ajutat să iasă de pe Grand Street.

Speranţa nu-l părăsise pe Pat, cu toate nenorocirile prin care trecuse, şi proximitatea era aliajul preţios din care era făcută nădejdea sa. Mai presus de toate, trebuia să stea prin preajmă, să fie aproape când mintea goală şi obosită a producătorului se lupta cu întrebarea: „Cine?” Aşa că, în acel moment, Pat ieşi din drogherie şi traversă strada spre studioul în care se simţea ca acasă.

Când trecu prin poarta laterală de acces, un paznic necunoscut al studioului i se puse în cale.

— Toată lumea pe la intrarea principală acum.

— Eu sunt Hobby, scenaristul, spuse Pat.

Cazacul nu se lăsă impresionat.

— Aveţi legitimaţia?

— Sunt între filme acum. Dar am un angajament cu Jack Berners.

— Intrarea principală.

Întorcându-se să plece, Pat îşi spuse, turbat: „Poliţist tăntălău şi puturos[4]!” Îl lichidă în gând cu câteva gloanţe. Pac în stomac! Pac! Pac! Pac!

Şi la intrarea principală era o faţă nouă.

— Unde-i Ike? se interesă Pat.

— Ike nu mai e.

— Ei, nu-i nimic. Sunt Pat Hobby. Ike mă lasă întotdeauna să trec.

— Păi de aia nu mai e aici, îi spuse paznicul, cu amabilitate. Cu cine aveţi treabă?

Pat ezită. Nu-i plăcea deloc să deranjeze un producător.

— Sunaţi la biroul lui Jack Berners, spuse el. Vorbiţi doar cu secretara.

---

[4] În original, *Keystone Cop* – poliţişti incompetenţi, personaje de ficţiune din seria de comedii mute de la începutul anilor ‘20, produse de Mack Sennett.

După un minut, bărbatul se întoarse de la telefon să îl întrerupă pe Pat :

— Despre ce e vorba? întrebă el.

— Despre un film.

Aşteptă un răspuns.

— Domnişoara vrea să ştie ce film.

— Ei, fir-ar să fie, spuse Pat dezgustat. Uite ce e, sună-l pe Louie Griebel. Ce-i toată povestea asta?

— Ordine de la domnul Kasper, spuse angajatul. Săptămâna trecută un vizitator a căzut în maşina de vânt. Alo, domnul Louie Griebel?

— Vorbesc eu cu el, spuse Pat, luând receptorul.

— Nu pot să fac nimic, Pat, se tângui Louie. De-abia am reuşit să-l bag pe băiatul meu azi-dimineaţă. Un tăntălău din Chicago a căzut în maşina de vânt.

— Şi ce legătură are asta cu mine? întrebă Pat vehement.

O luă, cu paşi mai repezi decât de obicei, pe lângă zid, de-a lungul studiourilor, până ajunse la depozite. Era şi în locul acela un paznic, dar pe acolo treceau mereu oameni încolo şi încoace, aşa că se alătură unui grup. Odată ajuns înăuntru avea să se ducă la Jack, ca să fie scutit pe viitor de interdicţiile astea absurde. Păi el ştia

studiourile de când se ridicaseră aici primele cocioabe, când terenul ăsta era considerat capătul lumii.

— Îmi cer scuze, domnule, sunteţi cu acest grup?

— Mă grăbesc, spuse Pat. Mi-am pierdut legitimaţia.

— Da? Păi şi eu de unde să ştiu că nu sunteţi un oarecare? Îi vârî lui Pat sub nas o revistă cu poze. Nu v-aş lăsa să intraţi nici dacă mi-aţi spune că sunteţi Orson Welles ăsta de aici.

II

Există un film mai vechi al lui Chaplin, despre un tramvai aglomerat în care, dacă intră cineva pe uşa din spate, forţează pe altcineva să iasă prin faţă. În mintea lui Pat se contură o imagine similară de fiecare dată când se gândi la Orson Welles în zilele următoare. Welles era înăuntru; Hobby era afară. Niciodată până atunci studioul nu îşi închisese uşile pentru Pat şi, deşi Welles se afla în alt studio, părea că trupul lui mătăhălos, înaintând năvalnic de nicăieri, îl împinsese pe Pat în afara porţii.

— Încotro, acum? îşi spuse el.

Lucrase şi prin celelalte studiouri, dar nu erau ca şi

cum ar fi fost ale lui. La studioul acesta nu se simţea niciodată şomer; în vremurile de cumpănă din urmă mâncase de pe platouri – jumătate de homar rece în timp ce se filma o scenă la *Divina doamnă Carstairs*; dormise adesea pe platouri şi iarna trecută chiar se folosise de un palton Chesterfield de la departamentul de costume. Orson Welles n-avea niciun drept să-l dea afară de aici. Locul lui Orson Welles era acolo la el, în New York, alături de ceilalţi snobi.

În cea de-a treia zi, disperarea îl rodea deja pe dinăuntru. Îi trimisese lui Jack Berners bilete peste bilete şi chiar îl rugase pe Louie să intervină, dar acum sosi vestea că Jack plecase din oraş. Atât de puţini prieteni îi rămăseseră! Cuprins de tristeţe, stătea în faţa intrării pentru automobile, într-o mulţime de copii care se holbau, simţind că, în cele din urmă, ajunsese la capăt.

Se apropie o limuzină enormă, pe a cărei banchetă Pat recunoscu chipul de roman îmbuibat al lui Harold Marcus. Maşina înaintă spre copii şi, când unul dintre ei alergă până în faţa ei, încetini. Bătrânul i se adresă şoferului şi maşina se opri. Se aplecă în afară pe geam, clipind din ochi.

— Nu-i niciun paznic pe aici? îl întrebă el pe Pat.

— Nu, domnule Marcus, îi răspunse Pat grăbit. Ar trebui să fie. Sunt Pat Hobby, scenaristul. Puteţi să mă duceţi şi pe mine până un pic mai jos pe stradă?

Era o mutare fără precedent: un act de disperare, dar şi Pat era cât se poate de deznădăjduit.

Domnul Marcus îl privi îndeaproape.

— Ei, da, îmi amintesc de tine, spuse el. Hai, intră.

E posibil să fi vrut să-i spună să intre în faţă, lângă şofer. Dar Pat adoptă soluţia de compromis de a-şi deschide una dintre strapontinele limuzinei. Domnul Marcus era unul dintre cei mai influenţi oameni din lumea filmului. Nu se mai ocupa cu producţia acum. Îşi petrecea cea mai mare parte a timpului plimbându-se de pe o coastă pe alta în trenuri ultrarapide, fuzionând şi lansând companii, lansând şi fuzionând, ca o femeie trecută prin multe divorţuri.

— Într-o bună zi copiii ăia o s-o păţească.

— Da, domnule Marcus, încuviinţă Pat cu însufleţire. Domnule Marcus...

— Ar trebui să fie un paznic aici.

— Da, domnule Marcus. Domnule Marcus...

— Hm, hm! spuse domnul Marcus. Unde vrei să te las?

Pat se hotărî să acţioneze rapid.

— Domnule Marcus, când eram agentul dumneavoastră de presă...

— Ştiu, spuse domnul Marcus. Ai vrut o mărire de salariu cu zece dolari pe săptămână.

— Ce memorie! exclamă Pat încântat. Ce memorie! Dar, domnule Marcus, acum nu mai vreau absolut nimic.

— Ăsta e un miracol.

— Am pretenţii modeste, să ştiţi, şi am pus deoparte suficient cât să ies la pensie.

Pat îşi împinse uşor pantofii înainte, sub o pătură care atârna, haina Chesterfield acoperindu-i destul de eficient restul trupului.

— Uite, asta mi-ar plăcea, spuse domnul Marcus posomorât. O fermă – cu găini. Poate un teren micuţ de golf. Nici măcar nu m-ar interesa să văd cotaţiile la bursă.

— Vreau să ies la pensie, dar altfel, spuse Pat cu sinceritate. Filmele au fost viaţa mea. Vreau să le văd cum cresc în continuare...

Domnul Marcus mormăi.

— Până explodează, spuse el. Uită-te la Fox! Am plâns pentru el. Arătă spre propriii ochi: Lacrimi!

Pat dădu din cap foarte înţelegător.

— Vreau un singur lucru. De la familiaritatea anterioară trecu la o exprimare nefirească: Să intru când vreau la studiouri. Doar aşa. Numai să fiu acolo. Nu deranjez pe nimeni. Numai să ajut puţin, doar aşa, dacă vreun tânăr are nevoie de un sfat.

— Vorbeşte cu Berners, spuse Marcus.

— Mi-a zis să vorbesc cu dumneavoastră.

— Atunci voiai ceva, zâmbi Marcus. Bine, bine, din partea mea n-ai decât. Unde te dai jos acum?

— Puteţi să-mi faceţi o legitimaţie? îl rugă Pat. Doar un cuvânt acolo pe o carte de vizită?

— O să văd ce pot face, spuse Marcus. Dar în momentul ăsta am altele pe cap. Mă duc la o masă. Suspină profund. Vor să mă întâlnesc cu Orson Welles, individul ăsta nou, care e la Hollywood.

Inima lui Pat se înfioră. Iarăşi apărea numele cel sinistru şi neîndurător, întinzându-se ca un nor negru deasupra capului său.

— Domnule Marcus, spuse el cu atâta sinceritate, încât îi tremură vocea, nu m-aş mira ca Orson Welles să fie cea mai mare ameninţare care a planat deasupra Hollywoodului în ultimii ani. Ia o sută cincizeci de mii de

dolari pe un film şi m-aş mira să nu fie atât de revoluţionar, încât să fiţi nevoiţi să cumpăraţi numai echipament nou şi să o luaţi de la capăt, aşa cum s-a întâmplat cu filmul sonor în 1928.

— Doamne sfinte! mormăi domnul Marcus.

— Iar eu, spuse Pat, tot ce vreau e o legitimaţie şi niciun fel de ban – ca să rămână lucrurile aşa cum sunt.

Domnul Marcus întinse mâna după cutia cu cărţi de vizită.

III

Pentru cei grupaţi laolaltă sub numele de „talent”, atmosfera unui studio nu e constant sclipitoare – se fluctuează prea rapid între speranţe înălţătoare şi nelinişte sumbră. Cei câţiva care iau decizii sunt mulţumiţi de munca lor şi siguri că îşi merită lefurile; restul trăiesc într-o ceaţă a îndoielii, întrebându-se când le va fi demascată vasta incompetenţă.

Psihologia lui Pat era, culmea, cea a stăpânilor şi în cea mai mare parte a timpului era lipsit de griji, deşi nu avea salariu. Era însă ceva ce strica tot fasonul: pentru prima oară în viaţă începuse să îşi piardă identitatea. Din

motive pe care nu le înţelegea nici pe departe, deşi explicaţia ar fi putut fi găsită în felul în care vorbea, câţiva oameni începuseră să i se adreseze cu numele de „Orson”.

În orice caz, să-ţi pierzi identitatea e o chestie care denotă neglijenţă. Dar să ţi-o pierzi în favoarea unui duşman, sau cel puţin în favoarea cuiva care a devenit ţapul ispăşitor al nenorocirilor tale, asta chiar că e o lovitură. Pat *nu* era Orson. Orice asemănare era vagă şi trasă de păr şi el era conştient de asta. În această privinţă, avea să devină, în cele din urmă, destul de excentric.

— Pat, îi spuse Joe, bărbierul, a fost Orson astăzi pe-aici şi mi-a spus să-i tund barba.

— Sper că i-ai dat foc, spuse Pat.

— I-am dat, îi răspunse Joe, făcând cu ochiul peste prosopul fierbinte clienţilor care aşteptau. A vrut-o pârlită, aşa că i-am dat-o jos cu totul. Acum are faţa la fel de cheală ca tine. De fapt, chiar semănaţi un pic.

În dimineaţa aceea, glumele erau pe buzele tuturor ; pentru a le evita, Pat pierdea vremea în barul de peste drum. Nu bea nimic – de la bar, adică, pentru că rămăsese doar cu treizeci de cenţi –, dar se împrospăta

frecvent dintr-o sticlă de un sfert pe care o ţinea în buzunarul de la spate. Avea nevoie de ceva să-l stimuleze, pentru că trebuia să tapeze pe cineva în curând şi ştia că e mai uşor să împrumuţi bani când n-ai aerul că eşti disperat.

Victima lui, Jeff Boldini, era într-o dispoziţie lipsită de compătimire. Şi el era artist, însă unul de succes, şi o anumită mare doamnă a ecranului tocmai îl înfuriase, criticând o perucă pe care Jeff i-o făcuse. Îi spuse lui Pat povestea, cu toate detaliile, şi bătrânul scenarist aşteptă până la sfârşit înainte să aducă în discuţie cererea lui.

— Nicio leţcaie, spuse Jeff. Ce naiba, nici măcar nu mi-ai dat înapoi banii pe care ţi i-am împrumutat luna trecută.

— Dar tocmai am primit de lucru, îl minţi Pat. Asta-i numai ca să ies la liman. Încep de mâine.

— Da, asta dacă nu-i dau treaba ta lui Orson Welles, spuse Jeff şăgalnic. Pat se încruntă, dar reuşi să scoată un râs politicos, căci, deh, voia un împrumut. Ia stai aşa, spuse Jeff. Ştii că mi se pare că semeni cu el?

— Da, da.

— Pe bune. În orice caz, te-aş putea face să semeni cu el. Ţi-aş putea face o barbă şi să fii astfel dublura lui.

— N-aş vrea să fiu dublura lui nici pentru cincizeci de mii.

Aplecându-şi capul într-o parte, Jeff se uita la Pat, certându-l.

— Aş putea, spuse el. Vino pe scaun şi lasă-mă să mă uit.

— Pe naiba.

— Haide! Aş vrea să încerc. N-ai nimic de făcut. Nu lucrezi până mâine.

— Dar nu vreau barbă.

— O să ţi-o poţi da jos.

— N-o vreau.

— Nu te costă nimic. De fapt, o să te plătesc *eu pe tine*. O să-ţi împrumut cei zece dolari dacă mă laşi să-ţi fac o barbă.

Jumătate de oră mai târziu, Jeff îşi admira opera.

— E perfect, spuse el. Nu numai barba, ci şi ochii şi tot restul.

— Bine. Acum dă-o jos, spuse Pat îngândurat.

— Care-i graba? E o barbă foarte frumoasă. E operă de artă. Ar trebui să o filmăm. Ce păcat că lucrezi mâine, au o filmare cu o duzină de bărboşi pe platoul lui Sam Jones şi unul dintre ei tocmai a intrat la pârnaie în urma

unui raid împotriva homosexualilor. Pun pariu că ai putea obţine slujba, cu barba asta.

Pat nu mai auzise cuvântul „slujbă” de săptămâni bune şi nu ştia nici el să spună cum reuşea să trăiască şi să mănânce. Jeff văzu lumina ce se aprinsese în ochii lui.

— Ce zici? Lasă-mă să te duc cu maşina pâna acolo, doar să ne distrăm, îl imploră Jeff. Aş vrea să văd dacă Sam îşi dă seama că-i o barbă falsă.

— Sunt scenarist, nu actor de doi bani.

— Haide! N-o să te recunoască nimeni cu aia pe faţă. Şi mai faci rost de zece dolari.

Când părăsiră departamentul de machiaj, Jeff rămase în urmă un minut. Pe o bucată de carton scrise cu creionul numele „Orson Welles” cu litere mari de tipar. Iar afară, fără ca Pat să observe, puse cartonul în parbrizul maşinii.

În loc să se ducă direct la platouri, conduse fără prea mare grabă pe strada principală a studiourilor. În faţa clădirii administraţiei, se opri sub pretextul că motorul dădea rateuri şi, aproape imediat, începu să se adune o mulţime mică, dar vădit interesată. Nu intra însă în planurile lui Jeff să stea prea multă vreme într-un loc, aşa că sări în maşină şi începură să dea un tur în jurul

bufetului.

— Unde mergem? întrebă Pat.

Deja făcuse o încercare enervată de a-şi smulge barba, dar spre surpriza lui aceasta nu se desprinsese deloc.

Aşa că i se plânse lui Jeff.

— Normal, îi explică Jeff. E făcută să reziste. O să trebuiască s-o umezeşti ca s-o scoţi.

Maşina se opri o clipă la intrarea în bufet. Pat văzu ochi inexpresivi ce se holbau la el şi le răspunse, holbându-se la fel de inexpresiv de pe bancheta din spate.

— Parcă aş fi singurul bărbos din studio, spuse el posomorât.

— Îl înţelegi acum pe Orson Welles.

— Să-l ia naiba.

Schimbul de replici i-ar fi pus în încurcătură pe cei de afară, pentru care Pat era chiar Orson Welles în carne şi oase.

Jeff continua să conducă încet pe stradă. În faţa lor se ivi un grup mic de bărbaţi care stăteau de vorbă – unul dintre ei, întorcându-se, văzu maşina şi le atrase şi celorlalţi atenţia asupra ei. Apoi cel mai bătrân membru

al grupului îşi ridică brusc braţele în ceea ce păru a fi un gest defensiv şi plonjă pe trotuar chiar când maşina trecu prin dreptul lui.

— Doamne sfinte, ai văzut? exclamă Jeff. Era domnul Marcus.

Se opri. Un bărbat surescitat alergă până la ei şi îşi băgă capul pe geamul maşinii.

— Domnule Welles, domnul Marcus tocmai a făcut un infarct. Putem folosi maşina dumneavoastră ca să-l ducem la spital?

Pat îl privi cu ochii holbaţi. Apoi, foarte repede, deschise portiera de pe partea cealaltă şi o zbughi din maşină. Nici măcar barba nu îi frână fuga hotărâtă. Paznicul de la poartă, nerecunoscând personajul pe care îl întruchipa, încercă să-l ia la rost, dar Pat trecu de el cu uşurinţa unui campion la lupte şi nici că se mai opri până ce ajunse la barul Mario’s.

Trei figuranţi bărboşi stăteau la bar şi, uşurat, Pat se contopi cu favoriţii lor colectivi. Cu o mână tremurândă, scoase din buzunar atât de trudita bancnotă de zece dolari.

— Dă-le de băut, strigă el cu glas răguşit. Fiecare bărbos are un rând de la mine.

Esquire, mai 1940

Secretul lui Pat Hobby

I

Suferinţa la Hollywood e endemică şi întotdeauna acută. Rareori se întâmplă ca pe vreun director să-l roadă o problemă imposibil de rezolvat şi să ţi-o împărtăşească şi ţie, în mod democratic, pe gratis. Problema, fie ea de sănătate sau de producţie, e înfruntată vitejeşte şi cu suspine contra unei remuneraţii ce variază între o mie şi cinci mii de dolari pe săptămână. Aşa se fac filmele.

— Dar asta m-a terminat, spuse domnul Banizon. Cum a ajuns obuzul în portbagajul lui Claudette Colbert sau al lui Betty Field, sau al cui s-o nimeri? Trebuie s-o explicăm, ca să ne creadă spectatorii.

Era în biroul lui Louie, agentul de pariuri, şi publicul lui din acel moment îl includea şi pe Pat Hobby, venerabilul scenarist ratat de patruzeci şi nouă de ani. Domnul Banizon nu se aştepta la o sugestie de la niciunul din ei, dar vorbea singur despre problema asta

de o săptămână şi nu se mai putea opri.

— Cine-i scenaristul? întrebă Louie.

— R. Parke Woll, răspunse Banizon indignat. Mai întâi am cumpărat începutul de la alt scenarist, înţelegi? O idee grozavă, însă doar o idee. Apoi l-am chemat pe R. Parke Woll, dramaturgul, şi ne-am întâlnit de vreo două ori şi am dezvoltat-o. Apoi, când începusem să întrevedem sfârşitul, mă sună agentul lui şi-mi spune că nu-l mai lasă pe Woll să vorbească dacă nu-i închei un contract: opt săptămâni la trei mii de dolari! Când eu mai aveam nevoie de el doar pentru o zi!

Suma declanşă o sclipire în ochii bătrâni ai lui Pat. Cu zece ani înainte, se învârtise şi el extaziat în zona unui astfel de salariu; acum era norocos dacă primea câteva săptămâni la rând două sute cincizeci de dolari. Talentul lui înflăcărat şi pârjolit nu reuşise să renască.

— Partea cea mai cumplită e că Woll mi-a spus sfârşitul, continuă producătorul.

— Şi atunci? Ce aşteptaţi? îl întrebă Pat. Nu mai trebuie să-i daţi nicio leţcaie.

— L-am uitat! gemu domnul Banizon. Îmi sunau două telefoane în acelaşi timp în birou – din care unul de la un regizor care lucrează pentru mine. Şi, în vreme ce

vorbeam, Woll a turuit în continuare. Acum nu mi-l mai amintesc şi nu pot să-i cer lui Woll să mi-l mai spună o dată.

În perversitatea lui, Pat Hobby era de partea producătorului, nu a scenaristului. Banizon aproape că-l păcălise pe Woll şi apoi fusese la rândul lui tras pe sfoară de o întrerupere păcătoasă. Şi acum dramaturgul, cu insolenţa unui snob de pe Coasta de Est, încerca să-l jefuiască de douăzeci şi patru de miare. De parcă n-avea destulă bătaie de cap cu piaţa europeană, care era terminată. Sau cu războiul.

— Acum o ţine într-o beţie, spuse Banizon. Ştiu pentru că am pus pe cineva să-l urmărească. Poţi să-ţi pierzi minţile de la aşa ceva. Am tot scenariul, în afară de deznodământ. La ce-mi foloseşte?

— Dacă se îmbată, poate îl dă pe goarnă, sugeră Louie pragmatic.

— Nu mie, spuse domnul Banizon. M-am gândit la asta, dar m-ar recunoaşte.

Odată ajuns la capătul acestui impas, domnul Banizon alese un cal din prima cursă şi unul dintr-a şaptea şi se pregăti să plece.

— Am o idee, spuse Pat.

Domnul Banizon privi cu suspiciune în ochii bătrâni şi injectaţi ai lui Pat.

— N-am timp s-o ascult acum, îi răspunse el.

— Nu încerc să vând nimic, îl asigură Pat. Aproape că am semnat un contract la Paramount. Am lucrat însă odată cu acest R. Parke Woll şi poate aş reuşi să scot de la el ce vreţi dumneavoastră să ştiţi.

Ieşi din birou împreună cu domnul Banizon şi se plimbară încet pe aleea studiourilor. O oră mai târziu, pentru o recompensă de cincizeci de dolari încasată în avans, Pat fu angajat să afle cum ajunsese obuzul gata de detonat în portbagaj la Claudette Colbert sau la Betty Field, sau la cine o fi să fie.

II

Vâlva pe care o făcea acum R. Parke Wool prin Oraşul Îngerilor n-ar fi atras în mod special atenţia cuiva în anii douăzeci; însă în teribilii ani patruzeci, răsuna ca un hohot de râs în biserică. Era uşor de urmărit: două hoteluri îi semnalaseră plecarea, dar el îşi formase deja o rutină din a dormi cu cotul pus sub cap pe unde apuca. O ceată mică, dar voioasă de coate-goale şi de lingăi îi

asigura suportul moral în această călătorie – o călătorie în care Pat îl ajunse din urmă pe la două noaptea, în *Conk's – Barul de modă veche*.

Barul *Conk's* era mai pompos decât ai fi zis după nume, lăudându-se cu fete care serveau trabucuri şi cu o namilă de portar pe nume Smith care stătuse cândva o oră întreagă de vorbă cu Tarzan White[5]. Domnul Smith era un tip înveninat care se exprima înghiontindu-i pe clienţi când intrau sau când ieşeau şi de această primire avu parte şi Pat. Când îşi reveni, îl descoperi pe R. Parke Woll la o masă, într-o companie pestriţă, şi se îndreptă agale spre el cu un aer surprins.

— Hei, frumosule, îi spuse lui Woll. Mă mai ţii minte? Pat Hobby.

R. Parke Woll se strădui să-şi focalizeze privirea pe el, întorcându-şi capul mai întâi într-o parte, apoi în cealaltă, înfundându-şi-l între umeri şi iţindu-şi-l brusc în faţă, ca o cobră pozând inocent. Era clar că înregistrase, căci spuse:

— Pat Hobby! Ia loc ji zi ge vrei. Don'lor, el e Pat Hobby – cel mai bun jgenarist stângaci de la Hollywood. Pat, ce'aci?

---

[5] Celebru jucător de fotbal american de la echipa New York Giants.

Pat se aşeză, sub privirile suspicioase aruncate de o duzină de ochi prădalnici. Oare bătrânul era un prieten vechi trimis să-l aducă pe dramaturg acasă?

Pat observă asta şi aşteptă o jumătate de oră, până când îl prinse pe Woll singur la toaletă.

— Ascultă, Parke, Banizon te-a dus de nas, îi spuse el. Nu ştiu de ce o face. M-a prevenit Louie de la studio.

— Nu ştii de ce? strigă Parke. Păi, ştiu eu de ce. Am ceva ce vrea el – de asta!

— Îi datorezi bani?

— Îi datorez bani. I-auzi: *el* îmi datorează mie bani! Îmi datorează bani pentru trei şedinţe lungi şi dificile – i-am conturat un film întreg, ce naiba! Cu un deget tremurător îşi ciocăni fruntea de mai multe ori. Ce vrea el e aici.

Trecuse o oră de când se afla la masa agitată orgiastic. Pat aştepta. Şi apoi, cum se întâmplă de regulă în ciclul limitat şi lent al beţivului, mintea lui Woll se întoarse la subiect.

— Chestia amuzantă e că i-am spus cine a pus obuzul în portbagaj şi de ce. Şi apoi, Inteligenţa Sa a uitat.

Pat avu un moment de inspiraţie.

— Dar secretara lui îşi aminteşte.

— Serios? Woll era stupefiat. Secretara? Nu-mi amintesc de secretară.

— Intrase şi ea, se hazardă Pat încurcat.

— A, păi atunci, ce Dumnezeu, trebuie să mă plătească, altfel îl dau în judecată.

— Banizon spune că are o idee mai bună.

— Are pe naiba. Ideea mea era o frumuseţe. Ascultă... Şi vorbi timp de două minute. Îţi place? întrebă el. Se uită la Pat, aşteptând aplauze, şi apoi probabil văzu ceva în ochii lui, ceva ce n-ar fi trebuit să vadă. Ah, jigodie mică ce eşti! Ai vorbit cu Banizon, el te-a trimis aici.

Pat se ridică şi o zbughi ca un iepure spre uşă. Ar fi ajuns afară în stradă înainte să-l prindă Woll din urmă, dacă n-ar fi intervenit domnul Smith, portarul.

— Încotro? întrebă el, apucându-l pe Pat de revere.

— Ţine-l, strigă Woll, apropiindu-se.

Încercă să-i tragă un pumn lui Pat, dar îşi rată ţinta, lovindu-l din plin pe domnul Smith chiar în gură.

S-a menţionat mai devreme că domnul Smith era un tip înveninat, însă şi un tip puternic. L-a lăsat jos pe Pat, l-a apucat pe R. Parke Woll de vintre şi de umăr, l-a ridicat sus de tot şi apoi, dintr-un singur avânt gigantic, a

dat cu el de pământ. Trei minute mai târziu, Woll era mort.

III

În afara marilor scandaluri, cum a fost cazul Arbuckle[6], industria filmului îşi proteja membrii – şi Pat făcea parte din ea, chiar dacă intermitent. A fost eliberat din închisoare a doua zi, fără cauţiune, pentru că îl reţinuseră numai ca martor. La drept vorbind, publicitatea i-a prins bine – pentru prima oară într-un an de zile numele i-a apărut în ziarele de profil. În plus, era acum singurul om în viaţă care ştia cum ajunsese obuzul în portbagajul lui Claudette Colbert (sau al lui Betty Field).

— Când poţi să treci pe la mine? îl întrebă domnul Banizon.

— După ancheta de mâine, îi răspunse Pat, savurând momentul. Sunt destul de şocat – am rămas şi cu o durere de ureche.

---

[6] Roscoe Conkling „Fatty” Arbuckle (1887-1933), actor american de film mut, regizor şi scenarist. În 1921, când cariera lui era la apogeu, a fost acuzat pe nedrept de moartea actriţei Virginia Rappe. Tribunalul l-a achitat, însă cariera lui a fost distrusă.

Şi acesta era un semn al puterii. Numai cei „dinăuntru” puteau să vorbească despre propria sănătate şi să fie şi ascultaţi.

— Woll chiar ţi-a spus? îl interogă Banizon.

— Mi-a spus, îi răspunse Pat. Şi face mai mult de cincizeci de dolari. O să-mi iau un agent nou şi o să vin cu el la dumneavoastră la birou.

— Îţi spun eu un plan mai bun, îi spuse Banizon grăbit. Te pun pe statul de plată. Patru săptămâni la preţul tău obişnuit.

— Care-i preţul meu? îl întrebă Pat posomorât. Am avut de toate, de la patru mii până la zero. Şi adăugă ambiguu: Cum spune Shakespeare, „fiecare om are preţul lui.”

Rozătoarele din compania lui R. Parke Woll dispăruseră în găurile lor cu tot cu micile lor prăzi. Rămăsese domnul Smith ca acuzat, iar, ca martori, Pat şi două fătuci speriate. Apărarea domnului Smith miza pe faptul că fusese atacat. La anchetă, una din fete îi sprijinise afirmaţia, iar cealaltă îl acuzase de asprime nejustificată. Urma Pat Hobby la rând, dar înainte să fie strigat, tresări auzind o voce din spate:

— Dacă spui ceva împotriva soţului meu, îţi smulg

limba din rădăcină.

Un dinozaur de femeie, înaltă de un metru optzeci şi mătăhăloasă, stătea aplecat, peste scaunul lui.

— Pat Hobby, poftiţi vă rugăm. Acum, domnule Hobby, să ne spuneţi exact ce s-a întâmplat.

Ochii domnului Smith îi fixau, încruntaţi, pe ai lui, şi simţea în ceafă şi privirea tovarăşei namilei de portar, încercând să dibuiască ce avea să spună. Era firesc să ezite.

— Nu ştiu exact, spuse el, şi apoi continuă cu inspiraţie spontană. Ştiu doar că totul s-a făcut alb!

— *Cum?*

— Aşa a fost. Am văzut alb. Aşa cum unii văd roşu sau negru, eu am văzut alb.

Anchetatorii se consultară între ei.

— Bun, ce s-a întâmplat din momentul în care aţi intrat în restaurant până când aţi văzut alb?

— Păi, spuse Pat trăgând de timp, totul a fost cam la fel. Am intrat, m-am aşezat şi apoi totul a început să se facă negru.

— Alb, vreţi să spuneţi.

— Şi negru, şi alb.

Se stârni o hlizeală generală.

— Martorul poate să plece. Acuzatul rămâne în arest până la judecată.

Ce mai conta că trebuia să îndure nişte glume, acum, când miza era atât de mare: toată noaptea aceea l-a urmărit prin vise o amazoană uriaşă şi a avut nevoie de o băutură tare înainte de a apărea în biroul domnului Banizon, a doua zi de dimineaţă. Era însoţit de unul dintre puţinii agenţi de la Hollywood care nu-l reprezentase şi nu se lepădase de el până atunci.

— Cinci sute cu banul jos, îi oferi Banizon. Sau patru săptămâni la două sute cincizeci, ca să lucrezi la alt film.

— Cât de tare îţi doreşti chestia asta? întrebă agentul. Clientului meu i se pare că face trei mii.

— Din banii mei? strigă Banizon. Şi nici măcar nu-i ideea *lui*. Acum că Woll e mort, face parte din domeniul public.

— Nu chiar, spuse agentul. Şi eu cred, ca şi tine, că ideile plutesc cumva în aer. Aparţin celui care le are în momentul respectiv – ca baloanele.

— Bine. Cât? întrebă domnul Banizon îngrozit. Şi de unde ştiu că are ideea?

Agentul se întoarse spre Pat.

— Ce zici, îl lăsăm să afle – pentru o mie de dolari?

După o clipă, Pat aprobă din cap. Ceva îl neliniştea însă.

— Bine, spuse Banizon. Tensiunea asta mă scoate din minţi. O mie.

Se lăsă liniştea.

— Dă-i drumul, Pat, îi spuse agentul.

Însă Pat nu rosti nicio vorbă. Cei doi aşteptau. Când Pat vorbi, în cele din urmă, vocea părea să-i vină de undeva de departe.

— Totul e alb, icni el.

— *Ce?*

— N-am ce face – totul a devenit alb. Aşa văd – alb. Îmi amintesc cum am intrat în speluncă, dar apoi totul se face alb.

Preţ de-o clipă s-au gândit că nu voia să spună. Apoi agentul îşi dădu seama că Pat chiar intrase într-un blocaj psihologic. Secretul lui R. Parke Woll era în siguranţă pe vecie. Pat îşi dădu seama prea târziu că îi scăpau printre degete o mie de dolari şi încercă s-o dreagă.

— Îmi amintesc, îmi amintesc. Îl pusese un dictator nazist.

— Poate că l-a pus fata singură în portbagaj, spuse Banizon cu ironie. Ca să şi-l pună la brăţară.

Pe domnul Banizon avea să-l macine vreme de mulţi ani această problemă fără rezolvare. Privindu-l încruntat pe Pat, îşi dorea să fi fost posibil să se descurce şi fără scenarişti. Ce bine ar fi fost dacă ideile ar fi putut fi culese din aerul necostisitor!

Esquire, iunie 1940

Pat Hobby, tată putativ

I

Majoritatea scenariştilor arată a scenarişti, fie că le place sau nu. E greu de spus de ce – căci îşi copiază capricios înfăţişarea după cea a agenţilor de bursă de pe Wall Street, a magnaţilor crescători de vite sau a exploratorilor englezi –, dar toţi ajung să arate a scenarişti, o tipologie la fel de clară cum e aceea a „Publicului” sau a „Profitorilor” din caricaturi.

Pat Hobby era excepţia. Nu arăta a scenarist. Şi doar într-un singur colţ al studioului Republica[7] putea fi identificat ca făcând parte din industria spectacolelor.

[7] Republic Pictures este un studio hollywoodian înfiinţat în 1935 de Herbert J. Yates, profilat pe filme western (n. red.).

Chiar şi acolo, la o primă privire, ar fi fost catalogat drept un figurant căruia nu-i mai surâdea norocul sau drept actor de roluri secundare, specializat în genul de tată care *niciodată* nu trebuia să vină pe-acasă. Dar era scenarist: colaborase la peste două duzini de scenarii de film, la cele mai multe dintre ele, ce-i drept, înainte de 1929.

Scenarist? Avea un birou în Clădirea scenariştilor de la studiouri; avea creioane, coli albe, o secretară, agrafe de hârtie, un caiet de notiţe pentru însemnări. Şi stătea într-un scaun mult prea moale, cu ochii nu foarte injectaţi pironiţi în *Reporterul* din acea dimineaţă.

— Trebuie să mă apuc de lucru, îi spuse domnişoarei Raudenbush la unsprezece. Şi apoi din nou, la douăsprezece: Trebuie să mă apuc de lucru.

La unu fără un sfert, îl apucă foamea – până în acest punct fiecare mişcare, sau mai degrabă fiecare moment, se încadrase în tradiţia scenariştilor. Până şi vaga iritare că nimeni nu-l bătuse la cap, nimeni nu-l deranjase, nimeni nu intervenise în visul lung şi gol al uneia dintre zilele lui obişnuite.

Tocmai se pregătea s-o apostrofeze pe secretară pentru că se holba la el, când sosi bine-venita

întrerupere. Un ghid al studiourilor bătu la uşă şi-i aduse un bilet de la şeful lui, Jack Berners:

Dragă Pat,

Te rog, fă o pauză şi însoţeşte-le pe aceste persoane într-un tur al studiourilor.

Jack

— Doamne sfinte! exclamă Pat. Cum pot să-mi termin treaba şi să plimb oamenii prin studiouri în acelaşi timp? Cine sunt? îl întrebă pe ghid.

— Nu ştiu. Unul dintre ei pare destul de negricios. Arată ca figuranţii pe care-i aveau la Paramount când au filmat *Lăncierul din Bengal*[8]*.* Nu vorbeşte engleza. Iar celălalt...

Pat îşi puse haina ca să se ducă să vadă cu ochii lui.

— Mai aveţi nevoie de mine în după-amiaza asta? îl întrebă domnişoara Raudenbush.

Pat îi aruncă o privire plină de infinit reproş şi ieşi în faţa Clădirii scenariştilor.

Vizitatorii erau acolo. Personajul pitoresc era înalt şi rasat, îmbrăcat cu haine englezeşti de o calitate

[8] *The Lives of a Bengal Lancer* este un film de acţiune din 1935 în regia lui Henry Hathaway, cu Gary Cooper în rolul principal.

remarcabilă, cu excepţia unui turban. Celălalt era un tânăr de vreo cincisprezece ani, cu pielea destul de deschisă la culoare. Şi el purta turban, pantaloni de călărie cu o croială impecabilă şi o haină tot de călărie.

Se aplecară politicos.

— Am înţeles că vreţi să vizitaţi nişte platouri, spuse Pat. Sunteţi prieteni cu Jack Berners?

— Cunoştinţe, răspunse tânărul. Daţi-mi voie să vi-l prezint pe unchiul meu: Sir Singrim Dak Raj.

Probabil, îşi spuse Pat, compania cocea un *Lăncier din Bengal* şi tipul ăsta avea să-l joace pe eroul negativ, care deţinea Trecătoarea Khyber. Poate îl luau şi pe Pat în echipă – cu trei sute cincizeci de dolari pe săptămână. De ce nu? Ştia cum să scrie aşa ceva:

> *Plan de ansamblu superb. Trecătoarea.* Un membru al tribului trage de după stânci.
> *Plan mediu.* Membru al tribului lovit de un glonţ plonjează de pe stânci. (de folosit cascador)
> *Plan general. Valea.* Trupe englezeşti care împing tunul.

— Staţi multă vreme la Hollywood? întrebă el cu înţeles.

— Unchiul meu nu vorbeşte engleza, îi spuse tânărul, cu voce măsurată. Suntem aici doar pentru câteva zile.

Vedeţi, eu sunt fiul dumneavoastră putativ.

II

— Şi aş dori foarte mult să o văd pe Bonita Granville, continuă tânărul. Am înţeles că a fost împrumutată de studiourile dumneavoastră.

Mergeau către biroul de producţie şi lui Pat îi trebui un minut ca să priceapă ce îi spusese tânărul acela.

— Eşti ce? îl întrebă.

— Fiul dumneavoastră putativ, spuse tânărul, ca un fel de lălăială. Legal, sunt fiul şi moştenitorul rajahului Dak Raj Indore. Dar m-am născut cu numele de John Brown Hobby.

— Da? spuse Pat. Zi mai departe! Ce-i asta?

— Mama mea a fost Delia Brown. V-aţi căsătorit cu ea în 1926. Şi a divorţat de dumneavoastră în 1927, când eu aveam câteva luni. Mai târziu, m-a luat cu ea în India, unde s-a căsătorit cu actualul meu tată legal.

— Aha, spuse Pat. Ajunseseră la biroul de producţie. Vrei s-o vezi pe Bonita Granville.

— Da, spuse John Hobby Indore. Dacă e posibil.

Pat se uită la programul de filmare afişat pe perete.

— Ar putea să fie, spuse el cu asprime. Putem să mergem să vedem. După ce o porniră spre Studioul 4, izbucni: Cum e aia, „fiul meu portativ”? Mă bucur să te văd şi aşa mai departe, dar spune-mi, chiar eşti copilul pe care l-a născut Delia în 1926?

— Putativ, spuse John Indore. La vremea aceea dumneavoastră eraţi căsătorit legal cu ea.

Se întoarse şi vorbi rapid în hindusă spre unchiul său, care se aplecă în faţă, îl examină pe Pat cu o privire rece şi ridică din umeri fără comentarii. Toată treaba începuse să-i creeze lui Pat un vag discomfort.

Când le arătă bufetul, John vru să intre ca „să-i cumpere unchiului său un hot dog”. Se pare că Sir Singrim dezvoltase o pasiune pentru ei la Expoziţia Mondială de la New York, de la care tocmai veniseră. Urmau să ia vaporul spre Madras chiar a doua zi.

— ...oricum, spuse John sobru, eu o s-o văd pe Bonita Granville. Nu contează dacă nu facem *cunoştinţă*. Sunt prea tânăr pentru ea. După standardele noastre, e deja bătrână. Dar mi-ar plăcea s-o *văd*.

Nu prea era o zi nimerită ca să-i prezinţi cuiva studiourile. Cum numai unul dintre regizorii care filmau în acea zi era din garda veche, Pat se putea baza doar

pe el ca să-i primească; la uşa acelui studio i s-a transmis însă că starul îşi tot greşea replicile şi ceruse de aceea să se golească platoul.

Disperat, şi-a dus clienţii în spate, la depozite, şi i-a plimbat pe lângă butaforii: imitaţii de prove de nave şi de oraşe, şi de străzi rurale, şi de porţi medievale, o privelişte de care băiatul s-a arătat destul de interesat, dar care pe Sir Singrim l-a dezamăgit. De fiecare dată când Pat îi ducea în spate ca să le demonstreze că toate erau imitaţii, expresia lui Sir Singrim se schimba într-una de dezamăgire şi vag dispreţ.

— Ce-a spus? îşi întrebă Pat progenitura, după ce Sir Singrim păşise nerabdător într-un magazin de bijuterii de pe Fifth Avenue, negăsind înăuntru nimic altceva decât resturi de tâmplărie.

— E al treilea cel mai bogat om din India, îi spuse John. E dezgustat. Spune că n-o să-i mai placă niciodată vreun film american. Şi că o să cumpere una dintre cele patru companii de film din India şi că o să facă fiecare platou la fel de solid ca Taj Mahalul. Îşi închipuie probabil şi că actriţele sunt tot o faţadă falsă şi că de aceea nu ne lăsaţi să le vedem.

Prima frază aprinse un beculeţ în capul lui Pat. Nimic

nu-i plăcea mai mult pe lume decât o halcă bună de bani – nu suma asta amărâtă şi nesigură de două sute cincizeci pe săptămână, cu care i se cumpăra libertatea.

— Ia ascultaţi, spuse el cu hotărâre bruscă. O să încercăm să intrăm în Studioul 4 ca să ne uităm la Bonita Granville.

Studioul 4 era, în ziua aceea, încuiat cu două rânduri de zăvoare: regizorul ura vizitatorii şi, pe deasupra, se filma un cadru cu retroproiecţie. „Retroproiecţie” era un nume generic pentru filmări trucate, domeniu în care fiecare studio concura cu celelalte studiouri şi trăia sub teroarea spionilor. Mai exact, însemna că o acţiune era proiectată în fundal pe un ecran transparent. De cealaltă parte a ecranului, se juca o scenă care era filmată pe acest fundal în mişcare. Proiectorul aflat de o parte a ecranului şi camera aflată de cealaltă parte erau sincronizate în aşa fel încât rezultatul îţi putea înfăţişa o vedetă stând în cap în faţa unei mulţimi indiferente de pe 42nd Street – o mulţime *reală* şi o vedetă *reală* – şi sărmanul ochi nu putea decât să tragă concluzia că era înşelat, fără să ghicească vreodată cum anume.

Pat încercă să îi explice aceste lucruri lui John, dar băiatul o privea încordat pe Bonita Granville de după

grămada imensă de frânghii şi găleţi după care stăteau ascunşi. Nu ajunseseră acolo pe intrarea principală, ci printr-o uşă laterală pentru tehnicieni, pe care o ştia Pat.

Obosit de lunga plimbare printre platouri, Pat scoase o sticlă de un sfert din buzunar şi i-o oferi lui Sir Singrim, care îl refuză. Lui John nu i-o oferi însă.

— Îţi opreşte creşterea, îi spuse solemn, luând o înghiţitură zdravănă.

— Oricum nu vreau, spuse John cu demnitate.

John devenise atent dintr-odată. Observase o vedetă mult mai strălucitoare decât Şiva la nici şapte metri depărtare – îi văzuse spatele, profilul, îi auzise vocea. Şi apoi actriţa plecase.

Privindu-i chipul, Pat se înduioşă.

— Putem merge mai aproape, spuse el. Poate reuşim să ajungem în platoul acela cu sala de bal. Nu-l folosesc – au huse peste mobile.

Plecară mergând pe vârfuri, cu Pat conducând plutonul, urmat de Sir Singrim şi apoi de John. Cum înaintau încet, Pat auzi cuvântul „Lumini” şi se opri brusc. Apoi, când o lumină albă le izbi ochii şi când vocea strigă: „Linişte! Filmăm!”, Pat începu să alerge, urmat în grabă de ceilalţi, prin tăcerea albă.

Tăcerea nu ţinu mult.

— *Stop!* strigă o voce. Ce paştele şi dumnezeii măsii?

De unde privea, pe ecran se petrecuse ceva ce, pentru moment, era inexplicabil. Trei siluete gigantice, două cu turbane indiene imense, trecuseră în paşi de dans peste ceea ce ar fi trebuit să fie un port din New England – intraseră în raza retroproiecţiei. Prinţul John Indore nu numai că o văzuse pe Bonita Granville, dar jucase în acelaşi film cu ea. Umbra piciorului lui păruse a trece miraculos prin capul blond şi tânăr al actriţei.

III

Au stat destul de mult în biroul paznicilor, până să i se trimită vorbă lui Jack Berners, care lipsea din studiouri. Aşa că au putut discuta în tihnă. Conversaţia s-a materializat într-o tiradă extinsă a lui Sir Singrim adresată lui John, pe care acesta din urmă, modificând tonul, dar nu şi cuvintele, i-o traduse lui Pat.

— Unchiul meu spune că fratele lui voia să facă ceva pentru dumneavoastră. Se gândea că, dacă sunteţi un mare scenarist, vă poate invita la el în regat, ca să-i

scrieţi biografia.

— N-am spus niciodată că sunt...

— Unchiul meu spune că sunteţi un scenarist josnic – în ţara dumneavoastră aţi permis ca el să fie atins de câinii ăia de paznici.

— Ah, baliverne, mormăi Pat stingherit.

— Spune că mama mea întotdeauna v-a vrut binele. Dar acum e o înaltă şi sacră doamnă şi n-ar trebui să vă mai vadă vreodată. Spune că o să mergem în camerele noastre de la Hotelul Ambassador şi o să meditǎm, şi o să ne rugăm, şi o să vă anunţăm ce-am hotărât.

Când le-au dat drumul şi cei doi moguli au fost escortaţi la maşina lor, cu scuzele de rigoare, de un lacheu al studiourilor, lui Pat i se părea că se cam deciseseră deja. Era furios. Ca să-i facă fiului său pe plac, ajutându-l să arunce o privire la domnişoara Granville, era foarte posibil să-şi fi pierdut slujba – deşi nu credea asta cu adevărat. Sau, mai degrabă, era destul de sigur că, până la sfârşitul săptămânii, şi-ar fi pierdut-o oricum. Dar, deşi făcuse o boacănă destul de serioasă, îşi amintea cât se poate de clar din acea după-amiază că Sir Singrim era „al treilea cel mai bogat om din India”. Aşa că, după o cină la un bar de pe

Bulevardul La Cienega, se hotărî să se ducă la Hotelul Ambassador şi să afle rezultatul meditaţiei şi al rugăciunii celor doi.

Era o seară de septembrie şi tocmai începea să se întunece. Hotelul *Ambassador* era plin de amintiri pentru Pat – zilele bune din Coconut Grove[9], când regizorii găseau fete drăguţe după-amiaza şi până seara le transformau în staruri. Era ceva activitate în faţa intrării, pe care Pat o urmărea în dorul lelii. Rareori văzuse aşa un număr mare de bagaje, chiar şi în trenurile cu care călătoreau Gloria Swanson sau Joan Crawford. Apoi tresări când zări doi sau trei bărbaţi cu turbane învârtindu-se printre bagaje. Aşadar fugeau de el.

Sir Singrim Dak Raj şi nepotul lui, Prince John, amândoi punându-şi mănuşile ca la comandă, apărură la uşă, şi Pat se ivi şi el din întuneric.

— Vă luaţi tălpăşiţa, nu-i aşa? spuse el. Auziţi, când ajungeţi înapoi acolo, să le spuneţi că un american poate să radă...

— V-am lăsat un bilet, spuse Prince John, întorcându-se spre el de lângă unchiul său. Uitaţi ce e: aţi fost chiar drăguţ în după-amiaza aceasta şi a ieşit cam prost.

[9] Celebru bar de noapte situat în incinta Hotelului *Ambassador* din Los Angeles.

— Da, aşa e, încuviinţă Pat.

— Dar o să avem noi grijă de dumneavoastră, spuse John. După rugăciunile noastre am hotărât că o să primiţi cincizeci de sovereign pe lună – două sute cincizeci de dolari – până la sfârşitul vieţii dumneavoastră.

— Şi ce trebuie să fac pentru ei? întrebă Pat cu suspiciune.

— O să încetaţi să-i primiţi numai în cazul în care...

John se aplecă şi îi şopti lui Pat la ureche, şi în ochii acestuia se văzu uşurarea. Condiţia n-avea nimic de-a face cu băutura şi cu blondele, absolut nimic de-a face cu ele.

John se îndreptă spre limuzină.

— La revedere, tată putativ, spuse el, aproape cu afecţiune.

Pat îl urmări cu privirea.

— La revedere, fiule, spuse.

Urmări limuzina până când se făcu nevăzută. Apoi se întoarse, simţindu-se ca... Stella Dallas. Avea lacrimi în ochi.

Tată portativ – orice o fi însemnând asta. După ce chibzui o vreme, adăugă ca pentru sine: e mai bine decât să nu fii tată deloc.

IV

Se trezi târziu în după-amiaza următoare, cuprins de o mahmureală fericită, a cărei cauză nu o putu dibui până când nu-i răsună în urechi vocea tânărului John spunând: „Cincizeci de sovereign pe lună, cu o singură condiţie: plata lor va înceta în caz de război, când toate veniturile statului nostru vor reveni Imperiului Britanic.”

Cu un strigăt, Pat ţâşni spre uşă. Nu găsi niciun *Los Angeles Times* sprijinit de ea, niciun *Examiner*, doar *Toddy’s Daily Form Sheet*[10]. Răsfoi cu frenezie paginile portocalii. Sub tabelele cu scoruri, sub nesfârşitele previziuni pentru nesfârşite curse de cai, îi atrase atenţia un articol de câţiva centimetri:

LONDRA. 3 SEPTEMBRIE. DUPĂ DECLARAŢIA DE RĂZBOI A LUI CHAMBERLAIN DE AZI-DIMINEAŢĂ, DOUGIE TRANSMITE: „ANGLIA CÂŞTIGĂ. FRANŢA PE LOCUL DOI. RUSIA PE LOCUL TREI”[11].

Esquire, iulie 1940

---

[10] *Foaia zilnică de scoruri.*

[11] În original *to place* „a ieşi pe locul doi (într-o cursă de cai sau de câini)” şi *to show* „a ieşi pe locul trei într-o cursă de cai sau de câini”.

Casele vedetelor

Sub o umbrelă mare şi vărgată de pe marginea unui bulevard din Hollywood, în plin val de căldură, stătea un bărbat. Numele lui era Gus Venske (fără nicio legătură cu alergătorul[12]) şi era îmbrăcat cu pantaloni purpurii, cu pantofi cireşii şi cu un tricou de sport de pe Vine Street care semăna cât se poate de tare cu o bluză de pijama azurie.

Gus Venske nu era o curiozitate şi nici hainele lui nu era nici pe departe ieşite din comun pentru locul şi momentul respectiv. Avea meseria lui – pe un stâlp de lângă umbrelă era o plăcuţă pe care scria:

VIZITAŢI CASELE VEDETELOR

Probabil treaba îi mergea prost, altfel nu l-ar fi agăţat pe bărbatul cu aer sărăcăcios care stătea în stradă lângă o maşină ce pufăia şi fumega, privindu-i îngrijorat eforturile de a-şi răci radiatorul.

— Hei, tu, spuse Gus, fără prea mare speranţă. Vrei să vizitezi casele vedetelor?

Ochii iritaţi ai privitorului se întoarseră dinspre

[12] Gene Venzke (1908-1922), atlet olimpic american cu cele mai bune rezultate în 1935-1936.

automobil ca să-l măsoare dispreţuitor pe Gus.

— Eu *lucrez* în industria filmului, îi spuse bărbatul. Eu *sunt* în casele alea.

— Actor?

— Nu. Scenarist.

Pat Hobby se întoarse la maşina lui, care fluiera ca o locomotivă. Spusese adevărul – sau ceea ce fusese cândva adevărul. În vremurile apuse, apăruse adeseori pe ecran ca autor al vreunui film, dar în ultimii cinci ani se apelase din ce în ce mai rar la serviciile lui.

Gus Venske îşi închise şandramaua pe perioada prânzului, punându-şi pliantele şi hărţile într-o servietă cu care plecă sub braţ. Cum soarele devenea din ce în ce mai fierbinte, Pat Hobby se refugie sub protecţia precară a umbrelei şi inspectă un pliant soios care îi căzuse domnului Venske. Dacă n-ar fi rămas doar cu paisprezece cenţi, ultimii lui bani, ar fi telefonat la un service ca să ceară ajutor – aşa însă nu putea decât să aştepte.

După un timp, o limuzină cu număr de Missouri opri lângă el. În spatele şoferului stăteau un bărbat alb micuţ, cu mustaţă şi o femeie grasă cu un căţeluş în braţe. Vorbiră câteva clipe şi apoi, cu oarecare sfială, femeia

scoase capul pe geam şi i se adresă lui Pat:

— La ce case de vedete puteţi să ne duceţi? întrebă ea. Lui Pat îi trebui ceva timp până să înţeleagă sensul întrebării. Adică putem merge la casa lui Robert Taylor sau a lui Clark Gable, sau a lui Shirley Temple?

— Cred că puteţi, dacă reuşiţi să intraţi, le spuse Pat.

— Pentru că, dacă am putea merge la cele mai bune case, cele mai deosebite, continuă femeia, am fi dispuşi să plătim mai mult decât tariful dumneavoastră obişnuit.

Lui Pat îi pică fisa. Avea în faţă, laolaltă, nişte tăntălăi şi nişte dolari. Avea în faţă cel mai drag dintre toate visele de la Hollywood – o schemă. Dacă reuşea să facă schema care trebuia, se alegea cu mese la Brown Derby[13], nopţi lungi cu sticle şi cu fete, şi un cauciuc nou pentru maşina lui cea veche. Şi iată o schemă care îi sărea, pur şi simplu, în braţe.

Se ridică şi se duse lângă limuzină.

— Sigur. Poate c-aş putea să rezolv. În timp ce vorbea, simţi că-l străbate o îndoială. S-ar putea să mă plătiţi în avans?

---

[13] Primul şi cel mai faimos restaurant din lanţul de restaurante cu acelaşi nume din Los Angeles, California, care avea forma unui melon bărbătesc şi care este considerat imaginea emblematică a Epocii de Aur a Hollywoodului.

Cei doi schimbară o privire.

— Să zicem că vă dăm cinci dolari acum, spuse femeia, şi cinci dolari dacă putem vizita casa lui Clark Gable sau ceva similar.

Pe vremuri aşa ceva ar fi fost atât de uşor! În anii tinereţii, când apărea ca scenarist pe genericul a douăsprezece sau cincisprezece filme pe an, Pat ar fi putut suna mulţi oameni care i-ar fi spus: „Sigur, Pat, dacă e important pentru tine.” Dar acum îi putea număra pe degetele de la o mână pe cei care îl recunoşteau cu adevărat şi îi vorbeau pe la studiouri: Melvyn Douglas şi Robert Young, şi Ronald Colman, şi Young Doug. Cei pe care îi cunoscuse cel mai bine ieşiseră la pensie sau muriseră.

Şi nu mai ştia decât vag pe unde stăteau vedetele, dar observase că erau mai multe zeci de nume scrise pe pliant şi că adresele corespunzătoare erau bifate cu creionul.

— Evident, nu puteţi fi siguri că e cineva acasă, spuse el. S-ar putea să fie la lucru în studiouri.

— Înţelegem asta. Doamna se uită la maşina lui Pat şi apoi îşi întoarse privirea. Mai bine mergem cu maşina noastră.

— Sigur.

Pat se urcă în faţă, lângă şofer, încercând să gândească rapid. Actorul care îi vorbea cel mai amabil era Ronald Colman. Nu schimbaseră decât nişte saluturi convenţionale, dar se putea preface că venise să-i prezinte un scenariu lui Colman.

Sau, şi mai bine, Colman probabil că nu era acasă şi Pat îi putea convinge pe clienţii săi să arunce o privire înăuntru. Şi apoi putea repeta aceeaşi mişcare la casele lui Robert Young, Young Doug şi Melvin Douglas. Până atunci, femeia poate că avea să uite de Gable şi după-amiaza să se încheie astfel.

Se uită la adresa lui Ronald Colman de pe pliant şi îi dădu indicaţii şoferului.

— Ştim pe cineva care s-a pozat cu George Brent, spuse femeia după ce porniră. Doamna Horace J. Ives, Jr.

— E vecina noastră, spuse soţul ei. Locuieşte pe Rose Drive numărul 372 în Kansas City. Şi noi locuim la 327.

— S-a pozat cu George Brent. Întotdeauna ne-am întrebat dacă a trebuit să plătească pentru asta. Normal, nu ştiu dacă aş vrea să merg până acolo. Nu ştiu ce-ar spune cei de-acasă.

— Nu cred că vrem să mergem chiar până acolo,

încuviinţă bărbatul ei.

— Unde ne ducem mai întâi? întrebă doamna, relaxată.

— Păi, oricum am câteva vizite de făcut, spuse Pat. Trebuie să discut ceva cu Ronald Colman.

— Ah, e unul dintre preferaţii mei. Îl cunoaşteţi bine?

— Sigur că da, spuse Pat. Nu mă ocup cu asta de obicei. O fac doar astăzi pentru un prieten. Eu sunt scenarist.

Fiind sigur că nu mai mult de trei scenarişti de film erau cunoscuţi publicului, se lăudă ca fiind autorul mai multor filme de succes recente.

— E foarte interesant, spuse bărbatul. Am cunoscut şi eu cândva un scriitor – pe Upton Sinclair sau Sinclair Lewis. Era un tip destul de în regulă, chiar dacă era socialist.

— De ce nu scrieţi un scenariu acum? întrebă doamna.

— Păi, pentru că suntem în grevă, inventă Pat. Avem o chestie care se cheamă Organizaţia scenariştilor de film şi suntem în grevă.

— Aha.

Clienţii se holbară cu suspiciune la emisarul acesta al

lui Stalin de pe scaunul din faţă al maşinii lor.

— Şi pentru ce faceţi grevă? întrebă bărbatul stingherit.

Cunoştinţele politice ale lui Pat erau rudimentare. Ezită.

— Ei, pentru condiţii mai bune de viaţă, spuse el într-un târziu. Pentru creioane şi hârtie gratuite, nu ştiu – totul e în Wagner Act[14]. După un moment, adăugă nedesluşit: Recunoaşterea Finlandei.

— Nu ştiam că scenariştii au sindicate, spuse bărbatul. Păi, şi dacă voi sunteţi în grevă, cine mai scrie scenariile?

— Producătorii, spuse Pat cu amărăciune. De asta sunt aşa de proaste.

— Ei, asta da ciudăţenie!

Ajunseră în raza vizuală a casei lui Ronald Colman şi Pat înghiţi în sec încurcat. O maşină decapotabilă nouă şi strălucitoare era parcată în faţă.

— Mai bine intru eu primul, spuse el. Adică, nu vrem să dăm peste vreo... scenă de familie sau mai ştiu eu ce.

— Are scene în familie? întrebă femeia cu nerăbdare.

— Ei, acum, ştiţi cum sunt oamenii, spuse Pat cu

[14] Wagner Act este o lege federală americană semnată în 1935. Ea apără drepturile sindicale ale salariaţilor din sectorul privat (n. red.).

indulgenţă. Cred că ar trebui să văd mai întâi cum stau lucrurile.

Maşina se opri. Trăgând aer în piept, Pat ieşi din ea. În acelaşi moment, uşa casei se deschise şi Ronald Colman trecu în grabă pe alee. Lui Pat i se opri inima în loc când actorul privi în direcţia lui.

— Bună, Pat, spuse el.

Evident, n-avea nici cea mai vagă idee că Pat venise la el, căci sări în maşină şi sunetul motorului acoperi răspunsurile lui Pat în timp ce Ronald Colman demară în trombă.

— Ei, ţi-a spus Pat, spuse femeia, impresionată.

— Bănuiesc că se grăbea, spuse Pat. Dar poate că putem să-i vedem casa.

Repetă în gând o poveste, înaintând pe alee. Tocmai vorbise cu prietenul lui, domnul Colman, care îi dăduse permisiunea să arunce o privire.

Casa era însă încuiată şi nu răspundea nimeni la sonerie. Trebuia să încerce la Melvyn Douglas, ale cărui saluturi, dacă se gândea mai bine, erau un pic mai calde decât cele ale lui Ronald Colman. În orice caz, încrederea clienţilor în el avea acum o bază solidă. Acel „Bună, Pat” le sunase bine; aproape că se vedeau intraţi în cercul

magic.

— Acum hai să încercăm la Clark Gable, spuse femeia. Aş vrea să-i spun lui Carole Lombard despre părul ei.

Lipsa aceea de respect îi chirci stomacul lui Pat. Cândva, într-o mulţime, făcuse cunoştinţă cu Clark Gable, dar n-avea motive să spere că actorul avea să-şi mai amintească de el.

— Păi, am putea să încercăm întâi la Melvyn Douglas şi apoi la Bob Young sau la Young Doug. Toţi sunt în drumul nostru. Vedeţi dumneavoastră, Gable şi Lombard stau departe, în St Joaquin Valley.

— Aha, spuse doamna, dezamăgită. Chiar voiam să dau o fugă până sus, să le văd dormitoarele. Bine atunci, următoarea noastră preferinţă ar fi Shirley Temple. Se uită la căţeluşul ei. Şi ştiu că asta ar fi şi alegerea lui Boojie.

— Se cam tem de răpitori, spuse Pat.

Rănit în amorul propriu, bărbatul îşi scoase cartea de vizită şi i-o înmână lui Pat.

DEERING R. ROBINSON

Vicepreşedinte şi Preşedinte al Consiliului de administraţie

Compania de produse alimentare Robdeer

— Par eu genul care ar vrea s-o răpească pe Shirley Temple?

— Trebuie doar să se asigure, spuse Pat, scuzându-se. După ce mergem la Melvyn...

— Nu, hai să o vedem pe-a lui Shirley Temple acum, insistă femeia. Serios! V-am spus de la început ce vreau.

Pat ezită.

— O să trebuiască să opresc la un magazin şi să sun înainte.

Într-un magazin, cumpără cu o parte din cei cinci dolari un sfert de gin din care luă două înghiţituri lungi în dosul unor rafturi înalte, după care cântări situaţia. Putea, evident, să scape de domnul şi de doamna Robinson cât ai zice peşte; la urma urmei, îl produsese pe Ronald Colman, cu sonor, pentru cei cinci dolari ai lor. Pe de altă parte, aveau o şansă s-o prindă pe domnişoara Temple intrând sau ieşind – şi, pentru o zi plăcută la Santa Anita mâine, Pat avea nevoie de încă cinci dolari. În văpaia ginului, prinse curaj şi, întorcându-se la limuzină, îi dădu şoferului adresa.

Dar, apropiindu-se de casa lui Temple, i se strânse

inima, căci văzu un gard înalt de fier şi o poartă electrică. Şi ghizii nu trebuiau să aibă o autorizaţie?

— Nu aici, îi spuse repede şoferului. Am făcut o greşeală. Cred că e următoarea sau două-trei case mai sus.

Se hotărî asupra unei vile impunătoare aşezate pe o pajişte deschisă şi, spunându-i şoferului să oprească, se dădu jos şi merse până la uşă. Deocamdată i se înfundase, dar poate reuşea cel puţin să vină înapoi cu o poveste care să-i potolească – domnişoara Temple avea oreion, de exemplu. Le putea arăta camera în care bolea, de pe alee.

Nu răspunse nimeni la sonerie, dar văzu că uşa era întredeschisă. Cu prudenţă, o deschise. Avea în faţă o cameră de zi pustie, de proporţii impozante. Ciuli urechile. Nu era nimeni prin preajmă, nu se auzeau paşi de la etaj, nici voci din bucătărie. Pat mai trase o duşcă de gin. Apoi se duse în grabă înapoi la limuzină.

— E la studio, spuse el repede. Şi dacă nu facem zgomot, putem să ne uităm la camera lor de zi.

Soţii Robinson şi Boojie se dădură jos din maşină şi îl urmară, nerăbdători. Camera de zi ar fi putut fi a lui Shirley Temple, ca şi a multora de la Hollywood. Pat văzu

o păpuşă într-un colţ şi le-o arătă, iar doamna Robinson se duse şi-o luă în braţe, uitându-se la ea reverenţios şi întinzându-i-o şi lui Boojie care o adulmecă indiferent.

— Aş putea s-o cunosc pe domnişoara Temple? întrebă ea.

— A, e plecată, nu e nimeni acasă, spuse Pat, imprudent.

— Nimeni. Ei, atunci Boojie tare ar vrea să arunce o privire mică-mititică în dormitorul ei.

Înainte ca el să-i răspundă ceva, doamna Robinson deja o luase pe scări în sus. Domnul Robinson o urmă, iar Pat rămase aşteptând nelinişţit în hol, pregătit să plece dacă auzea pe cineva sosind afară ori vreo mişcare deasupra.

Termină sticla, se descotorosi elegant de ea pitind-o sub o pernă de pe canapea şi apoi, hotărând că vizita de la etaj se lungea nepermis de mult, se duse după clienţii săi. Pe scări, o auzi pe doamna Robinson.

— Dar e un singur dormitor de copil. Am crezut că Shirley are doi fraţi.

Un geam de pe scara în spirală dădea spre stradă şi, privind afară, Pat văzu o maşină mare parcând lângă trotuar. Din ea coborî o celebritate de la Hollywood care,

deşi nu se număra printre cele vânate de doamna Robinson, nu avea pereche în prestigiu şi putere. Era bătrânul domn Marcus, producătorul, pentru care Pat Hobby lucrase ca agent de presă cu douăzeci de ani în urmă.

În acest moment Pat îşi pierdu cumpătul. Într-o fracţiune de secundă îşi imagină o explicaţie elaborată despre ce căuta acolo. N-ar fi fost iertat. Săptămânile lui ocazionale la două sute cincizeci de dolari ar fi dispărut cu totul şi s-ar fi scris un alt final pentru cariera lui şi aşa aproape complet încheiată. Plecă în grabă, luând-o în jos pe scări, prin bucătărie şi apoi pe poarta din spate, lăsându-i pe soţii Robinson să-şi înfrunte destinul.

Îl cuprinse un sentiment de regret pentru ei, mergând cu paşi repezi pe următorul bulevard. Şi-l închipui pe domnul Robinson scoţându-şi cartea de vizită de preşedinte al Companiei de produse alimentare Robdeer. Îşi închipui neîncrederea domnului Marcus, sosirea poliţiei, percheziţia făcută domnului şi doamnei Robinson.

Probabil lucrurile se vor opri aici – cu excepţia faptului că soţii Robinson aveau să se înfurie pe el pentru şarlatanie. Aveau să spună poliţiei de unde îl

culeseseră.

Dintr-odată simţi cum i se înmoaie picioarele pe stradă, broboane de gin apărându-i din belşug pe frunte. Îşi lăsase maşina lângă umbrela lui Gus Venske. Şi îşi mai aminti un alt element de identificare, sperând ca Roland Colman să nu-i ştie numele de familie.

Esquire, august 1940

Pat Hobby îşi dă obolul

I

Ca să împrumuţi bani cu graţie trebuie să alegi momentul şi locul potrivite. E destul de complicat, de exemplu, când cel care se împrumută e cherchelit sau are pojar, sau un ochi vânăt cât se poate de vizibil. S-ar putea continua la nesfârşit, dar prilejurile nefavorabile au acelaşi numitor comun: este deosebit de dificil să împrumuţi bani când ai nevoie de ei.

Dificultăţile lui Pat Hobby erau legate acum de un actor aflat pe platou la filmări. Se înhămase la o sarcină cam grea, însă o făcea ca să-şi salveze maşina. Pentru cine arunca o privire evaluatoare abjectă, rabla n-ar fi

părut vrednică să fie salvată, dar, din cauza distanţelor mari de la Hollywood, era un instrument indispensabil profesiei de scenarist.

— Compania de finanţare... îi explică Pat, dar Gyp McCarthy îl întrerupse.

— Trebuie să mă concentrez pentru următoarea dublă. Vrei să dau chix?

— Nu-mi trebuie decât douăzeci de dolari, stărui Pat. N-am cum să primesc de lucru dacă sunt nevoit să stau în dormitor.

— Aşa ai mai scuti din cheltuieli – oricum nu mai primeşti de lucru.

Remarca era dureros de corectă. Dar, indiferent că lucra sau nu, lui Pat îi plăcea să-şi petreacă zilele în sau pe lângă un studio. Ajunsese la vârsta jalnică şi periculoasă de patruzeci şi nouă de ani fără să aibă altceva de făcut.

— Mi s-a promis ceva de revizuit săptămâna viitoare, minţi el.

— Hai, scuteşte-mă! spuse Gyp. Mai bine dispari de pe platou până nu te vede Hilliard.

Pat aruncă agitat o privire înspre grupul de lângă camera de filmat. Apoi scoase atuul.

— Cândva, spuse el, cândva am plătit ca să ai un copil.

— Ba bine că nu! spuse Gyp înfuriat la culme. Asta era acum şaisprezece ani. Şi unde e acum? E la închisoare pentru că a dat cu maşina peste o bătrână, fără să aibă carnet.

— Păi eu am plătit pentru el, spuse Pat. Două sute de dolari.

— Asta-i nimic pe lângă câţi bani am scos eu din buzunar. Aş mai face cascadorii la vârsta mea, dacă aş avea lovele de dat împrumut? Aş mai lucra?

De undeva din întuneric un asistent de regie strigă:

— Toată lumea pe poziţii!

Pat spuse grăbit:

— Bine. Cinci dolari.

— Nu.

— Bine atunci, spuse Pat, mijindu-şi ochii iritaţi. O să stau acolo şi o să te fac s-o zbârceşti când îţi spui replica.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu! spuse Gyp neliniştit. Uite, o să-ţi dau cinci. Sunt în haina mea, uite acolo. Stai că ţi-i aduc eu.

O zbughi din platou şi Pat scoase un oftat de uşurare.

Poate că Louie, agentul de pariuri al studiourilor, o să-i mai dea încă zece.

Din nou se auzi vocea asistentului de regie:

— Linişte!... Începem acum!... Lumini!

Luminile orbitoare îl loviră pe Pat direct în ochi, orbindu-l. Făcu un pas în direcţia greşită, apoi înapoi. Mai erau încă şase oameni în dubla aceasta – ascunzătoarea unui gangster – şi i se părea că toţi stăteau în drumul lui.

— Bun... Atenţie! Se filmează!

În disperarea lui, Pat se pitise în spatele unei butaforii, gândindu-se că astfel nu avea să fie zărit. În timp ce actorii îşi jucau scena, stătea acolo tremurând un pic, cu spatele cocoşat, fără să aibă habar că era un travelling şi camera, înaintând pe şină, era aproape pe el.

— Tu de-acolo de lângă geam – hei, tu, *Gyp!* Mâinile sus.

Ca într-un vis, Pat ridică mâinile. De-abia atunci îşi dădu seama că se uita direct într-un obiectiv mare şi negru. Într-o clipă intră în scenă şi englezoaica din rolul principal, care trecu în fugă pe lângă el şi sări pe geam. După o secundă interminabilă, Pat auzi indicaţia

— Stop!

Apoi o zbughi orbeşte printr-o uşă de butaforie, pe după colţ, împiedicându-se de un cablu, ridicându-se şi fugind apoi spre ieşire. Auzi pe cineva alergând în urma lui şi mări pasul, dar chiar în uşă fu ajuns din urmă şi dat la o parte.

Era actriţa britanică.

— Grăbeşte-te! strigă ea. Cu asta am terminat. Iau avionul şi mă întorc în Anglia. Sărind în limuzina care o aştepta, mai aruncă o ultimă replică irelevantă: Trebuie să prind avionul de New York într-o oră.

„Cui îi pasă?” îşi spuse Pat cu amărăciune, îndepărtându-se în fugă.

Nici prin cap nu-i trecea că repatrierea ei avea să-i schimbe cursul vieţii.

II

Şi nu pusese mâna pe cei cinci dolari. Se temea că trebuia să-şi ia gândul pe vecie de la aceşti cinci dolari. Trebuia să găsească alte căi ca să nu lase sărăcia să intre pe cele două uşi ale *coupé*-ului său. Pat părăsi studioul cu inima cuprinsă de disperare, oprindu-se numai ca să ia benzină pentru maşină şi nişte gin pentru

el, probabil ultima duşcă din cele multe pe care le luaseră împreună.

În dimineaţa următoare, se trezi cu o problemă şi mai serioasă. Pentru prima oară în viaţă, nu voia să se ducă la studio. Nu se temea numai de Gyp McCarthy, ci de întreaga forţă a unei companii de film, ba chiar a unei industrii. Adevărul era că a interveni nepotrivit într-o filmare constituia cumva o abatere majoră, în comparaţie cu care bâjbâielile costisitoare ale producătorilor sau scenariştilor scăpau nepedepsite.

Pe de altă parte, momentul crucial pentru maşină era de-abia poimâine, şi Louie, agentul de pariuri al studiourilor, părea de data asta a fi ultima resursă, şi încă una cam amărâtă.

Îmbărbătându-se cu o duşcă insipidă de pe fundul sticlei, se duse la studio pe la zece, cu gulerul de la haină ridicat şi cu pălăria trasă peste urechi. Ştia o cale subterană de acces, prin departamentul de machiaj şi prin bucătăria bufetului, care l-ar fi putut duce până la Louie neobservat.

Doi paznici ai studiourilor puseră mâna pe el de cum dădu colţul de lângă frizerie.

— Hei, am legitimaţie! protestă el. E valabilă o

săptămână – semnată de Jack Berners.

— Domnul Berners vrea neapărat să vă vadă.

Asta era deci – avea să fie dat afară din studiouri.

— Am putea să te dăm în judecată! strigă Jack Berners. Dar n-am rezolva nimic.

— Ce contează o dublă? întrebă Pat. Puteţi folosi alta.

— Nu, nu putem. S-a blocat camera. Şi, în dimineaţa asta, Lily Keatts a luat avionul spre Anglia. A crezut că a terminat.

— Tăiaţi scena, sugeră Pat, şi apoi, inspirat, continuă: Sigur pot eu să v-o aranjez.

— Ai aranjat-o deja de minune! îl asigură Berners. Dacă mai aveam cum să repar lucrurile, fii sigur că nu te chemam.

Se opri şi-i aruncă lui Pat o privire întrebătoare. Îi sună apoi interfonul şi o voce de secretară spuse:

— Domnul Hilliard.

— Să intre.

George Hilliard era un tip imens şi nu era pic de bunăvoinţă în felul în care îl măsură pe Pat. Dar mai era ceva, în afară de furie, în uitătura aceea, şi Pat se foi şovăitor, în vreme ce era privit cu o curiozitate aproape impersonală de cei doi bărbaţi – de parcă ar fi fost un

candidat pentru tigaia unui canibal.

— Bun, la revedere, sugeră el stingherit.

— Ce crezi, George? întrebă Berners.

— Păi... spuse Hilliard ezitând, am putea să-i înnegrim vreo doi dinţi.

Pat se ridică în grabă şi făcu un pas spre uşă, dar Hilliard îl înşfăcă şi-l întoarse cu faţa.

— Ia zi ceva, spuse el.

— Nu puteţi să mă bateţi, strigă Pat. Dacă-mi spargeţi dinţii, vă dau în judecată.

Urmă o pauză.

— Ce crezi? întrebă Berners.

— Nu poate să vorbească, spuse Hilliard.

— Ei, pe naiba, sigur că pot! spuse Pat.

— Am putea să dublăm trei sau patru replici, continuă Hilliard, şi n-o să-şi dea seama nimeni. Jumătate din ăştia care joacă roluri de şobolani nu pot să vorbească. Ideea e că ăsta are statura care trebuie şi camera o să-i pună în valoare şi faţa.

Berners aprobă din cap.

— Bine, Pat. Eşti actor. Trebuie să joci rolul pe care-l avea McCarthy. Numai vreo două scene, dar sunt importante. O să ai nişte hârtii de semnat la Asociaţie şi

la Biroul central de distribuţie şi poţi să te prezinţi la lucru după-amiază.

— Ce-i asta? întrebă Pat. Eu nu sunt un cabotin... Amintindu-şi că Hilliard jucase cândva roluri principale, o dădu întoarsă: Sunt scenarist.

— Personajul pe care îl joci tu se numeşte „Şobolanul”, continuă Berners.

Îi explică de ce era nevoie ca Pat să-şi continue apariţia neaşteptată de ieri. Scenele care o includeau pe domnişoara Keatts fuseseră filmate primele, ca actriţa să-şi poată îndeplini un angajament în Anglia. Dar din scenele care umpleau scheletul acţiunii trebuia să rezulte cum ajunseseră gangsterii în ascunzătoarea lor şi ce făcuseră după ce domnişoara Keatts sărise pe geam. Având în vedere că apăruse, irevocabil, în scena cu domnişoara Keatts, Pat trebuia să mai apară încă în vreo şase scene, care aveau să fie filmate în zilele următoare.

— Despre ce bani vorbim? se interesă Pat.

— Pe McCarthy îl plăteam cu cincizeci pe zi... stai puţin Pat... dar m-am gândit să te plătim cu ultimul tău preţ pentru scris scenarii, adică două sute cincizeci pentru toată săptămâna.

— Şi cu reputaţia mea cum rămâne? obiectă bătrânul

Pat.

— La asta n-o să-ţi răspund, îi spuse Berners. Dar dacă Benchley poate să joace şi Don Stewart, şi Lewis, şi Wilder, şi Woollcot pot şi ei, bănuiesc că nici tu n-o să fii distrus.

Pat trase aer adânc în piept.

— Puteţi să-mi daţi un acont de cincizeci de dolari? întrebă el. Chiar mi-am câştigat ieri...

— Dacă ai fi primit ce-ai câştigat ieri, ai fi fost acum în spital. Şi să nu te apuci de beţiveală. Uite zece dolari şi asta e tot ce-o să vezi pentru o săptămână.

— Dar maşina mea...

— S-o ia naiba de maşină.

III

„Şobolanul” era cel mai învechit în rele, membru al unei bande care se ocupa cu sabotajul în numele unui guvern neidentificat. Replicile lui erau simplitatea întruchipată – Pat scrisese multe asemănătoare. „Nu-l termina până nu vine Creierul”; „Hai s-o ştergem de aici”; „Amice, o să ieşi de-aici cu picioarele înainte.” Lui Pat i se părea plăcut – mai ales că mai mult aştepta, ca

întotdeauna când se lucra la un film – şi spera să fie o portiţă spre alte posturi libere în branşă. Îi părea rău că treaba dura atât de puţin.

Ultima lui scenă se filma în afara studioului. Ştia că „Şobolanul” urma să declanşeze o explozie în care avea să moară şi el, dar Pat urmărise astfel de scene şi era convins că nu era ameninţat de nici cel mai mic pericol. Pe platou întrebă cu vagă curiozitate, când îi măsurară mijlocul şi pieptul:

— Faceţi un manechin?

— Nu chiar, îi răspunse recuzitorul. Chestia asta e deja gata, doar că era pentru Gyp McCarthy şi vreau să văd dacă o să-ţi fie bună.

— Şi mi-e bună?

— La fix.

— Dar ce e?

— Păi... e un soi de protecţie.

O adiere de nelinişte îl stăbătu pe Pat.

— Protecţie pentru ce? Împotriva exploziei?

— Ei, pe dracu! Explozia e falsă – e doar o retroproiecţie. E vorba de altceva.

— Ce anume? insistă Pat. Dacă trebuie să fiu protejat de ceva, am dreptul să ştiu de ce anume.

Lângă faţada de butaforie a unui depozit, se poziţiona un set de camere. George Hilliard ieşi brusc dintr-un grup, se apropie de Pat şi, luându-l pe după umeri, îl conduse spre cabina de costume a actorilor. Odată ajunşi înăuntru, îi întinse o sticlă.

— Ia o duşcă, bătrâne. Pat luă o înghiţitură zdravănă. Sunt nişte chestii de făcut, Pat, îi spuse Hilliard, care necesită o costumaţie suplimentară. O să-ţi explic în timp ce te îmbracă.

Îl despuiară pe Pat de haină şi de vestă, îi desfăcură pantalonii şi, cât ai clipi din ochi, îi prinseră de mijloc un pieptar de fier cu balamale, care îl acoperea de la subsuoară până la vintre, ca un soi de ghips.

— E din fierul cel mai bun şi mai rezistent, Pat, îl asigură Hilliard. Cel mai bun ca duritate şi rezistenţă. E făcut în Pittsburgh.

Pat se împotrivi încercărilor celor doi costumieri de a-i trage pantalonii peste drăcia metalică şi de a-i pune haina şi vesta.

— Pentru ce e asta? întrebă el, zbătându-se. Vreau să ştiu. Nu te las să mă împuşti, dacă asta ai...

— Fără împuşcături.

— Şi atunci *ce* e? Eu nu sunt cascador...

— Ai semnat un contract, ca şi McCarthy, ca să faci orice lucru rezonabil... şi avocaţii noştri au certificat asta.

— *Ce* e?

Lui Pat i se uscase gura.

— E un automobil.

— O să mă loviţi cu un automobil.

— Lasă-mă să-ţi spun, îl imploră Hilliard. N-o să te lovească nimic. Maşina o să treacă peste tine, asta-i tot. E o chestie atât de sigură...

— A, nu! spuse Pat. Nu, nu! Începu să tragă de pieptarul de metal. Nici să nu...

George Hilliard îi prinse mâinile ferm.

— Pat, aproape c-ai nenorocit filmul ăsta o dată – n-o s-o faci şi a doua oară. Fii bărbat.

— Exact asta am de gând să fiu. N-o să te las să mă storceşti ca pe figurantul ăla de luna trecută.

Se întrerupse din vorbă. În spatele lui Hilliard văzu o figură cunoscută – o figură urâtă şi temută – aceea a responsabilului cu încasările de la Compania de finanţare şi împrumuturi North Hollywood. Mai încolo în parcare stătea *coupé*-ul lui, prieten şi slujitor devotat încă din 1934, împreună cu care trecuse prin multe nenorociri şi care îi era singura casă.

— Ori îţi onorezi contractul, spuse George Hilliard, ori ai terminat-o definitiv cu filmele.

Bărbatul de la compania de finanţare făcuse un pas înainte. Pat se întoarse spre Hilliard.

— Îmi împrumuţi... ezită... îmi dai un avans de douăzeci şi cinci de dolari?

— Sigur, îi spuse Hilliard.

Pat îi spuse răstit omului de la credite:

— Ai auzit? O să-ţi primeşti banii, dar dacă se rupe chestia aia, o să mă ai pe conştiinţă.

Următoarele minute trecură ca prin vis. Auzi ultimele instrucţiuni ale lui Hilliard, în timp ce ieşeau din cort. Pat urma să se întindă într-un şanţ puţin adânc, pentru a declanşa dinamita şi apoi eroul avea să treacă uşor cu maşina peste mijlocul lui. Pat îl asculta cu mintea în altă parte. Toate gândurile îi erau năpădite de imaginea în care se vedea crăpat ca un ou de peretele fabricii.

Apucă declanşatorul şi se întinse în şanţ. De undeva de departe cineva strigă „Linişte”, apoi auzi vocea lui Hilliard şi motorul maşinii care se încălzea.

— Acţiune! strigă cineva.

Auzi zgomotul maşinii, din ce în ce mai aproape, din ce în ce mai tare. Apoi Pat Hobby nu mai ştiu nimic.

IV

Când se trezi, era întuneric şi linişte. Câteva clipe nici nu-şi dădu seama unde se afla. Apoi văzu că străluceau stelele pe cerul californian şi că era undeva singur cuc. Nu. Cineva îl ţinea strâns în braţe. Dar braţele erau de fier şi realiză că încă purta pieptarul de metal. Îşi aminti apoi totul – până la momentul în care auzise maşina apropiindu-se.

Din câte putea pricepe, nu păţise nimic – de ce se afla însă aici şi de ce era singur?

Se chinui să se ridice, dar descoperi că îi era imposibil şi, după câteva clipe de groază, începu să strige după ajutor. Timp de cinci minute tot strigă până când, în cele din urmă, se auzi o voce îndepărtată şi sosi un paznic al studiourilor.

— Ce-ai păţit, amice? Ai băut un strop prea mult?

— Pe dracu’, rosti tare Pat. Am participat la filmarea de azi după-amiază. A fost o măgărie fără seamăn să plece şi să mă lase în şanţul ăsta.

— Probabil au uitat de tine, cu toată agitaţia.

— Au uitat de mine! *Eu* am fost toată agitaţia. Dacă nu mă crezi, ia pune mâna să vezi ce am pe mine!

Paznicul îl ajută să se ridice.

— Erau supăraţi, explică el. O vedetă nu-şi rupe picioru’ în fiecare zi.

— Cum adică? S-a întâmplat ceva?

— Păi, din câte am auzit eu, trebuia să treacă cu maşina peste un hop şi s-a răsturnat. Au trebuit să oprească filmările şi sunt toţi cam cătrăniţi.

— Şi mă lasă pe mine în chestia asta – în cuva asta. Cum mi-o scot în seara asta? Cum o să-mi conduc maşina?

Cu toată furia, Pat simţea însă un soi de mândrie debordantă. Fusese Ceva în tot aranjamentul ăsta – cineva îl băgase în seamă, după ani în care fusese trecut cu vederea. Reuşise să mai salveze filmul o dată.

Esquire, septembrie 1940

Avanpremiera lui Pat Hobby

I

— N-am ce să-ţi dau de lucru, spuse Berners. Şi-aşa avem mai mulţi scenarişti decât ne trebuie.

— Nu ţi-am cerut de lucru, spuse Pat demn. Aş vrea însă nişte bilete pentru avanpremiera de diseară – dacă

tot apar pe jumătate pe generic.

— Ah, da, trebuie să stăm de vorbă despre asta, se încruntă Berners. S-ar putea să fim nevoiţi să-ţi scoatem numele de pe generic.

— *Cum?* exclamă Pat. Păi e deja acolo! L-am văzut în *Reporter*. „De Ward Wainwright şi Pat Hobby.”

— Ştiu, dar s-ar putea să trebuiască să-l scoatem când lansăm filmul. Wainwright s-a întors din est şi face scandal. Spune că ai revendicat nişte replici în care n-ai făcut decât să schimbi „Nu” cu „Nu, domnule” şi „stacojiu” cu „roşu” şi altele de soiul ăsta.

— Sunt în branşa asta de douăzeci de ani, spuse Pat. Îmi cunosc drepturile. Tipul ăla a făcut un ouşor amărât, iar eu am fost chemat să reconstruiesc ditamai găina!

— Ba nu-i aşa, îl asigură Berners. După ce Wainwright s-a dus la New York, te-am chemat ca să repari un personaj secundar. Dacă n-aş fi plecat eu la pescuit, n-ai fi reuşit aşa de uşor să-ţi trânteşti numele pe scenariu. Jack Berners se întrerupse, mişcat de tristeţea din ochii injectaţi ai lui Pat. Totuşi, m-am bucurat să văd că apari pe un generic, după atâta timp.

— O să intru în Asociaţia scenariştilor şi o să lupt pentru asta.

— N-ai nicio şansă. Oricum, Pat, numele tău o să apară în seara asta, cel puţin, şi o să le amintească tuturor că mai trăieşti. Şi o să-ţi fac eu rost de bilete – dar fii cu ochii în patru la Wainwright. Nu cred că e bine s-o iei pe coajă la peste cincizeci de ani.

— Am patruzeci şi ceva, spuse Pat, care avea patruzeci şi nouă.

Sună interfonul. Berners apăsă pe buton.

— E domnul Wainwright.

— Spune-i să aştepte. Se întoarse spre Pat: E Wainwright. Mai bine ieşi pe uşa din spate.

— Cum rămâne cu biletele?

— Treci pe-aici după-amiază.

Pentru un tânăr poet al ecranului aflat în plină ascensiune, treaba asta ar fi putut fi o lovitură zdrobitoare, dar Pat trecuse prin lucruri mai grele. Grele nu pentru el, ci pentru soarta crâncenă care îl urmărea de aproape un deceniu. În ciuda experienţei lui şi ajutat de toate prafurile care tot apăreau între bulevardele Washington şi Ventura, între Santa Monica şi Vine, se prăbuşea încetul cu încetul. Se mai agăţa de câte-o tufă, mai găsea câteva săptămâni de răgaz pe insula unei „cârpeli”, dar în general prăbuşirea continua cu o viteză

care l-ar fi ameţit pe un om mai plăpând.

Odată ieşit întreg din biroul lui Berners, de exemplu, Pat privi înainte şi nu înapoi. Se gândea să bea un pahar cu Louie, agentul de pariuri al studiourilor, şi să facă apoi nişte vizite unor vechi prieteni de la studio. Din când în când, dar din ce în ce mai rar, an de an, unele dintre vizitele acestea se transformau în angajamente, cât ai zice „Santa Anita”. După ce-şi termină paharul, ochii îi căzură însă pe o fată rătăcită.

Era evident că se pierduse. Stătea şi se uita fermecător la camioanele pline de figuranţi care se îndreptau spre bufet. Apoi privi în jur neajutorată – atât de neajutorată, încât ar fi dat un camion peste ea dacă Pat n-ar fi întins o mână şi-ar fi tras-o la o parte.

— Vai, mulţumesc, spuse ea, mulţumesc, am venit cu un grup să fac un tur al studiourilor şi un paznic mi-a zis să-mi las aparatul de fotografiat într-un birou. Apoi m-am dus la studioul 5 unde mi-a spus paznicul, dar era închis.

Era o „blondă drăguţică”. Pentru ochii împăienjeniţi ai lui Pat, blondele drăguţele păreau să semene între ele ca un şir de păpuşi. Normal, aveau nume diferite.

— O rezolvăm noi, spuse Pat.

— Sunteţi foarte amabil. Eu sunt Eleanor Carter din

Boise, Idaho.

Îi spuse numele lui şi că era scenarist. Păru la început dezamăgită, apoi încântată.

— Scenarist?... Da, normal. Ştiam eu că trebuie să existe scenarişti, dar n-am auzit niciodată de unul până acum.

— Scenarişti câştigă până la trei mii de dolari pe săptămână, o asigură el hotărât. Sunt printre cei mai mari şmecheri de la Hollywood.

— Ştiţi, nu mi-am pus niciodată problema aşa.

— A fost şi Bernud[15] Shaw pe-aici, spuse el, şi Einstein, dar nu s-au dovedit a fi la înălţime.

Se duseră până la afişier şi Pat descoperi că erau programate filmări pe trei platouri – şi unul dintre regizori era un vechi amic de-ai lui.

— Dumneavoastră ce-aţi scris? îl întrebă Eleanor.

Un mare star se ivi la orizont şi Eleanor îl sorbi din priviri până trecu de ei. Oricum, numele filmelor lui Pat i-ar fi fost necunoscute.

— Toate au fost filme mute, spuse el.

— Aha. Bun, şi care a fost ultimul scenariu pe care l-aţi scris?

---

[15] Voit greşit în original.

— Păi, am lucrat la o chestie de la Universal – nu mai ştiu cum i-au spus până la urmă...

Văzând că nu o impresiona câtuşi de puţin, se gândi rapid. Ce ştiau ei în Boise, Idaho?

— Am scris *Căpitanii curajoşi*, spuse el cu îndrăzneală. Şi *Sfidătorii aerului*, şi *La răscruce de vânturi*, şi... *Cumplitul adevăr,* şi *Domnul Smith merge la Washington*.

— Ah! exclamă ea. Toate astea sunt filmele mele preferate. Şi *Sfidătorii aerului* e filmul preferat al prietenului meu, iar *Victoria întunericului* e preferatul meu.

— Mie mi s-a părut slab *Victoria întunericului*, spuse el cu modestie. Prea pretenţios, continuă el, adăugând apoi, pentru a echilibra balanţa adevărului: Sunt în branşa asta de douăzeci de ani.

Ajunseră la un platou şi intrară. Pat îşi spuse numele ca să fie transmis regizorului şi li se dădu voie să intre. Îl urmăriră pe Ronald Colman care repeta o scenă.

— Dumneavoastră aţi scris asta? întrebă Eleanor în şoaptă.

— M-au solicitat, spuse Pat, dar eram ocupat.

Se simţi din nou tânăr, competent şi activ, capabil de

multe combinaţii. Apoi îşi aminti ceva.

— Am o premieră diseară.

— Chiar aşa?

Încuviinţă din cap.

— Trebuia să merg cu Claudette Colbert, dar e răcită. Vrei să vii tu?

II

Se alarmă când fata îi pomeni ceva de familie, apoi răsuflă uşurat când ea îi spuse că era doar o mătuşă care locuia în oraş. Avea să fie ca pe vremuri: să meargă cu o blondă drăguţică pe lângă mulţimile de oameni care priveau de pe trotuar. Maşina lui era din anul 1933, dar putea spune că e împrumutată – unul dintre servitorii lui japonezi îi buşise limuzina. Şi apoi? Nu prea avea habar, dar putea să joace teatru pentru o seară.

Îi făcu cinste cu masa de prânz la bufet şi i se aprinseseră călcâiele atât de tare, încât se gândi să împrumute apartamentul cuiva pentru o zi. Era replica aceea veche că „îi dă o probă”. Eleanor nu se gândea însă decât la cum să ajungă la coafor ca să se pregătească pentru diseară, şi el o conduse la poartă,

fără tragere de inimă. Mai bău un pahar cu Louie şi se duse la biroul lui Jack Berners după bilete.

Secretara lui Berners le avea gata pregătite într-un plic.

— Am avut probleme cu biletele astea, domnule Hobby.

— Probleme? De ce? Nu poate omul să se ducă la propria avanpremieră? E ceva nou?

— Nu despre asta e vorba, domnule Hobby, spuse ea. Dar s-a discutat aşa de mult despre filmul ăsta, că s-au dus toate locurile.

Neîmpăcat, Pat se plânse:

— Şi la mine nu s-au gândit.

— Îmi pare rău, spuse secretara, continuând după o scurtă ezitare: De fapt, acestea sunt biletele domnului Wainwright. S-a înfuriat aşa de tare pe ceva, încât a spus că nu se mai duce şi mi le-a aruncat pe birou. N-ar fi trebuit să vă spun asta.

— Astea sunt locurile *lui*?

— Da, domnule Hobby.

Pat plescăi din limbă. Era un semn de triumf. Wainwright îşi pierduse cumpătul, ceea ce era ultimul lucru pe care trebuia să-l faci când lucrai în industria

filmului – nu puteai decât să te prefaci că ţi-l pierzi – aşa că, probabil, nu se simţea tocmai sigur pe el. Poate că Pat trebuia să intre în Asociaţia scenariştilor şi să le prezinte cazul său – dacă cei de acolo aveau avea să-l primească.

Problema era strict teoretică. Urma s-o ia pe Eleanor la ora cinci şi s-o ducă „undeva să bea un cocteil”. Îşi cumpără cu doi dolari o cămaşă, cu care se îmbrăcă în magazin, şi cu patru dolari o pălărie de vânător – înjumătăţindu-şi, astfel, contul pe care, de la Legea bancară din 1933, şi-l ţinea cu prudenţă în buzunar.

O extrase pe Eleanor fără dificultate din modestul bungalou din West Hollywood. Îi ascultase sfatul şi nu se îmbrăcase cu rochie de seară, dar era aranjată şi strălucitoare ca orice blondă drăguţică din trecutul lui. Şi nerăbdătoare: deborda de entuziasm şi recunoştinţă. Trebuia să se gândească al cui apartament îl putea împrumuta pentru mâine.

— Vrei să dai o probă? o întrebă când intrară în barul de la Brown Derby.

— Ce fată n-ar vrea?

— Unele n-ar vrea; nici pentru un milion de dolari. Pat trecuse prin multe dezamăgiri în viaţa amoroasă. Unele

preferă să clămpănească la maşina de scris în continuare sau, pur şi simplu, să stea degeaba. Ai fi mirată să afli câte sunt aşa.

— Eu aş face aproape orice pentru o probă, spuse Eleanor.

Două ore mai târziu, uitându-se la ea, Pat se întrebă sincer dacă n-ar putea să aranjeze ceva în sensul ăsta. Exista Harry Gooddorf – şi mai era şi Jack Berners – dar şi la unul, şi la altul stătea prost cu creditul. Putea să facă însă *ceva* pentru ea, hotărî el. Avea să încerce măcar să găsească un agent interesat – dacă totul mergea bine mâine.

— Ce faci mâine? o întrebă.

— Nimic, răspunse ea prompt. N-ar fi bine să mergem să mâncăm, ca să ajungem apoi la avanpremieră?

— Sigur, sigur.

Mai făcu o incursiune în contul bancar pentru a-şi plăti cele şase pahare de whisky – oricine are dreptul să sărbătorească înainte de propria avanpremieră – şi o duse la restaurant ca să ia cina. Mâncară puţin. Eleanor era prea emoţionată, iar Pat îşi luase aportul de calorii sub altă formă.

Trecuse multă vreme de când nu-şi mai văzuse numele pe generic. Pat Hobby. Cum era om din popor, întotdeauna apărea pe generice ca Pat Hobby. Avea să-i facă plăcere să-şi vadă din nou numele şi, deşi nu se aştepta ca vechii amici să se ridice în picioare şi să-i cânte *Mulţi ani trăiască*, era sigur că urma să primească câteva bătăi pe umăr şi să atragă câteva priviri când mulţimea avea să iasă de la film. Avea să fie o experienţă plăcută.

— Mi-e frică, spuse Eleanor, când trecură pe aleea plină de admiratori.

— Te privesc, spuse el sigur pe sine. Se uită la faţa ta drăguţă şi încearcă să-şi dea seama dacă eşti actriţă.

Un admirator întinse un album de autografe şi un creion spre Eleanor, dar Pat o împinse ferm înainte. Era târziu – prin jurul intrării se auzeau strigăte echivalente cu „Îmbarcarea!”

— Biletele dumneavoastră, domnule, vă rog.

Pat deschise plicul şi i le înmână uşierului. Apoi îi spuse lui Eleanor:

— Locurile sunt rezervate. Nu contează că am întârziat.

Se lipi strâns de el – era, după cum se dovedea,

punctul culminant al debutului ei. Nu făcuseră nici trei paşi în cinematograf, când pe Pat îl apucă o mână de umăr.

— Auzi, amice, biletele astea nu sunt pentru aici.

Înainte să-şi dea seama ce se petrecea, erau înapoi afară, cu priviri suspicioase îndreptate asupra lor.

— Sunt Pat Hobby. Eu am scris scenariul la filmul ăsta.

Preţ de-o clipă uşierul păru să-l creadă. Apoi acesta, fără să cedeze, îl adulmecă pe Pat, apropiindu-se de el.

— Amice, eşti beat. Biletele astea sunt pentru alt spectacol.

Eleanor arăta şi se simţea stânjenită, dar Pat era calm.

— Du-te înăuntru şi întreabă-l pe Jack Berners, spuse Pat. O să-ţi confirme el.

— Ascultă aici, spuse individul mătăhălos care păzea uşa. Biletele astea sunt pentru o parodie care e în centru în L.A. Îl tot împingea pe Pat la o parte. Du-te la filmul tău, cu prietena ta cu tot. Distracţie plăcută.

— Văd că nu pricepi. Eu am scris scenariul la filmul ăsta.

— Sigur. În visele tale.

— Uită-te la afiş. Îmi apare numele pe el. Eu sunt Pat Hobby.

— Ai vreo dovadă? Ia să-ţi văd talonul de la maşină.

Pat i-l întinse, şoptindu-i în acest timp lui Eleanor:

— Fii fără grijă!

— Aici nu scrie Pat Hobby, îi spuse uşierul. Aici scrie că proprietarul maşinii e Compania de finanţare şi împrumuturi North Hollywood. Ăsta eşti tu?

Pentru prima oară în viaţă, Pat nu mai ştia ce să spună. Aruncă o privire rapidă înspre Eleanor. Tot ce vedea pe faţa ei îi indica acelaşi lucru pe care îl simţea şi el – că era singur cuc.

III

Deşi mulţimea sosită pentru avanpremieră începuse să se împrăştie, cu nedumerirea aceea vagă, tipic americană, asupra motivului pentru care veniseră, un grup mic văzuse ceva captivant şi tulburător pe chipurile lui Pat şi Eleanor. Era limpede că erau nişte intruşi, rămaşi pe dinafară ca şi ei, dar mulţimea era ofensată de tupeul cu care cei doi făceau eforturi să intre – un tupeu pe care cei mulţi nu-l împărtăşeau. Se auzeau mici

împunsături răutăcioase. Apoi, în timp ce Eleanor deja se îndepărta de scena dezagreabilă, se iscă o oarecare zarvă la intrare. Un individ de un metru optzeci, bine îmbrăcat, ieşi cu paşi mari din cinematograf şi se uită în jur, până îl văzu pe Pat.

— Aici erai! strigă el. Pat îl recunoscu pe Ward Wainwright. Du-te înăuntru să te uiţi! mugi Wainwright. Să vezi ce-a ieşit! Uite, ia nişte cotoare de bilete! Cred că l-a regizat asistentul de recuzitor! Du-te să-l vezi! Iar uşierului îi spuse: E în regulă! El a scris scenariul. Nu mi-aş pune numele nici pe două rânduri din porcăria asta.

Tremurând de nervi, Wainwright făcu un gest de lehamite şi plecă prin mulţimea curioasă.

Eleanor era îngrozită. Dar acelaşi spirit care inspirase replica „Eu aş face aproape orice pentru o probă” o ţinea pe loc – deşi simţea o mână invizibilă întinzându-se spre ea ca s-o tragă înapoi în Boise. Intenţionase să fugă – hotărât şi repede. Uşierul neînduplecat şi străinul cel înalt îi cristalizaseră sentimentul că Pat era „cam de nicăieri”. N-avea să lase niciodată ochii aceia iritaţi să se apropie de ea – nu pentru mai mult de un pupic în prag. Se păstra pentru cineva – şi acel cineva nu era Pat. Şi totuşi, simţea că mulţimea care rămăsese în urmă era

un tribut pentru ea – ceva ce nu mai primise până atunci. De mai multe ori aruncă priviri spre oamenii aceia – priviri din care acum dispăruse teamă şovăielnică, lăsând loc unui aer de regină.

Se simţea exact ca o vedetă.

Pat, de asemenea, era sigur pe el. Era avanpremiera *lui*; totul se afla acum în mâinile lui; numele avea să-i apară singur pe ecran la lansarea filmului. Trebuia să fie numele cuiva, nu-i aşa? Şi Wainwright se retrăsese.

SCENARIUL DE PAT HOBBY.

O apucă pe Eleanor de cot cu o strânsoare fermă şi o conduse triumfător spre intrare:

— Hai, curaj, scumpo! Ai văzut cum e pe-aici?

Esquire, octombrie 1940

Încercarea moarte n-are

I

Apartamentul lui Pat Hobby se întindea deasupra unui magazin de delicatese de pe Bulevardul Wilshire. Şi

în el stătea întins Pat însuşi, înconjurat de cărţile sale – *Almanahul de film* din 1928 şi *Ghidul pistelor de curse, 1939* – de pozele sale – fotografii cu semnături autentice de la Mabel Normand şi Barbara LaMarr (care, fiind decedate, nu aveau valoare în prăvăliile de amanet) – şi de propriile sale picioare încălţate în pantofi cu şiret, cu pielea crăpată, sprijinite pe braţul unei canapele lăsate.

Pat ajunsese la „fundul sacului” – deşi acest termen era prea ameninţător pentru a descrie o stare de lucruri destul de obişnuită în viaţa lui. Era veteran într-ale filmului; cunoscuse cândva o viaţă fastuoasă, dar în ultimii zece ani îi fusese greu să pună mâna pe câte-o slujbă – ceea ce nu se putea spune şi despre pahare.

— Gândeşte-te numai, se văicărea adesea, doar un amărât de scenarist – la patruzeci şi nouă de ani.

Toată după-amiaza răsfoise *The Times* şi *The Examiner* în căutarea unei idei. Deşi nu avea intenţia să scrie un scenariu de film plecând de la acea idee, avea nevoie de ea ca să poată intra într-un studio. Dacă nu aveai nimic de prezentat, era din ce în ce mai greu să treci de poartă. Dar, deşi cele două ziare, alături de revista *Life*, erau sursa cel mai des folosită pentru a găsi idei „originale”, în după-amiaza aceea nu reuşea să

scoată nimic din ele. Erau războaie, un incendiu în Canionul Topanga, comunicate de presă de la studiouri, ştiri despre acte locale de corupţie şi, ca întotdeauna, minunatele victorii ale echipelor universitare, însă Pat nu găsi nimic care să concureze în materie de interes cu pagina de pariuri.

— Dacă reuşesc să ajung la Santa Anita, îşi spuse, poate îmi vine vreo idee despre mârţoage.

Această idee antrenantă îi fu întreruptă de proprietar, cel cu magazinul de delicatese de dedesubt.

— Ţi-am spus că nu-ţi mai transmit niciun mesaj, spuse Nick, şi rămâne valabil în continuare. Dar te-a sunat domnul Carl Le Vigne personal, de la studio, şi vrea să te duci la el imediat.

Perspectiva unei slujbe avu un oarecare efect asupra lui Pat. Îi anestezie ultimele rămăşiţe spulberate de bărbăţie şi îi insuflă, în schimb, o siguranţă suavă şi comodă. Discursurile de-a gata şi atitudinea de succes îi reveniră. Prin felul în care îi făcu cu ochiul paznicului de la studio, se opri să schimbe o vorbă cu Louie, agentul de pariuri al studioului, şi se prezentă secretarei domnului Le Vigne, dădea de înţeles că fusese prins cu diverse treburi în alte părţi ale lumii.

— Sa-lut, Căpitane! îi zise lui Le Vigne jovial, purtându-se cu el aproape de la egal la egal, ca un locotenent de încredere care nici nu lipsise vreodată cu adevărat.

— Pat, soţia ta e în spital, îi spuse Le Vigne. Probabil că o să ajungă şi în ziare în după-amiaza asta.

Pat tresări.

— Soţia mea? spuse el. Care soţie?

— Estelle. A încercat să-şi taie venele.

— Estelle! exclamă Pat. Vrei să spui *Estelle?* Păi am fost însurat cu ea numai trei săptămâni!

— A fost cea mai bună femeie pe care ai avut-o vreodată, îi spuse Le Vigne nemilos.

— Nici nu mai ştiu nimic despre ea de zece ani încoace.

— Uite că afli acum. Au sunat la toate studiourile încercând să dea de tine.

— N-am nicio legătură cu asta.

— Ştiu – e aici doar de o săptămână. Se pare că a avut parte numai de ghinioane pe unde o fi locuit în ultima vreme... New Orleans? I-a murit soţul, i-a murit copilul, n-are bani... Pat începu să respire mai uşor. Nu încercau să-i pună nimic în cârcă. Oricum, o să

supravieţuiască, îl asigură Le Vigne inutil, şi a fost cândva una dintre cele mai bune secretare de platou. Vrem să avem grijă de ea. Ne-am gândit să facem asta oferindu-ţi ţie o slujbă. Nu o slujbă propriu-zisă, pentru că ştii că nu eşti în stare. Se uită în ochii iritaţi ai lui Pat. Mai degrabă o sinecură.

Pe Pat îl cuprinse neliniştea. Nu cunoştea cuvântul, dar „sin”[16] îl deranja, iar „cură” îi declanşa un întreg şuvoi de amintiri neplăcute.

— O să te punem pe statul de plată cu două sute cincizeci de dolari trei săptămâni la rând, spuse Le Vigne, dar o sută cincizeci din banii ăştia se duc la spital, ca să acopere cheltuielile soţiei tale.

— Dar suntem divorţaţi! protestă Pat. Şi nu-i treabă din aia făcută prin Mexic. Am mai fost însurat de atunci şi ea la...

— Asta-i situaţia, accepţi sau nu. Poţi avea un birou aici şi, dacă se întâmplă să apară ceva, te anunţăm.

— N-am muncit niciodată pentru o sută pe săptămână.

— Nu te punem să lucrezi. Dacă vrei, poţi să stai acasă.

[16] „Păcat” (engl.).

Pat îşi schimbă abordarea.

— Ba o să lucrez, spuse el repede. Doar să-mi dezgropaţi o poveste bună şi o să vă arăt eu ce pot sau nu să fac.

Le Vigne scrise ceva pe o bucăţică de hârtie.

— Bine. O să-ţi se găsească un birou.

Afară, Pat se uită la bilet. „Doamna John Devlin”, scria pe el. „Spitalul Bunul Samaritean.”

Numai ce văzu cuvintele şi se enervă.

— Bunul samaritean! exclamă el. Cuib de borfaşi! O sută cincizeci de dolari pe săptămână!

II

Lui Pat i se dăduseră multe slujbe de caritate, aceasta însă era prima care îl făcea să se simtă jenat. Nu îl deranja să nu-şi *câştige* salariul, dar să nu-l încaseze era cu totul altceva. În plus, se întreba dacă alţi oameni de la studio, care în mod evident nu făceau nimic, erau şi ei plătiţi bine pentru asta. Erau, de exemplu, câteva tinere superbe care se plimbau ţanţoş, ca nişte vedete, şi pe care Pat le luase drept fete de duzină, până când Eric, asistentul de platou, îi spusese că erau importuri

din Viena şi din Budapesta, care încă nu fuseseră distribuite în filme. Oare şi ele întreţineau cu jumătate din leafa lor nişte bărbaţi cu care nu fuseseră căsătorite decât trei săptămâni?

Cea mai frumoasă dintre ele era Lizzette Starheim, o blondă minionă cu ochi viorii şi cu un aer dezamăgit, pe care nu reuşea să şi-l ascundă. Pat o vedea aproape în fiecare după-amiază la bufet, luându-şi ceaiul singură – şi o abordă într-o zi, pur şi simplu, aşezându-se pe scaunul din faţa ei.

— Bună, Lizzette, spuse el. Sunt Pat Hobby, scenaristul.

— O, bună!

Arboră un zâmbet atât de fermecător, încât, pentru o clipă, îşi spuse că probabil auzise de el.

— Când au de gând să te distribuie? întrebă el.

— Nu ştiu. Accentul îi era estompat şi tulburător. Nu-i lăsa să te ducă de nas. Nu cu un chip ca al tău. Frumuseţea ei îi desţelenea retorica ruginită. Câteodată te ţin sub contract până îţi cad dinţii, pentru simplul fapt că semeni prea tare cu marea lor vedetă.

— Vai, nu se poate, spuse ea cu amărăciune.

— Ba se poate! o asigură el. Îţi spun *eu*. De ce nu te

duci la altă companie care să te împrumute? Te-ai gândit la varianta asta?

— Mi se pare minunat.

Intenţiona să aprofundeze subiectul, dar domnişoara Starheim se uită la ceas şi se ridică în picioare.

— Trebuie să plec acum, domnule...

— Hobby. Pat Hobby.

Pat i se alătură lui Dutch Waggoner, regizorul, care juca barbut cu o chelneriţă la altă masă.

— Eşti între filme, Dutch?

— Între filme pe dracu'! spuse Dutch. N-am mai făcut un film de şase luni şi mai am şase luni de contract. Încerc să-l întrerup. Cine era blondina?

După ce se întoarse în biroul său, Pat discută despre întâlnirile sale de la bufet cu Eric, asistentul de casting.

— Toţi au contracte semnate şi n-au încotro s-o apuce, spuse Eric. Uită-te numai la Jeff Manfred, care e producător asociat! Stă în birou şi le trimite bilete mahărilor, iar eu îi răspund din partea lor că sunt plecaţi la Palm Springs. Mi se rupe inima. Ieri şi-a pus capul pe birou şi a început să bocească.

— Şi care-i explicaţia? întrebă Pat.

— Se schimbă conducerea, sugeră Eric misterios.

Vine restructurarea.

— Şi cine o să fie în frunte? întrebă Pat, cu o încântare abia disimulată.

— Nimeni nu ştie, spuse Eric. Dar ce n-aş da s-o iau şi eu la deal! Frăţică! Aş vrea o slujbă de scenarist. Am trei idei cărora încă nu le-a picat caşul de la gură.

— Nu-i viaţă asta, îl asigură Pat cu convingere. Aş face schimb cu tine acum pe loc.

A doua zi îl interceptă pe hol pe Jeff Manfred, care trecea cu graba neconvingătoare a cuiva care n-are nicio destinaţie.

— Unde te grăbeşti, Jeff? îl întrebă Pat, potrivindu-şi pasul după al lui.

— Citesc nişte scenarii, gâfâi cel întrebat fără convingere.

Pat îl atrase la el în birou, deşi acesta n-avea niciun chef.

— Jeff, ai auzit de reorganizare?

— Ascultă, Pat... Jeff se uita nervos pe pereţi. Ce reorganizare? întrebă el.

— Am auzit că Harmon Shaver ăsta o să fie noul şef, se aventură Pat, cel care va controla finanţele.

— Harmon Shaver! spuse Jeff cu dispreţ. Habar n-are

cum se fac filmele – le are doar cu banii. Se plimbă de colo-colo ca un suflet fără căpătâi. Jeff se gândi apoi mai bine. Şi totuşi, dacă ai dreptate, e genul de om cu care ai putea sta de vorbă. Îi aruncă lui Pat o privire îndurerată. N-am reuşit să mă văd cu Le Vigne sau cu Barnes, sau cu Bill Behrer de o lună. Nu reuşesc să pun mâna pe un proiect, nu reuşesc să pun mâna pe un actor, nu reuşesc să pun mâna pe un scenariu. Se întrerupse. M-am gândit să coc eu ceva de unul singur. Ai vreo idee?

— Dacă am? spuse Pat. Am trei idei cărora încă nu le-a picat caşul la gură.

— Cu cine?

— Cu Lizzette Starheim, spuse Pat, în regia lui Dutch Waggoner – pricepi?

III

— Sunt alături de tine sută la sută, spuse Harmon Shaver. Asta e cea mai încurajatoare experienţă pe care am avut-o în lumea filmului. Scoase un chicotit vesel, ca de vânzător de obligaţiuni. Pentru numele lui Dumnezeu, îmi aduce aminte de un spectacol de circ pe care l-am organizat în copilărie.

Veniseră în biroul lui pe furiş, ca nişte conspiratori: Jeff Manfred, Waggoner, domnişoara Starheim şi Pat Hobby.

— Vă place ideea, domnişoară Starheim? continuă Shaver.

— Mi se pare minunată.

— Şi dumneavoastră, domnule Waggoner?

— Am auzit ideea numai în linii mari, spuse Waggoner cu prudenţă de regizor, dar mi se pare că are ceva din vechea excelenţă emoţională. Îi făcu cu ochiul lui Pat. Nu ştiam că vagabondul ăsta bătrân le mai are.

Pat radia de mândrie. Jeff Manfred, deşi jubila, era mai puţin optimist.

— E important să nu sufle nimeni o vorbă, spuse el iritat. Mahării sigur ar găsi o cale să-i pună cruce. Peste o săptămână, când avem gata scenariul, ne ducem la ei.

— Sunt de acord, spuse Shaver. Au condus studioul de atâta vreme că... ei bine, eu nici în propriile mele secretare n-am încredere: le-am trimis la curse în după-amiaza asta.

În biroul lui Pat aştepta Eric, asistentul de platou. Nu ştia că el era pivotul în jurul căruia se învârtea ditamai afacerea.

— Ei, îţi place marfa? întrebă el înflăcărat.

— E bunicică, îi răspunse el cu o indiferenţă calculată.

— Ai spus că o să-mi plăteşti mai mult pentru următoarea tranşă.

— Fie-ţi milă! Pat era ofensat. Câţi asistenţi de platou primesc şaptezeci şi cinci de dolari pe săptămână?

— Câţi asistenţi de platou au talent la scris?

Pat făcu nişte socoteli. Din cei două sute de dolari pe săptămână pe care Jeff Manfred i-i dădea în avans din buzunarul propriu, îşi oprise firesc un comision de şaizeci la sută.

— O să-ţi dau o sută, spuse el. Acum ieşi din incinta studiourilor şi hai să ne întâlnim în faţă la barul Benny.

La spital, Estelle Hobby Devlin stătea în capul oaselor, copleşită de vizita neaşteptată.

— Mă bucur că ai venit, Pat, spuse ea, e foarte drăguţ din partea ta. Ai primit biletul meu?

— Lasă biletul, spuse Pat ţâfnos.

Nu-i plăcuse niciodată nevasta asta. Îl iubise prea mult – până când descoperise subit că era un amant prost. Se simţea inferior în prezenţa ei.

— Am un tip afară, spuse el.

— Pentru ce?

— M-am gândit că probabil n-ai nimic de făcut şi ai vrea să mă răsplăteşti pentru toată... Făcu un gest cu mâna spre camera goală de spital. Cândva erai o secretară de platou grozavă. Crezi că, dacă îţi aduc o maşină de scris, poţi să pui cap la cap nişte idei bune?

— Păi... da. Cred că aş putea.

— E secret. Nu putem avea încredere în nimeni de la studio.

— Bine, spuse ea.

— O să-l trimit pe băiatul ăsta cu ideile. Am o conferinţă.

— Bine... şi... ah, Pat, să mai vii pe la mine.

— Sigur, o să vin.

Ştia însă că n-avea s-o facă. Nu-i plăceau camerele de oameni bolnavi – el însuşi trăia în aşa ceva. De acum terminase însă cu sărăcia şi cu eşecurile. Admira forţa – avea s-o ducă pe Lizzette Starheim la un meci de wrestling în seara aceea.

IV

În gândurile lui cele mai ascunse, Harmon Shaver se

referea la momentul în care avea să dea cărţile pe faţă ca la „petrecerea surpriză”. Voia să-l pună pe Le Vigne în faţa faptului împlinit, aşa că îşi adună gaşca înainte de a-l suna pe acesta şi a-l ruga să vină la el în birou.

— Pentru ce? întrebă Le Vigne. Nu poţi să-mi spui acum? Sunt ca naiba de ocupat.

Aroganţa aceasta îl irită pe Shaver – care era acolo pentru a veghea la interesele acţionarilor de pe Coasta de Est.

— Nu-ţi cer mult, spuse el cu asprime. Accept să râdeţi de mine pe la spate şi să mă lăsaţi pe dinafară tot timpul. Acum am însă ceva şi te-aş ruga să vii până aici.

— Bine... bine.

Le Vigne ridică din sprâncene când îi văzu pe membrii noii producţii, dar nu spuse nimic. Se tolăni într-un fotoliu, cu ochii în podea şi cu mâna la gură.

Domnul Shaver îşi începu discursul, dezlănţuindu-se într-o rafală de cuvinte care fermentau în el de luni de zile. În esenţă, protestul lui suna aşa: „N-ai vrut să mă laşi să joc, dar am de gând să joc oricum.” Apoi îi făcu un semn din cap lui Jeff Manfred – care deschise scenariul şi citi cu voce tare. Treaba asta ţinu în jur de o oră, timp în care Le Vigne rămase nemişcat şi tăcut.

— Poftim, spuse Shaver triumfător. Dacă n-ai nicio obiecţie, eu cred că ar trebui să alocăm un buget acestei propuneri şi să ne apucăm de treabă. De oamenii mei mă ocup eu.

În cele din urmă Le Vigne vorbi.

— Vă place, domnişoară Starheim?

— Mi se pare minunat.

— În ce limbă o să jucaţi?

Spre surprinderea tuturor, domnişoara Starheim se ridică în picioare.

— Trebuie să plec acum, spuse ea, cu accentul ei estompat şi tulburător.

— Staţi jos şi răspundeţi-mi, spuse Le Vigne. În ce limbă o să jucaţi?

Domnişoara Starheim părea gata să izbucnească în lacrimi.

— Wenn eu gute profesori hätte konnte ich dann rolurile aşte gut spielen[17], se bâlbâi ea.

— Dar vă place scenariul.

Fata ezită.

— Mi se pare minunat.

Le Vigne se întoarse spre ceilalţi.

[17] „Dacă aş fi avut profesori buni, aş fi putut să joc bine în rolul acestaâ€ť (într-o limbă germană combinată cu engleza în original).

— Domnişoara Starheim e aici de opt luni, spuse el. A avut trei profesori. Dacă lucrurile nu s-au schimbat cumva în ultimele două săptămâni, ştie să spună doar trei fraze. Ştie să spună: „Încântată de cunoştinţă”; ştie să spună: „Mi se pare minunat”; şi ştie să mai spună: „Trebuie să plec acum.” Domnişoara Starheim s-a dovedit a fi o tâmpită – şi nu, nu o insult, pentru că nu ştie ce înseamnă. În orice caz, asta vă e vedeta.

Se întoarse înspre Dutch Waggoner, dar regizorul era deja în picioare.

— Carl, te rog... spuse el, luând o poziţie defensivă.

— Voi m-aţi forţat, spuse Le Vigne. Am avut încredere în beţivi până la un punct, dar să fiu al naibii dacă o să am încredere într-un narcoman. Se întoarse spre Harmon Shaver: Dutch a fost bun exact câte o săptămână la fiecare dintre ultimele lui patru filme. Acum e în regulă, dar de îndată ce începe căldura o ia pe prafuri albe. Dutch, haide! Nu spune nimic, că s-ar putea să regreţi. Te mai ţinem doar ca *speranţă* – dar n-o să mai ajungi pe un platou de filmare înainte să primim o adeverinţă medicală pe un an. Din nou se întoarse spre Harmon: Ăsta vă e regizorul. Şeful vostru de echipă, Jeff Manfred, se află aici dintr-un singur motiv: pentru că e vărul soţiei

lui Behrer. N-are nimeni nimic cu el, însă e legat de vremurile filmului mut la fel de mult ca... la fel de multa ca... Ochii îi căzură pe bărbatul dărâmat care tremura: ... la fel de mult ca Pat Hobby.

— Ce vrei să spui? ripostă Jeff.

— Ai avut încredere în Hobby, nu-i aşa? Asta explică totul. Se întoarse înapoi spre Shaver: Jeff e un smiorcăit şi un aspirant, şi un visător. Domnule Shaver, aţi cumpărat nişte materiale de construcţii compromise.

— Până la urmă am cumpărat o poveste bună, spuse Shaver insolent.

— Da. Aşa e. O să punem în lucru această poveste.

— Şi asta nu-i ceva? întrebă Shaver. Totul a fost atât de discret, încât de unde era să ştiu despre domnul Waggoner şi despre domnişoara Starheim? Ştiu însă când o poveste e bună.

— Da, spuse Le Vigne, dus pe gânduri. Se ridică. Da, e o poveste bună. Vino la mine în birou, Pat.

Era deja la uşă. Pat aruncă o privire agonizantă către domnul Shaver, de parcă i-ar fi cerut să-l susţină. Apoi, şovăitor, îl urmă pe Le Vigne.

— Stai jos, Pat. Eric ăsta are talent, nu-i aşa? spuse Le Vigne. O să ajungă departe. Cum de l-ai dezgropat?

Pat simţi cum i se strâng curelele de la scaunul electric.

— Ei... l-am dezgropat, pur şi simplu. A... venit la mine în birou.

— O să-l angajăm, spuse Le Vigne. Ar trebui să avem un sistem care să le dea o şansă tinerilor ca el. Răspunse la interfon, apoi se întoarse din nou spre Pat: Cum ai reuşit totuşi să te combini cu blestematul ăsta de Shaver. *Tu,* Pat – care eşti din garda veche.

— Păi, m-am gândit că...

— De ce nu se duce naibii în Est? continuă Le Vigne dezgustat. Stă aici şi vă zăpăceşte pe voi, fraierii!

Lui Pat începu să-i vină inima la loc. Îşi recunoscu semnalul şi răspunse ca un câine la apel.

— Bine, dar ţi-am făcut rost de o poveste, nu-i aşa? spuse el, aproape mândrindu-se. Şi adăugă: De unde ai aflat despre asta?

— M-am dus s-o vizitez pe Estelle la spital. Lucra cu puştiul ăsta la ea. Am dat peste ei.

— Ah, spuse Pat.

— Îl ştiam pe puşti din vedere. Acum, Pat, spune-mi un lucru: Jeff Manfred credea că tu ai scris-o? Sau e şi el părtaş la coţcărie?

— O, Doamne, se văicări Pat. De ce trebuie să răspund la asta?

Le Vigne se aplecă în faţă insistent.

— Pat, stai deasupra unei trape secrete! spuse el cu o privire turbată. Vezi cum e decupată mocheta? Nu trebuie decât să apăs pe butonul ăsta şi ai căzut în Iad! Ai de gând să *vorbeşti*?

Pat era deja în picioare, holbându-se disperat la podea.

— Sigur că da! strigă.

Îl crezuse. Credea astfel de lucruri.

— Bine, spuse Le Vigne, relaxându-se. Vezi că e whisky în dulapul de colo. Vorbeşte repede şi o să-ţi mai dau o lună două sute cincizeci de dolari pe săptămână.. Într-un fel, îmi place să te am prin preajmă.

Esquire, noiembrie 1940

Un scurtmetraj patriotic

Pat Hobby îşi trăise apogeul succesului la Hollywood, şi ca scenarist, şi ca bărbat, în perioada la care Irving Cobb se referă numind-o „epoca piscinelor cu mozaic”, chiar înainte de vremea în care unii ajunseseră să-şi pună o tibie a Sfântului Sebastian ca schimbător de

viteze.

Domnul Cobb exagerează, fără îndoială, căci în zilele îmbelşugate ale filmului mut, Pat avea şi el piscina lui, care era toată din ciment, asta dacă nu ţineai cont de crăpăturile prin care apa îşi căuta cu încăpăţânare drumul prin pământ.

— Dar *era* o piscină, îşi spuse el într-o după-amiază, mai bine de un deceniu mai târziu.

Deşi era acum mai mult decât recunoscător pentru sarcina modestă care îi fusese încredinţată de Berners, producătorul, – cu două sute cincizeci de dolari pe săptămână – toată ura pe care o resimţea faţă de slujbă nu reuşea să-i şteargă această amintire.

Fusese chemat la studio ca să lucreze la un scurtmetraj amărât. Era inspirat din cariera generalului Fitzhugh Lee, care luptase pentru Statele Confederative şi mai apoi pentru Statele Unite ale Americii împotriva Spaniei – aşa că nu avea să ofenseze nici Nordul, nici Sudul. Iar la ultima întâlnire Pat încercase să contribuie şi el.

— Mă gândeam... îi sugeră el lui Jack Berners... că poate ar fi bine dacă i-am da o tentă evreiască.

— Ce vrei să spui? îl întrebă Jack Berners în grabă.

— Păi, m-am gândit... la cum stau lucrurile şi aşa mai departe, că ar fi o chestie destul de bună să arătăm că sunt şi câţiva evrei pe-acolo.

— Pe unde?

— În Războiul Civil. Îşi trecu în revistă rapid cunoştinţele slabe de istorie. Au fost, nu-i aşa?

— Normal, spuse Berners, oarecum iritat. Bag seama că a fost toată lumea, în afară de quakeri.

— Bun, păi ideea mea era să-l facem pe Fitzhugh ăsta să fie îndrăgostit de o evreică. El o să fie împuşcat în vremea asediului, aşa că ea trage clopotul unei biserici...

Jack Berners se aplecă spre el, cu gravitate.

— Auzi, Pat, vrei slujba asta, aşa-i? Bun, eu ţi-am spus povestea. Şi ai primit primul scenariu. Dacă te-ai gândit la prostiile astea ca să-mi cânţi mie în strună, cred că îţi cam scapă lucrurile din mână.

Păi aşa îl ameninţai pe un om care avusese cândva o piscină despre care vorbiseră...

Şi uite cum a ajuns el să se gândească la piscina lui de mult pierdută, intrând în departamentul de scurtmetraje. Îşi amintea de o anumită zi cu mai bine de un deceniu în urmă în cele mai mici detalii: cum sosise la

studio în maşina lui condusă de un filipinez în uniformă; plecăciunea respectuoasă a paznicului de la poartă care îi lăsase să intre în studio, cu maşină cu tot; cum urcase spre biroul acela de mult pierdut care avea o cameră pentru secretară şi care era, de fapt, un birou de director...

Reveria îi fu întreruptă de vocea lui Ben Brown, şeful departamentului de scurtmetraje, care îl conduse în birourile lui.

— Tocmai m-a sunat Jack Berners, îi spuse el. Nu vrem nicio idee nouă, Pat. Avem o poveste bună. Fitzhugh Lee a fost un comandant de cavalerie neînfricat. A fost nepotul lui Robert E. Lee şi vrem să-l înfăţişăm la bătălia de la Appomattox, destul de cătrănit şi tot restul. Şi apoi să arătăm cum şi-a găsit împăcarea – trebuie să avem grijă, pentru că Virginia e plină de Lee – şi cum acceptă în cele din urmă un mandat din partea Statelor Unite de la preşedintele McKinley...

Mintea lui Pat ţâşni din nou înapoi în trecut. Preşedintele – acesta era cuvântul magic care circulase în dimineaţa aceea de demult. Preşedintele Statelor Unite avea să facă o vizită la studio. Toată lumea o luase razna cu ocazia asta – părea să marcheze o nouă eră în

industria filmului, pentru că niciun preşedinte al Statelor Unite nu mai vizitase un studio până atunci. Cei din conducerea companiei erau îmbrăcaţi la patru ace; de la fereastra casei lui de mult pierdute din Beverly Hills, Pat îl văzuse pe domnul Maranda, a cărui vilă impunătoare era vecină cu a lui, agitându-se pe alee, purtând frac la ora nouă dimineaţa, şi îşi dăduse seama că avea să urmeze ceva important. Se gândise că era ceva legat de cler, dar când ajunsese la studio aflase că urma să vină însuşi Preşedintele Statelor Unite...

— Să scoţi toate chestiile care au de-a face cu Spania, îi spuse Ben Brown. Tipul care le-a scris era comunist şi i-a pus pe jar pe toţi ofiţerii spanioli. Să repari tu asta.

În biroul care îi fusese repartizat, Pat se uita peste scenariul de la *Să slujeşti două steaguri*. Prima scenă îl înfăţişa pe generalul Fitzhugh Lee în fruntea detaşamentului său de cavalerie, primind vestea că Petersburg fusese evacuat. În scenariu Lee primea lovitura fără să scoată un cuvânt, dar Pat câştiga două sute cincizeci pe săptămână aşa că, nonşalant şi fără efort, introduse una dintre replicile lui preferate:

Lee (către ofiţerii săi):
Ei, de ce staţi acum şi vă holbaţi? FACEŢI ceva!
6. Plan mediu: Ofiţerii se îmbărbătează între ei, bătându-se unul pe altul pe spate etc.
Anşeneu cu:

Cu ce? Mintea lui Pat alunecă din nou în trecutul fermecător. În ziua aceea fericită din anii douăzeci, îi sunase telefonul pe la amiază. Era domnul Maranda.

— Pat, preşedintele o să ia prânzul în sala privată de mese. Doug Fairbanks nu poate să vină, aşa că e un loc liber şi oricum ne-am gândit că ar trebui să fie şi un scenarist acolo.

Amintirea prânzului oficial fremăta strălucitoare în mintea lui. Marele Bărbat pusese câteva întrebări despre filme şi spusese o glumă la care Pat râsese copios împreună cu ceilalţi; toţi oameni serioşi – bogaţi, fericiţi şi plini de succes.

Preşedintele avea să se ducă după aceea pe platouri ca să vadă cum se filmează câteva scene şi mai târziu era aşteptat acasă la domnul Maranda, ca să se întâlnească la un ceai cu câteva dintre vedetele feminine. Pat nu fusese invitat la petrecerea aceea, dar oricum se dusese devreme acasă şi, de pe veranda lui, văzuse cum se apropia coloana prezidenţială, cu domnul

Maranda aşezat alături de preşedinte, pe bancheta din spate a unei maşini. Era mândru de cinematografie pe atunci – de poziţia pe care o ocupa în industrie – de preşedinte, de ţara fericită în care se născuse...

Întorcându-se cu picioarele pe pământ, Pat privi în jos, la scenariul de la *Să slujeşti două steaguri* şi scrise, încet şi gânditor:

> *Inserţie: Un calendar – cu anii marcaţi clar şi cu foile zburând într-un vânt rece, pentru a arăta cum Fitzhugh Lee îmbătrâneşte pe zi ce trece.*

Lucrul îi provocase sete – şi nu de apă; însă era păţit şi nu avea de gând să bea alcool în prima zi de slujbă. Se ridică şi ieşi pe hol, luând-o apoi pe coridor spre dozatorul de apă.

Mergând, se trezi purtat din nou de starea de reverie.

Fusese o după-amiază californiană superbă, aşa că domnul Maranda îşi invitase musafirul de seamă şi gaşca de vedete în grădina care se învecina cu aceea a lui Pat. El ieşise pe uşa din spate şi se furişase pe lângă un gard viu destul de scund, încercând să rămână nevăzut – şi apoi, întâmplător, Pat se trezise faţă în faţă cu echipa prezidenţială.

Preşedintele zâmbise şi dăduse din cap. Domnul Maranda zâmbise şi dăduse din cap.

— L-aţi cunoscut pe domnul Hobby la prânz, îi spuse domnul Maranda preşedintelui. E unul dintre scenarişti noştri.

— A, da, spuse preşedintele. Dumneavoastră scrieţi filmele.

— Da, aşa e, spuse Pat.

Preşedintele aruncă o privire spre proprietatea lui Pat.

— Şi bănuiesc, spuse el, că vă vine din belşug inspiraţia stând pe marginea acelei piscine minunate.

— Da, spuse Pat, într-adevăr.

...Pat îşi umplu paharul la dozator. Pe hol venea un grup: Jack Berners, Ben Brown şi alţi câţiva directori şi cu ei o fată cu care erau toţi foarte atenţi şi curtenitori. Îi recunoscu chipul – era fata anului, fata cea mai cea, atracţia cea mare, strălucirea întruchipată, tânăra pentru ale cărei servicii toate studiourile erau într-o competiţie acerbă.

Pat zăbovi cu paharul de apă în mână. Văzuse multe vedete contrafăcute care dădeau buzna în lumea filmuluişi apoi dădeau bir cu fugiţii, dar fata asta chiar

era veritabilă, putea ridica pulsul unei naţiuni întregi. Îşi simţea propria inimă bătând mai repede. În cele din urmă, când procesiunea se apropie, îşi puse jos paharul, îşi trecu mâna prin păr şi făcu un pas în afară, pe coridor.

Fata se uită la el – el se uită la fată. Apoi ea îi apucă pe Jack Berners şi pe Ben Brown de câte un braţ şi dintr-odată grupul păru să treacă direct prin Pat – astfel încât acesta fu nevoit să se dea cu un pas înapoi şi să se lipească de zid.

O clipă mai târziu, Jack Berners se întoarse şi îi spuse:

— Bună, Pat.

Apoi alţi câţiva aruncară şi ei priviri rapide în jur, dar nimeni nu mai vorbi, într-atât erau de absorbiţi de fată.

În biroul lui, Pat se uita la scena în care preşedintele McKinley îi oferea un mandat al Statelor Unite lui Fitzhugh Lee. Şi, brusc, scrâşni din dinţi şi scrise apăsat, cu creionul:

Lee

Domnule Preşedinte, puteţi să vă luaţi funcţia şi să vă duceţi dracului.

Apoi se aplecă peste birou, cu umerii scuturându-i-se de la amintirea acelei zile fericite când avea piscină.

Esquire, decembrie 1940

Pe urmele lui Pat Hobby

I

Ziua fusese întunecată de la început şi o ceaţă californiană se strecura pretutindeni, urmărindu-l pe Pat în goana lui prin oraş, cu capul neacoperit. Destinaţia sa, refugiul său, era studioul, unde nu era angajat, dar care îi fusese casă timp de douăzeci de ani.

Îşi închipuia numai sau paznicul de la poartă chiar le aruncase, lui şi legitimaţiei lui, o privire din cale afară de lungă? Poate din cauză că nu avea pălărie. Hollywoodul era plin de bărbaţi fără pălărie, dar Pat simţea că ieşea în evidenţă, mai ales că nu avusese ocazia să-şi facă o cărare prin părul rar şi cărunt.

În Clădirea scenariştilor, se duse la toaletă. Apoi îşi aminti că, în urma unei dispoziţii inspirate venite de sus, toate oglinzile din clădire fuseseră scoase de un an de zile.

De cealaltă parte a holului văzu uşa lui Bee McIlvaine întredeschisă şi îi întrezări trupul durduliu.

— Bee, poţi să-mi împrumuţi, te rog, trusa de machiaj? întrebă el.

Bee îl privi cu suspiciune, apoi se încruntă şi scotoci după ea prin poşetă.

— Eşti pe la studio? îl întrebă ea.

— O să fiu săptămâna viitoare, prezise el.

Puse trusa de machiaj pe biroul ei şi se aplecă peste ea cu pieptenele, ca să se vadă în oglindă.

— De ce nu pun la loc oglinzile la bude? Au impresia că scenarişti ar sta şi s-ar uita în ele toată ziua, bună ziua?

— Mai ţii minte când au scos canapelele? îi spuse Bee. În o mie nouă sute treizeci şi doi. Şi le-au pus înapoi în treizeci şi patru.

— Eu lucram acasă, spuse Pat cu compătimire.

După ce se aranjă în oglinda ei, se întrebă dacă ar fi putut apela la ea pentru un împrumut – atâta cât să-şi cumpere o pălărie şi ceva de mâncare. Însă Bee probabil văzuse ceva în privirea lui, căci i-o luă înainte:

— Finlandezii mi-au luat toţi banii, spuse ea, şi deja mă tem că rămân fără slujbă. Ori începe mâine filmul

meu, ori îl pun în arhivă. Nici măcar titlu nu avem.

Îi întinse un buletin informativ şapirografiat de la departamentul de scenarii şi Pat se uită la titlu.

CĂTRE TOATE DEPARTAMENTELE:
SE CAUTĂ TITLU – CINCIZECI DE DOLARI RECOMPENSĂ
URMEAZĂ REZUMATUL

— Nu mi-ar strica vreo cincizeci de dolari, spuse Pat. Despre ce e vorba?

— Scrie acolo. E despre tot soiul de chestii care se petrec în căsuţele de vacanţă.

Pat făcu ochii mari şi îi aruncă o privire speriată. Se crezuse în siguranţă aici, dincolo de porţile păzite, dar veştile circulau repede. Era un avertisment prietenos sau poate nu chiar aşa de prietenos. Trebuia să fugă mai departe. Era un bărbat hăituit acum şi n-avea niciun loc în care să-şi pună capul fără pălărie.

II

Odată intrat pe uşa bufetului, Pat aruncă o privire în jur. Nu era niciun paznic, doar fata de la standul cu trabucuri, dar când voiai să pui mâna pe pălăria altcuiva,

te loveai de un singur impediment: era greu să apreciezi mărimea dintr-o privire fugară, iar imaginea unui bărbat care încerca mai multe pălarii într-un vestiar era inevitabil suspectă.

Îşi mai băgau coada şi gusturile personale. Lui Pat îi făcea cu ochiul o pălărie verde de fetru cu o pană sprinţară, însă putea fi prea uşor de identificat. Acelaşi lucru era valabil şi pentru o pălărie Stetson albă şi elegantă, pentru spaţii deschise. În cele din urmă se decise asupra unei pălării Homburg robuste şi cenuşii care părea de nădejde. Cu mâini tremurânde, şi-o puse pe cap. Îi venea bine. Ieşi apoi – cu paşi interminabili, de parcă ar fi mers cu încetinitorul.

Îşi mai recăpătă din încredere în ora următoare când văzu că niciunul dintre cei pe care-i întâlnea nu făcea vreo referire la căsuţele de vacanţă. Fuseseră trei luni neproductive pentru Pat. Considerase că slujba de recepţioner de noapte la căsuţele de vacanţă Selecto era doar o chestie temporară, despre care prietenii lui nu trebuiau să ştie. Dar când sosise patrula de poliţie în dimineaţa aceea, razia durase suficient de mult pentru a-l asigura pe Pat, sau Don Smith, cum îşi spunea, că avea să fie solicitat în calitate de martor. Istoria evadării

sale ţinea de sfera melodramei: cum ieşise pe o uşă de serviciu, cum îşi cumpărase de la băcănia din colţ o sticlă de un sfert de al cărei conţinut simţea nevoia cu disperare, cum străbătuse marele oraş făcând autostopul, moleşindu-se de câte ori vedea poliţiştii de la circulaţie, şi răsuflase uşurat când văzuse în sfârşit sigla bombastică a studiourilor.

După o vizită la Louie, agentul de pariuri al studiourilor, al cărui client regulat fusese cândva, trecu pe la Jack Berners. N-avea nicio idee de prezentat, dar îl prinse pe Jack într-o grabă nebună, când tocmai fugea la o conferinţă a producătorilor şi fu invitat, pe neaşteptate, să intre şi să-l aştepte să se întoarcă.

Biroul era luxos şi confortabil. Nu era nicio scrisoare pe birou care să merite a fi citită, dar exista o sticlă în bar şi pahare şi nu trecu mult până se întinse pe o canapea mare şi moale şi adormi.

Se trezi la întoarcerea lui Berners, care era indignat la culme.

— Numai tâmpenii cât vezi cu ochii! Primim o convocare urgentă – conducătorii tuturor departamentelor. Unul întârzie şi stăm să-l aşteptăm. Vine în cele din urmă şi e tras de urechi că ne-am

pierdut timpul în valoare de mii de dolari. Şi apoi, să vezi şi să nu crezi: domnul Marcus şi-a pierdut pălăria preferată!

Pat nu se simţi în niciun fel cu musca pe căciulă.

— Toţi conducătorii de departamente să oprească producţia! continuă Berners. Două mii de oameni să caute o pălărie Homburg cenuşie! Se prăbuşi disperat într-un scaun. Nu pot să stau de vorbă cu tine astăzi, Pat. Până la ora patru, trebuie să găsesc titlu pentru un film despre un camping de căsuţe. Ai vreo idee?

— Nu, spuse Pat. Nu.

— Bine, du-te în biroul lui Bee McIlvaine şi ajut-o să găsească un titlu. Sunt cincizeci de dolari puşi la bătaie. Buimac, Pat o luă spre uşă. Auzi, spuse Berners, să nu-ţi uiţi pălăria.

III

Resimţindu-se după atâta fugă din faţa legii şi după paharul băut din brandy-ul lui Berners, Pat stătea în biroul lui Bee McIlvaine.

— Trebuie să găsim un titlu, spuse Bee posomorâtă. Îi întinse lui Pat şapirograful care oferea o recompensă

de cincizeci de dolari şi îi puse un creion în mână. Pat se uita la hârtie nepăsător. Ce zici de asta? întrebă ea. Cine are un titlu?

Se lăsă o tăcere lungă.

— *Sfidătorii aerului* a fost folosit, nu-i aşa? spuse el într-o doară.

— Trezeşte-te! Nu e vorba despre aviaţie.

— Păi, mă gândeam doar că a fost un titlu bun.

— Ca şi *Naşterea unei naţiuni*.

— Dar nu pentru filmul ăsta, bombăni Pat, *Naşterea unei naţiuni* nu s-ar potrivi la filmul ăsta.

— Îţi baţi joc de mine? îl întrebă Bee. Sau îţi pierzi minţile? Eu vorbesc serios.

— Sigur. Ştiu. Mâzgăli fără vlagă nişte cuvinte în josul paginii. Am băut câteva pahare, atâta tot. O să mi se limpezească mintea într-o clipă. Încerc să mă gândesc acum care au fost titlurile cele mai de succes. Problema e că toate au fost folosite, cum e cazul lui *S-a întâmplat într-o noapte*.

Bee îl privi cu nelinişte. Pat reuşea cu greu să-şi ţină ochii deschişi şi nu voia să-şi piardă cunoştinţa în biroul ei. După un minut, îl sună pe Jack Berners.

— Puteţi, vă rog, să veniţi? Am nişte idei referitoare

la titlu.

Jack sosi cu un teanc de propuneri de peste tot de prin studio, dar săpând printre ele nu găsi nicio nestemată.

— Ce spui, Pat? Ai găsit ceva?

Pat îşi adună toate puterile, cu un ultim efort.

— Îmi place *S-a întâmplat într-o dimineaţă*, spuse el – şi apoi se uită disperat la mâzgălelile de pe hârtia şapirografiată – sau, dacă nu, *Grand Motel*.

Berners zâmbi.

— *Grand Motel*, repetă el. Pentru numele lui Dumnezeu! Cred că ai găsit ceva! *Grand Motel.*

— Am spus *Grand Hotel*, spuse Pat.

— Nu, nu-i adevărat. Ai spus *Grand Motel* – şi, după mine, câştigi cei cincizeci de dolari.

— Trebuie să mă duc să mă întind, anunţă Pat. Mi-e rău.

— E un birou liber vizavi. Ce idee amuzantă, Pat, *Grand Motel* – sau mai merge şi *Recepţioner de Motel*. Ăsta cum ţi se pare?

În timp ce fugarul ieşea pe uşă, grăbind pasul, Bee îi puse pălăria în mâini.

— Ai făcut treabă bună, bătrâne, îi spuse.

Pat înşfăcă pălăria domnului Marcus şi rămase acolo, ţinând-o ca pe un castron cu supă.

— Mă simt mai bine... acum, bâigui după câteva clipe. O să revin pentru bani.

Şi, cărându-şi povara, se împletici spre toaletă.

Esquire, ianuarie 1941

Distracţie în studioul unui artist

I

Se întâmpla în 1938, când doar câţiva, în afară de nemţi, ştiau că germanii deja câştigaseră războiul în Europa. Oamenii încă ţineau la artă şi încercau să facă artă din orice, de la haine vechi până la coji de portocală, şi aşa îl găsise prinţesa Dignanni pe Pat. Voia să facă artă din el.

— Nu, nu pe dumneavoastă, domnule DeTinc, spuse ea. Nu vă pot picta pe dumneavoastră. Sunteţi un produs foarte standardizat, domnule DeTinc.

Domnul DeTinc, care era o forţă în industria filmului şi care fusese fotografiat până şi cu domnul Duchman, specialistul în Păcate Secrete, se retrase discret. Nu se simţea jignit – în toată viaţa lui, domnul DeTinc nu se

simţise astfel niciodată, cu atât mai puţin acum, căci prinţesa nu voia să-i picteze nici pe Clark Gable, pe Spencer Rooney sau pe Vivian Leigh.

Îl văzu pe Pat la bufet şi află că era scenarist, şi ceru ca acesta să fie invitat la petrecerea domnului DeTinc. Prinţesa era o femeie frumoasă născută în Boston, Massachusetts, iar Pat avea patruzeci şi nouă de ani, ochii iritaţi şi o respiraţie cu iz vag de whisky.

— Scrieţi scenarii, domnule Hobby?

— Contribui, spuse Pat. E nevoie de mai multe persoane pentru pregătirea unui scenariu.

Era flatat de atenţia care i se acorda, dar şi destul de suspicios. Oricum, întâmplător avea slujbă, şi asta numai pentru că şeful lui era la pământ cu nervii. Şeful uitase că îl angajase cu o săptămână înainte şi, când Pat fusese zărit la bufet şi i se comunicase că era aşteptat acasă la domnul DeTinc, scenaristul trecuse printr-un *mauvais quart d'heure*. Nici măcar nu părea a fi genul de petrecere la care fusese Pat în zilele lui de glorie. Nici măcar nu văzuse vreun beţiv căzut în toaleta de la parter.

— Îmi imaginez că scrierea de scenarii e foarte bine plătită, spuse prinţesa.

Pat se uită în jur, ca să vadă cine l-ar fi putut auzi. Domnul DeTinc îşi retrăsese întrucâtva corpul masiv, dar unul dintre ochii săi, aparent independenţi, părea aţintit necruţător asupra lui Pat.

— Foarte bine plătită, spuse Pat, adăugând apoi pe un ton mai scăzut: dacă pui mâna pe slujbă.

Prinţesa păru să înţeleagă şi coborî şi ea vocea.

— Vreţi să spuneţi că scenariştii găsesc greu de lucru?

El aprobă din cap.

— Prea mulţi dintre ei intră în sindicatele astea. Vorbi puţin mai tare, ca să-l audă şi domnul DeTinc: Sunt toţi comunişti, cei mai mulţi dintre scenariştii ăştia.

Prinţesa dădu din cap.

— Puteţi să vă întoarceţi puţin faţa înspre lumină? întrebă ea politicos. Aşa, e bine. Aţi putea să veniţi pe la mine pe la studio mâine, vă rog? Doar ca să-mi pozaţi o oră?

O măsură din nou cu privirea.

— În pielea goală? întrebă el bănuitor.

— Ei, nu, declară ea hotărât. Doar chipul.

Domnul DeTinc se trase mai aproape şi făcu un semn aprobator.

— Ar trebui să te duci. Prinţesa Dignanni o să picteze câteva dintre cele mai mari staruri de pe-aici. O să-i picteze pe Jack Benny şi pe Baby Sandy, şi pe Hedy Lamarr – nu-i aşa, prinţesă?

Artista nu-i răspunse. Era o pictoriţă de portrete destul de pricepută şi ştia perfect cât de bună era şi cât din faimă i se datora titlului pe care-l purta. Ezita între cele câteva stiluri în care lucra – maniera din perioada roz a lui Picasso cu o nuanţă de Baldini sau direct în stilul lui Reginald Marsh. Dar ştia cum avea să-şi intituleze tabloul. Avea să-l numească *Hollywood and Vine*.

II

Deşi fusese asigurat că va fi pictat îmbrăcat, Pat aştepta întâlnirea cu nelinişte. Când era tânăr şi impresionabil, se uitase printr-un vizor într-un aparat care îi proiectase în faţa ochilor o suită de vreo două duzini de cărţi poştale, ce se succedau cu repeziciune. Povestea care se desfăşura se numea *Distracţie în studioul unui artist*. Până şi acum, când striptease-ul era un proiect municipal legalizat, era puţin şocat când îşi amintea. Când s-a prezentat a doua zi la bungaloul

prinţesei de la Hotelul Beverly Hills, n-ar fi fost surprins dacă ea l-ar fi primit înfăşurată într-un prosop. Fu dezamăgit. Era îmbrăcată în salopetă şi avea părul negru pieptănat pe spate, ca un băiat.

Pat se oprise pe drum să bea câteva pahare, dar primele lui cuvinte nu reuşiră să dea o notă jovială întâlnirii:

— Cum merge, ducesă?

— Ei, domnule Hobby, îi spuse ea rece, sunteţi amabil că îmi acordaţi o după-amiază.

— Nu ne spetim muncind la Hollywood, o asigură el. Totul e „mañana" – asta înseamnă „mâine" în spaniolă.

Prinţesa îl conduse imediat într-un apartament din spate, unde se afla un şevalet pe care era pusă pânza pătrată, lângă geam. Mai era şi o canapea pe care se aşezară.

— Aş vrea să mă obişnuiesc puţin cu dumneavoastră câteva minute, spuse ea. Aţi mai pozat până acum?

— Arăt ca şi cum aş fi făcut-o? Îi făcu cu ochiul şi, când ea zâmbi, se simţi mai bine şi o întrebă: N-aveţi cumva ceva de băut?

Prinţesa ezită. Voia ca el să arate de parcă şi-ar fi dorit cu ardoare ceva de băut. Renunţând la idee, se

duse la frigider şi îi pregăti un pahar. Când se întoarse, descoperi că îşi scosese haina şi cravata şi stătea relaxat pe canapea.

— E *mult* mai bine, îi spuse prinţesa. Cămaşa asta pe care o purtaţi... Cred că le fac special pentru Hollywood – cum sunt imprimeurile acelea speciale făcute pentru Ceylon şi Guatemala. Acum să vă beţi paharul şi să trecem la treabă.

— De ce nu beţi şi dumneavoastră un pahar, ca să fie mai prietenoasă atmosfera? sugeră Pat.

— Am băut unul în cămară, minţi ea.

— Sunteţi măritată? întrebă el.

— Am fost. Acum puteţi, vă rog, să vă aşezaţi pe scăunelul ăsta?

Pat se ridică fără tragere de inimă, dădu pe gât paharul, oarecum dezamăgit de gustul fin, şi se mută pe taburet.

— Acum să staţi nemişcat, îi spuse ea.

Stătu fără să scoată o vorbă cât prinţesa lucră. Era ora trei. Se ţinea cea de-a treia cursă la Santa Anita şi el pariase zece dolari la ţanc. Cu ăştia cu tot îi datora în total şaizeci lui Louie, agentul de pariuri al studioului, care stătea lângă el neclintit la casierie, în fiecare joi.

Tipa asta avea picioare frumoase aşa cum se vedeau pe sub şevalet – îi plăceau şi buzele ei roşii, şi felul în care îşi mişca braţele goale în timp ce lucra. Pe vremuri, nu s-ar fi uitat la o femeie peste douăzeci şi cinci de ani, dacă nu era o secretară care să fie la el în birou. Dar puştoaicele pe care le vedeai acum prin jur erau cu nasul pe sus – tot timpul ziceau că o să cheme poliţia.

— Vă rog să staţi nemişcat, domnule Hobby.

— Ce-aţi spune să luăm o pauză, sugeră el. Ţi se face sete de la atâta lucru.

Prinţesa picta de jumătate de oră. Se opri şi se uită la el o clipă.

— Domnule Hobby, mi-aţi fost împrumutat de domnul DeTinc. De ce nu vă comportaţi de parcă aţi lucra la studio? Încă o jumătate de oră şi am terminat.

— Şi eu cu ce mă aleg din treaba asta? întrebă el. Nu sunt model, sunt scenarist.

— Salariul de la studio curge în continuare, spuse ea, reapucându-se de lucru. Ce importanţă are că domnul DeTinc vrea să faceţi asta?

— E altceva. Sunteţi o damă. Trebuie să mă gândesc şi la respectul faţă de mine însumi.

— Şi ce aţi vrea să fac – să flirtez cu dumneavoastră?

— Nu, astea-s chestii de modă veche. Mă gândeam însă că am putea să stăm şi să bem ceva împreună.

— Poate mai târziu, spuse ea, continuând: Munca asta e mai dificilă decât cea de la studio? Vă e aşa de greu să mă priviţi?

— Nu mă deranjează să vă privesc, dar n-am putea să stăm pe canapea?

— La studio nu staţi pe canapea.

— Ba cum să nu? Ascultaţi aici, dacă încercaţi toate uşile din Clădirea scenariştilor, o să constataţi că multe dintre ele sunt încuiate, şi să nu uitaţi asta.

Ea făcu un pas înapoi şi îi aruncă o privire piezişă.

— Încuiate? Ca să nu fie deranjaţi? Îşi puse pensula jos. O să vă aduc un pahar.

Când se întoarse, se opri pentru o clipă în prag. Pat îşi scosese cămaşa şi stătea destul de sfios în mijlocul camerei, întinzându-i-o.

— Poftim cămaşa, spuse el. Puteţi s-o păstraţi. Ştiu de unde să-mi mai iau o grămadă.

Îl mai privi câteva clipe; apoi luă cămaşa şi o puse pe canapea.

— Aşezaţi-vă şi lăsaţi-mă să-mi termin treaba, îi spuse. Când îl văzu că ezita, adăugă: Şi apoi bem ceva

împreună.

— Când o să fie asta?

— Într-un sfert de oră.

Lucră repede. De câteva ori se arătă mulţumită de partea de jos a feţei, de câteva ori căzu pe gânduri şi o luă de la capăt. Ceva din ce văzuse la bufet lipsea acum.

— Sunteţi artistă de mult? o întrebă Pat.

— De mulţi ani.

— Şi aţi stat mult prin studiouri de artişti?

— Destul de mult – am avut studiourile mele.

— Bănuiesc că se petrec tot soiul de chestii prin studiourile acelea. S-a întâmplat vreodată să...

Ezită.

— Să ce? întrebă ea.

— Aţi pictat vreodată un bărbat nud?

— Vă rog să nu vorbiţi timp de un minut.

Se opri cu pensula ridicată, păru să asculte ceva, şi apoi trase o tuşă rapidă şi se uită neîncrezătoare la rezultat.

— Ştiţi că sunteţi dificil de pictat? spuse ea, punând pensula jos.

— Nu-mi place chestia asta cu pozatul, recunoscu el. Cred că ajunge pentru azi. Se ridică. De ce nu... de ce nu

vă schimbaţi în ceva mai comod?

Prinţesa zâmbi. O să le spună prietenilor ei povestea asta – se va potrivi cu portretul, dacă acesta va fi bun de ceva, lucru de care se îndoia acum.

— Ar trebui să vă perfecţionaţi metoda, spuse ea. Aveţi mult succes cu abordarea asta?

Pat îşi aprinse o ţigară şi se aşeză.

— Păi, dacă aţi avea optsprezece ani, v-aş spune replica aia cum că sunt înnebunit după dumneavoastră.

— Dar de ce trebuie să spuneţi neapărat ceva?

— Hai, lăsaţi-o baltă! o sfătui el. Aţi vrut să mă pictaţi, nu-i aşa?

— Da.

— Ei bine, când o damă vrea să picteze un tip... Pat se aplecă şi-şi desfăcu şireturile, îşi dădu jos pantofii şi îşi întinse picioarele în ciorapi pe canapea. ...când o damă vrea să se vadă cu un tip pentru ceva anume sau când un tip vrea să se vadă cu o damă, există un deznodământ, nu?

Prinţesa scoase un suspin.

— Bun, se pare că sunt prinsă în cursă, spuse ea. Şi totul poate fi şi mai dificil când o damă nu vrea decât să-l picteze pe un tip.

— Când o damă vrea să picteze un tip...

Pat îşi închise ochii pe jumătate, aprobă din cap şi dădu din mâini cu înţeles. Când degetele mari i se îndreptară brusc spre bretele, ea spuse cu voce tare:

— Domnule poliţist!

Se auzi ceva în spatele lui Pat. Se întoarse şi văzu în prag un bărbat tânăr în uniformă kaki, cu mănuşi negre şi lucioase.

— Domnule poliţist, acest bărbat este angajatul domnului DeTinc. Domnul DeTinc mi l-a împrumutat mie pentru această după-amiază.

Poliţistul se uită la întruchiparea vinovăţiei, aşezată pe canapea.

— V-aţi dat la dânsa? întrebă el.

— Nu vreau să fac plângere – am sunat la pază doar pentru mai multă siguranţă. Trebuia să-mi pozeze nud şi acum refuză. Se duse indiferentă spre şevalet. Domnule Hobby, de ce nu încetaţi cu falsa pudoare? O să găsiţi un prosop la baie.

Pat se întinse ca buimac după pantofi. Cumva îi trecu prin minte că se ţinea cea de-a opta cursă la Santa Anita...

— Hai, dezbrăcarea! spuse poliţistul. Ai auzit ce-a

spus doamna.

Pat se ridică pe jumătate şi îi aruncă prinţesei o privire prelungă şi pătrunzătoare.

— Mi-aţi zis, spuse el cu glas răguşit... mi-aţi zis că vreţi să-mi pictaţi...

— Şi dumneavoastră mi-aţi spus că am vrut să zic altceva. Hai, repejor. Şi, domnule poliţist, e ceva de băut în cămară.

Câteva minute mai târziu, stând tremurând în mijlocul camerei, Pat îşi aminti de acele cinescoape din tinereţea lui – deşi, pentru moment, găsea puţine asemănări. Era recunoscător măcar pentru prosop, refuzând şi acum să creadă că prinţesa nu era interesată de trupul lui ruinat, ci de chip.

Faţa lui purta acum exact expresia care o vrăjise la bufet, expresia de *Hollywood and Vine*, cealaltă faţă a domnului DeTinc – şi prinţesa se grăbi să lucreze cât mai avea lumină.

Esquire, februarie 1941

Doi veterani

Phil Macedon, cândva Vedeta Vedetelor, şi Pat Hobby, scenaristul, îşi ciocniseră maşinile pe Sunset

Boulevard, în apropierea Hotelului Beverly Hills. Era cinci dimineaţa şi, cum cei doi se certau în aburi de alcool, sergentul Gaspar îi duse la secţia de poliţie. Pat Hobby, un tip de patruzeci şi nouă de ani, sărise la bătaie, pare-se din cauză că Phil Macedon nu recunoştea că ar fi fost cunoştinţe vechi.

Pat îl lovise din greşeală pe sergentul Gaspar, care se înfuriase atât de tare, încât îl băgase după gratii într-o celulă mică, să aştepte sosirea căpitanului.

Ca vârstă, Phil Macedon se situa între Eugene O'Brien şi Robert Taylor. Era încă un bărbat chipeş la cei cincizeci şi ceva de ani ai săi şi îşi pusese deoparte suficienţi bani în zilele de glorie, cât să-şi permită o hacienda în San Fernando Valley; acolo locuia, la fel de plin de distincţii, de jucăuş şi cu aceleaşi scopuri în viaţă ca Man o'War[18].

Cu Pat Hobby viaţa nu fusese atât de generoasă. După douăzeci şi unu de ani în industria filmului, lucrând la scenarii şi în publicitate, accidentul îl găsise la volanul unei maşini din 1933 care devenise de curând proprietatea Companiei de împrumuturi şi finanţare North Hollywood. Şi când te gândeşti că, în 1928,

[18] Man o'War (1917-1947), unul dintre cei mai buni cai de curse pursânge ai tuturor timpurilor.

ajunsese chiar să primească oferte pentru o piscină particulară.

Privea încruntat din celula în care fusese închis, încă furios pe Macedon pentru refuzul acestuia de a recunoaşte că se mai întâlniseră.

— Bănuiesc că nici pe Coleman nu ţi-l mai aminteşti, spuse el cu sarcasm. Şi nici pe Connie Talmadge sau pe Bill Corker, sau pe Allan Dwan.

Macedon îşi aprinse o ţigară cu gesturi care aminteau de filmul mut şi îi oferi şi sergentului Gaspar una.

— N-aş putea să mă prezint mâine? întrebă el. Am un cal care trebuie antrenat...

— Îmi pare rău, domnule Macedon, spuse poliţistul cu toată sinceritatea, căci actorul era un vechi favorit de-ai lui. Căpitanul trebuie să ajungă dintr-o clipă în alta. Pe *dumneavoastră* oricum n-o să vă reţină.

— E doar o formalitate, strigă Pat din celulă.

— Da, da, e doar o... se încruntă sergentul Gaspar la Pat. Poate că pentru *tine* n-o să fie doar o formalitate. Ai auzit vreodată de măsurarea alcoolemiei?

Macedon îşi aruncă ţigara pe geam şi îşi aprinse alta.

— Ce-ar fi dacă m-aş întoarce peste vreo două ore? sugeră el.

— Nu, regretă sergentul Gaspar. Şi, dacă tot sunt nevoit să vă reţin, domnule Macedon, vreau să profit de ocazie şi să vă spun cât de mult aţi însemnat cândva pentru mine. E vorba despre filmul acela pe care l-aţi făcut, *Asaltul final*: să ştiţi că a însemnat foarte mult pentru orice bărbat care a fost în război.

— A, da, spuse Macedon, zâmbind.

— Tot încercam să-i povestesc soţiei mele despre război – cum era, cu proiectilele şi cu mitralierele; am fost acolo şapte luni cu Divizia 26 „New England” –, dar ea nu pricepea nimic niciodată. Arăta cu degetul spre mine şi spunea „Pac! Eşti mort”, iar eu râdeam şi renunţam să mai încerc s-o lămuresc.

— Alo, puteţi să-mi daţi drumul de aici? întrebă Pat.

— Tu să taci, îi spuse Gaspar arţăgos. Probabil nici n-ai fost în război.

— Am fost în Garda Civilă a Cinematografiei, spuse Pat. Aveam probleme cu vederea.

— I-auzi la el, spuse Gaspar dezgustat. Asta spun toate loazele. Ei bine, războiul chiar a fost o grozăvie. Şi, după ce nevastă-mea a văzut filmul acela al dumneavoastră, n-a mai fost nevoie să-i explic nimic. Pricepuse. De atunci a vorbit întotdeauna altfel despre

război – n-a mai arătat cu degetul spre mine spunând: „Pac!” N-o să uit niciodată secvenţa aceea în care eraţi în gaura de obuz. Era atât de reală, că mă lua cu fiori.

— Mulţumesc, spuse Macedon cu graţie. Îşi mai aprinse o ţigară. Păi fusesem şi eu în război şi ştiam cum e. Cunoşteam senzaţia.

— Da, domnule, spuse Gaspar apreciativ. Ei bine, mă bucur că am avut ocazia să vă spun ce aţi făcut pentru mine. I-aţi explicat soţiei mele ce e războiul.

— Despre ce vorbiţi? întrebă Pat dintr-odată. Despre filmul de război pe care l-a făcut Bill Corker în 1925?

— Iar începe, spuse Gaspar. Sigur, *Naşterea unei naţiuni*. Acum ciocul mic până vine căpitanul.

— Phil Macedon mă ştia foarte bine pe vremea aia, spuse Pat jignit. Ba chiar l-am privit într-o zi când lucra la film.

— Pur şi simplu nu-mi amintesc de tine, bătrâne, îi spuse Macedon politicos. N-am ce face.

— Îţi aminteşti ziua în care Bill Corker a filmat secvenţa aceea cu gaura de obuz, nu-i aşa? Prima ta zi de filmare?

Se lăsă un moment de linişte.

— Când ajunge căpitanul? întrebă Macedon.

— Trebuie să sosească dintr-o clipă în alta, domnule Macedon.

— Ei bine, eu îmi amintesc, spuse Pat, pentru că eram acolo când regizorul i-a pus să sape gaura aia de obuz. A venit pe platou la nouă dimineaţa cu o echipă de muncitori care să sape groapa şi cu patru camere. Te-a sunat de la un telefon de pe teren şi ţi-a spus să te duci la costumier şi să te îmbraci într-o uniformă de soldat. Acum îţi aminteşti?

— Nu-mi umplu mintea cu detalii, bătrâne.

— L-ai sunat şi i-ai spus că nu-ţi vine nicio uniformă şi Corker ţi-a spus să taci şi să ţi-o pui pe oricare. Când ai apărut pe platou, erai furios nevoie mare că nu ţi se potrivea uniforma.

Macedon zâmbi fermecător.

— Ai o memorie remarcabilă. Eşti sigur că vorbim despre acelaşi film şi despre acelaşi actor?

— Da, sunt foarte sigur! spuse Pat îndârjit. Mi te amintesc perfect. Doar că n-ai avut prea mult timp să te plângi de uniformă pentru că nu ăsta era planul lui Corker. Fusese conştient întotdeauna că erai unul dintre cabotinii de la Hollywood, de la care era cumplit de greu să scoată ceva natural – aşa că se gândise la o

şmecherie. Avea să filmeze miezul acţiunii până în prânz, înainte să-ţi dai seama că jucai. Te-a întors şi te-a aruncat în fund în gaura aia de obuz şi a strigat: „Acţiune!”

— Asta-i o minciună, spuse Phil Macedon. Am *coborât* eu.

— Şi atunci de ce-ai început să urli? întrebă Pat. Parcă te aud şi acum: „Alo, ce faceţi aici? Faceţi poante cu mine? Scoate-mă de aici sau te las baltă!” Şi încercai întruna să te caţeri pe marginea gropii, orb de furie. Aproape că ajungeai sus şi apoi alunecai iarăşi şi stăteai trântit acolo, făcând feţe-feţe – până când, în cele din urmă, ai început să zbieri şi, în tot acest timp, Bill avea patru camere de filmat îndreptate spre tine. După vreo douăzeci de minute ai renunţat şi ai rămas în groapă, gâfâind. Bill a filmat treizeci de metri de peliculă şi apoi a pus doi recuzitori să te scoată din groapă.

Căpitanul de poliţie sosise în maşina de patrulă. Stătea în prag, profilat pe lumina cenuşie a zorilor.

— Ce-ai acolo, sergent? Un beţiv?

Sergentul Gaspar se duse până la celulă, o descuie şi îi făcu semn lui Pat să iasă. Pat clipi din ochi o clipă, apoi privirea îi căzu pe Phil Macedon şi îl apostrofă cu

degetul:

— Asta ca să vezi că te cunosc! spuse el. Bill Corker a montat partea aceea de film şi i-a pus titluri din care reieşea că eşti un infanterist al cărui prieten tocmai fusese ucis. Voiai să ieşi din groapă şi să-l răzbuni, venindu-le de hac nemţilor, dar obuzele care explodau peste tot în jur şi şocul te tot aruncau înapoi.

— Despre ce e vorba? întrebă căpitanul.

— Vreau să dovedesc că îl cunosc pe tipul ăsta, spuse Pat. Bill zicea că momentul cel mai măreţ al filmului a fost când Phil zbiera „Deja mi s-a rupt o unghie!” şi el îi pusese scenei titlul: „Zece nemţi o să ajungă în Iad ca să-ţi lustruiască ţie ghetele!”

— Aveţi aici „coliziune sub influenţa alcoolului”, spuse căpitanul, uitându-se în registru. Hai să-i ducem pe indivizii ăştia doi la spital ca să le facă testul.

— Uite ce e, spuse actorul, cu zâmbetul său strălucitor, mă numesc Phil Macedon.

Căpitanul fusese numit în post pe considerente politice şi mai era şi foarte tânăr. Îşi amintea numele şi faţa, dar nu era impresionat din cale-afară, pentru că Hollywoodul era plin de foste vedete.

Intrară cu toţii în maşina de poliţie parcată afară.

După test, pe Macedon îl reţinură la secţie până când prietenii lui aveau să aranjeze eliberarea pe cauţiune. Pe Pat Hobby îl lăsară să plece şi, cum nu-i pornea maşina, sergentul Gaspar se oferi să-l ducă până acasă.

— Unde locuiţi? întrebă el după ce porni maşina.

— Nu locuiesc nicăieri în seara asta, spuse Pat. De asta mă şi învârteam cu maşina prin oraş. Când se trezeşte unul dintre prietenii mei, o să trec pe la el ca să-mi dea câţiva dolari şi o să mă duc la un hotel.

— Păi, spuse Sergentul Gaspar, am eu câţiva dolari de care mă pot dispensa.

Treceau pe lângă grandioasele vile din Beverly Hills şi Pat ridică mâna spre ele în semn de salut.

— În vremurile bune, spuse el, puteam să apar în astfel de case la orice oră din zi sau din noapte. Şi în dimineţile de duminică...

— E adevărat tot ce aţi spus la secţie? întrebă Gaspar. Despre cum l-au pus în gaura aia?

— Sigur că da, spuse Pat. Individul ăla n-ar fi trebuie să fie aşa de îngâmfat. Nu-i decât un veteran, ca şi mine.

Esquire, martie 1941

Mai puternică decât sabia[19]

I

Bărbatul oacheş, cu ochi care păreau să-i sară înainte şi înapoi ca traşi de un elastic, răspundea la pseudonimul Dick Dale. Bărbatul înalt şi cu ochelari, care arăta precum o cămilă fără cocoaşă – a cărei lipsă se făcea simţită – răspundea la numele de E. Brunswick Hudson. Scena era un stand de lustragiu, un element insignifiant al marelui studio. O urmărim prin ochii iritaţi ai lui Pat Hobby, care stătea în fotoliul de lângă regizorul Dale.

Standul era afară, vizavi de bufet. E. Brunswick Hudson tremura de nervi, dar vorbea încet, ca să nu-l audă trecătorii:

— Oricum, nici nu ştiu ce caută aici un scenarist ca mine, spuse el, trepidând.

Pat Hobby, care era veteran, ar fi putut să-i dea un răspuns, dar nu-i cunoştea pe ceilalţi doi.

— E o meserie ciudată, spuse Dick Dale, adăugând spre lustragiu: Foloseşte soluţia aia de curăţat.

[19] Cu referire la replica „Pana e mai puternică decât sabia” din piesa de teatru *Richelieu*, a autorului englez Edward Bulwer-Lytton (1803-1873).

— Ciudată! tună Brunswick. E dubioasă! Uite cum am scris, deşi n-am fost de acord, exact ce mi-ai spus tu – şi acum îmi zic de la birou s-o las baltă, că nu ne înţelegem.

— Am fost politicos, îi explică Dick Dale. Ce-ai fi vrut să fac? Să dau cu tine de pământ?

E. Brunswick Hudson îşi dădu jos ochelarii.

— Ia încearcă! sugeră el. Am şaptezeci şi patru de kilograme şi n-am niciun strop de carne pe mine. Ezită şi apoi încercă să dreagă situaţia. De *grăsime*, vreau să spun.

— Ei, la naiba! spuse Dick Dale plin de dispreţ. N-am chef să mă iau la harţă cu tine. Trebuie să găsesc o soluţie pentru filmul ăsta. Tu te duci pe Costa de Est şi scrii o carte din aia de-ale tale şi-ai uitat toată povestea. În clipa asta se uită spre Pat Hobby, zâmbind de parcă *el* ar înţelege, de parcă oricine ar înţelege în afară de E. Brunswick Hudson. Nu pot să-ţi spun totul despre filme în trei săptămâni.

Hudson îşi puse ochelarii la loc.

— Când o să scriu o carte, spuse el, o să te fac de râsul lumii.

Se retrase fără succes, nedumerit şi învins. După un

minut, vorbi Pat:

— Indivizii ăştia nu prind niciodată ideea, comentă el. N-am văzut niciodată pe vreunul care să prindă ideea şi sunt în branşa asta, scenarii şi publicitate, de douăzeci de ani.

— Lucrezi la studio? întrebă Dale.

Pat ezită.

— Tocmai am terminat un proiect, spuse el.

Asta se întâmplase cu cinci luni în urmă.

— Pe ce generice ai apărut? întrebă Dale.

— Tot apar pe generice, din 1920 încoace.

— Treci pe la mine pe la birou, îi spuse Dick Dale. Aş vrea să stăm de vorbă despre ceva – acum că nenorocitul s-a dus înapoi la ferma lui din New England. De ce trebuie să-şi cumpere o fermă în New England, nu ştiu – cu tot Vestul ăsta care-i încă nepopulat.

Pat îi dădu lustragiului penultima lui monedă de cinci cenţi şi se dădu jos de pe scaun.

II

Suntem în toiul detaliilor tehnice.

— Problema e compozitorul ăsta, Reginald de Koven,

care n-a avut nimic special, spuse Dick Dale. Nu era nici surd ca Beethoven, nici vreun chelner care să cânte, nici n-a ajuns în închisoare – nimic! N-a făcut decât să compună muzică şi singurul lucru de care ne putem lega e cântecul acela, *Fă un legământ*. Trebuie să ţesem ceva în jurul lui – o damă îi promite ceva şi, în cele din urmă, primeşte acel ceva.

— Îmi trebuie ceva timp ca să mă gândesc la asta, spuse Pat. Dacă Jack Berners mă ia în echipă...

— Sigur te ia, spuse Dick Dale. De acum îmi aleg singur scenarişti. Care-i tariful tău – o mie cinci sute? Se uită la pantofii lui Pat. Şapte sute cincizeci?

Pat îl privi pierdut pentru o clipă; apoi, din senin, scoase cel mai bun pasaj de ficţiune din ultimul deceniu.

— M-am încurcat cu nevasta unui producător, spuse el, şi s-au raliat împotriva mea. Primesc numai trei sute cincizeci acum.

Într-un fel, era cea mai uşoară slujbă pe care o avusese vreodată. Regizorul Dick Dale era genul pe care, cu cincizeci de ani în urmă, îl întâlneai în orice oraş american. De obicei era fotograful local, de regulă era autor de mici invenţii mecanice şi lider de mişcări locale bizare, aproape întotdeauna scria versuri pentru presa

locală. Cele mai energice întrupări ale acestui „gen de senzaţie” migraseră spre Hollywood între 1910 şi 1930, şi acolo atinseseră o împlinire psihologică de neconceput în alte locuri sau în alte timpuri. În sfârşit, şi încă la scară largă, puteau face ce voiau. În săptămânile în care Pat Hobby şi Mabel Hatman, secretara de platou a domnului Dale, au stat alături de el şi au lucrat, toate replicile şi toate acţiunile care au ajuns în scenariu fuseseră născocite de Dick Dale. Pat îndrăznea să facă o sugestie, ceva care „mergea întotdeauna”.

— Stai aşa! Stai aşa! Dick Dale sărea în picioare, cu mâinile întinse. Parcă văd un câine.

Aşteptau încordaţi, ţinându-şi răsuflarea, să vadă el un câine.

— Doi câini.

Un al doilea câine îşi lua locul alături de primul în viziunile lor supuse.

— Începem cu un câine în lesă... apoi camera se retrage şi vedem încă un câine... şi apoi se reped unul la celălalt. Camera se retrage şi mai mult... lesele sunt prinse de nişte mese... şi mesele se răstoarnă. Aţi înţeles?

Sau altădată, din senin:

— Parcă îl văd pe De Koven ucenic de zidar.

— Da.

Şi asta cu speranţă.

— Se duce la Santa Anita şi tencuieşte pereţii, cântând la lucru. Scrie treaba asta, Mabel.

Şi continua...

Într-o lună aveau gata cele o sută douăzeci de pagini necesare. Lui Reginald de Koven, se pare, deşi nu fusese alcoolic, îi cam plăcea păhărelul[20]. Tatăl fetei pe care o iubea murise din cauza băuturii şi, după nuntă, când soţia îl prinsese cu păharelul pe compozitor, se hotărî, nici mai mult, nici mai puţin, să plece de acasă pentru douăzeci de ani. El a devenit celebru, iar ea îi cânta melodiile sub numele de Fecioara Marian, dar el nu află niciodată că ea era una şi aceeaşi fată cu soţia lui.

Scenariul, marcat drept „Provizoriu complet. De Pat Hobby”, fu trimis la biroul central. Programul prevedea ca Dale să înceapă filmările într-o săptămână.

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, Dale stătea cu echipa la el în birou, într-o atmosferă de mâhnire pământie. Pat Hobby era cel mai puţin abătut. Patru

[20] În original, „The Little Brown Jug” („urciorul cafeniu”), titlul unui cântec de pahar compus în 1869 de Joseph Winner şi readus în actualitate în perioada Prohibiţiei.

săptămâni la trei sute cincizeci de dolari, chiar scăzând cei două sute pe care-i cheltuise la Santa Anita, erau un progres faţă de cei douăzeci de centi pe care-i avusese în buzunar pe scaunul lustragiului.

— Aşa e-n film, Dick, spunea el încurajator. Azi în sus, mâine în jos... azi înăuntru, mâine afară. Ştie orice veteran.

— Da, spuse Dick Dale absent. Mabel, sună-l pe E. Brunswick Hudson. E la ferma lui din New England – probabil mulge albine.

După câteva minute, ea îi dădu raportul.

— A sosit la Hollywood cu avionul azi-dimineaţă, domnule Dale. Am dat de el la Hotelul Beverly Wilshire.

Dick Dale îşi apăsă receptorul de ureche. Cu o voce amabilă şi prietenoasă, spuse:

— Domnule Hudson, mi-aţi spus într-o zi aici o idee care mi-a plăcut. Aţi zis că aveţi de gând să o puneţi pe hârtie. Era despre De Koven ăsta care îşi fura compoziţiile de la un cioban din Vermont. Vă mai amintiţi?

— Da.

— Ei bine, Berners vrea să înceapă producţia imediat, altfel rămânem fără distribuţie, aşa că suntem într-o

situaţie delicată, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Aveţi, întâmplător, chestia asta despre care vorbesc?

— Mai ţii minte când ţi-am adus-o? îl întrebă Hudson. M-ai lăsat să te aştept două ore şi apoi te-ai uitat la ea vreo două minute. Te durea gâtul – cred că Hudson simţea nevoia să fie sucit. Doamne, ce te mai durea. Ăsta a fost singurul lucru plăcut în dimineaţa aia.

— În industria filmului...

— Ce mă bucur că eşti în impas. Nu ţi-aş spune nici povestea cu *Cei trei ursuleţi* pentru cincizeci de mii de dolari.

Când convorbirea se întrerupse, Dick Dale se întoarse spre Pat.

— Naiba să vă ia de scenarişti! spuse el, dezlănţuindu-se. Pentru ce vă plătim? Milioane – şi voi scrieţi numai rahaturi pe care n-am cum să le filmez şi vă mai şi supăraţi dacă nu vă citesc inepţiile! Cum poţi să faci filme când îţi dau doi nenorociţi ca tine şi ca Hudson? Cum? Cum îţi închipui, trântor plin de whisky ce eşti!?

Pat se ridică şi făcu un pas spre uşă. Spuse că nu ştia cum.

— Ieşi afară de-aici! strigă Dick Dale. Nu mai eşti pe

statul de plată. Să pleci din studio.

Soarta nu-l fericise pe Pat cu o fermă în New England, dar exista o cafenea chiar vizavi de studio, unde visele bucolice înfloreau în sticle, dacă aveai bani. Nu-i plăcea să plece de la studio, care de mulţi ani fusese casa lui, aşa că se întoarse la şase şi urcă în biroul lui. Era încuiat. Văzu că deja îl alocaseră unui alt scenarist – numele de pe uşă era E. Brunswick Hudson.

Petrecu o oră la bufet, mai făcu o vizită pe la bar, apoi instinctul îl conduse spre un studio unde era un platou cu un dormitor. Îşi petrecu noaptea pe o canapea pe care o ocupase Claudette Colbert în cele mai pufoase volănaşe, nu mai devreme de acea după-amiază.

Dimineaţa era mai mohorâtă, dar lui Pat îi mai rămăsese ceva în sticlă şi avea aproape o sută de dolari în buzunar. Cursele de cai începuseră la Santa Anita şi avea şansa să-şi dubleze banii până la noapte.

Ieşind din studio, ezită în faţa frizeriei, dar era prea tensionat ca să se bărbierească. Apoi se opri, căci auzise, din direcţia standului lustragiului, vocea lui Dick Dale.

— Domnişoara Hatman a găsit celălalt scenariu al dumneavoastră şi întâmplarea face să fie proprietatea

companiei.

E. Brunswick Hudson stătea chiar la picioarele standului.

— N-o să vă las să-mi folosiţi numele, spuse el.

— Foarte bine. O să pun numele ei. Lui Berners i se pare grozav scenariul, dacă şi familia De Koven o să-l aprobe. Ce naiba – păstorul oricum n-ar fi reuşit să vândă vreodată cântecele alea. Ai auzit vreodată de un păstor care să scoată mălai de la Asociaţia americană a drepturilor de autor?

Hudson îşi dădu jos ochelarii.

— Am şaptezeci şi cinci de kile...

Pat se trase mai aproape.

— Înrolează-te în armată, spuse Dale plin de dispreţ. Eu n-am timp de bătaie. Am un film de făcut. Ochii îi căzură pe Pat. Bună, veteranule.

— Bună, Dick, îi spuse Pat, zâmbind. Apoi, conştient de avantajele psihologice ale momentului, îşi încercă norocul: Când mai lucrăm împreună? întrebă el.

— Cât îţi datorez? îl întrebă Dick Dale pe lustragiu, spunând-i apoi lui Pat: Totul e aranjat. I-am promis de mult lui Mabel că o să apară pe un generic. Caută-mă într-o zi, când ai o idee.

Se salută cu cineva lângă frizerie şi plecă în grabă. Hudson şi Hobby, oameni de litere care nu se cunoscuseră până atunci, se priviră unul pe altul. În ochii lui Hudson erau lacrimi de furie.

— Autorii cam au ghinion pe-aici, spuse Pat cu înţelegere. N-ar mai trebui să vină.

— Şi cine ar mai avea idei? Imbecilii ăştia?

— Păi, în orice caz, nu autorii, spuse Pat. N-au nevoie de autori. Au nevoie de scenarişti – ca mine.

Esquire, aprilie 1941

Zilele de studenţie ale lui Pat Hobby

I

După-amiaza era întunecată. Pereţii Canionului Topanga se înălţau abrupţi de-o parte şi de alta. Trebuia să se descotorosească de ele. Zăngănitul de pe bancheta din spate o înspăimânta. Lui Evylyn nu-i plăcea deloc treaba asta. Nu pentru asta venise aici. Şi apoi se gândi la domnul Hobby. Credea în ea, avea încredere în ea... iar ea avea să facă asta pentru el.

Misiunea era însă dificilă. Evylyn Lascalles părăsi

canionul şi continuă drumul pe ţărmul neprimitor din Beverly Hills. De mai multe ori intră în fundături, de mai multe ori parcă lângă terenuri virane – dar de fiecare dată câte un trecător sau un pierde-vară îi provoca o stare de nelinişte încordată. O dată aproape că îi stătu inima în loc când se trezi privită apreciativ – sau suspicios? – de un bărbat care arăta a detectiv.

„N-avea niciun drept să-mi ceară aşa ceva”, îşi spuse ea. „E pentru ultima oară. O să-i spun. E pentru ultima oară.”

Noaptea se lăsa rapid. Evylyn Lascalles nu mai văzuse niciodată să coboare întunericul atât de iute. Înapoi la canion, atunci, la sălbăticie şi libertate. Conduse printr-un coridor de acuarele care dăruia zilei ultimele sale nuanţe pastelate. Şi se simţi într-o oarecare siguranţă într-o curbă, de unde se vedea platoul undeva jos de tot.

Aici n-aveau ce complicaţii să fie. Din acel loc putea arunca fiecare obiect în râpă şi totul avea să fie la fel de îndepărtat de ea ca şi când s-ar fi aflat în alt stat.

Domnişoara Lascalles era din Brooklyn. Îşi dorise foarte mult să vină la Hollywood şi să fie secretară în industria filmului, dar acum ar fi vrut să nu fi plecat

niciodată de acasă.

Dar trebuia să-şi termine treaba... să se descotorosească de povară... de îndată ce maşina asta care se apropia trecea de curbă...

II

...Între timp, şeful ei, Pat Hobby, stătea de vorbă în faţa frizeriei cu Louie, agentul de pariuri al studioului. Cele patru săptămâni ale lui Pat la două sute cincizeci de dolari se încheiau mâine şi el începea deja să se simtă hărţuit şi înspăimântat, asemenea celor care trăiesc întotdeauna la limita sărăciei.

— Patru amărâte de săptămâni ca să lucrez la un scenariu prost, spuse el. Asta-i tot ce-am văzut în ultimele şase luni.

— Cum reuşeşti să trăieşti? îl întrebă Louie, fără a arăta prea mare interes.

— Nu trăiesc. Trec zilele pe lângă mine, trec săptămânile. Dar cui îi pasă? Cui îi pasă după douăzeci de ani?

— Ai avut parte şi de zile bune, îi aminti Louie.

Pat se uită după o figurantă îmbrăcată cu o rochie

sclipitoare de lamé.

— Sigur, recunoscu el. Am avut trei neveste. Am avut tot ce ţi-ai putea dori.

— Vrei să spui că *aceea* a fost una dintre nevestele tale? întrebă Louie.

Pat se uită după silueta care se îndepărta.

— Nuuu. N-am spus că *aceea* a fost una dintre ele. Dar au fost o mulţime care mi-au ciugulit din buzunar. Nu şi acum, însă – la patruzeci şi nouă de ani bărbaţii nu mai sunt consideraţi oameni.

— Ai o secretară drăguţică, spuse Louie. Uite, Pat, o să-ţi dau un pont.

— Nu-l pot folosi, spuse Pat. Am cincizeci de cenţi.

— Nu la genul ăsta de pont mă refer. Ascultă: Jack Berners vrea să facă un film despre U.W.C.[21], pentru că are un băiat acolo care joacă baschet. Şi nu găseşte o idee. De ce nu te duci până acolo să stai de vorbă cu administratorul sportiv pe care-l cheamă Doolan? Tipul ăsta îmi datorează trei miare pentru cursele de cai şi poate îţi dă o idee pentru un film cu studenţi. Şi vii cu ea şi i-o vinzi lui Berners. Încă eşti pe statul de plată, da?

— Până mâine, spuse Pat abătut.

[21] University of the Western Coast (Universitatea Coastei de Vest).

— Du-te şi caută-l pe Jim Kresge care îşi face veacul prin magazinul de echipament sportiv al campusului. O să-ţi facă el cunoştinţă cu adminstratorul sportiv. Uite, Pat, trebuie să mă duc să culeg nişte bani. Ţine minte, Pat, că Doolan îmi datorează trei miare.

III

Pat nu-şi făcea mari speranţe, dar măcar avea un punct de plecare. Ducându-se să-şi ia haina din Clădirea scenariştilor, ajunse la ţanc ca să răspundă la telefonul care suna insistent.

— Evylyn la telefon, spuse o voce tremurândă. N-am cum să scap de ele în după-amiaza asta. Sunt maşini pe toate drumurile...

— Nu pot să vorbesc despre asta de aici, spuse Pat repezit. Trebuie să mă duc la U.W.C. pentru o idee.

— Am încercat, se văicări ea... chiar am *încercat*! Şi, de fiecare dată, apărea câte-o maşină...

— Ah, te rog!

Îi închise telefonul. Avea destule pe cap.

De ani de zile Pat urmărea realizările echipei

„Trojans” de la U.S.C.[22] şi isprăvile, aproape la fel de remarcabile, ale echipei „Roller Coasters”, care reprezenta U.W.C. Interesele lui nu erau atât fiziologice, tactice sau intelectuale, cât matematice – dar cei de la Roller îl costaseră destul de mult la vremea lor –, aşa că păşi în campusul cu aspect pe jumătate în stilul extravagant al lui De Mille[23], pe jumătate aztec, cu un vag aer de stăpân.

Îl localiză pe Kresge, care îl conduse la administratorul Kit Doolan. Domnul Doolan, un fost înaintaş celebru, era în toane foarte bune. Cu cinci giganţi de culoare în linia de atac de anul acesta, niciunul încă prea bătrân, dar toţi oameni cu experienţă, echipa lui avea toate şansele să câştige în divizia ei.

— M-aş bucura să fiu de ajutor studioului dumneavoastră, spuse el. M-aş bucura să-l ajut pe domnul Berners sau pe Louie. Cum aş putea să vă fiu de folos? Vreţi să faceţi un film?... Păi, publicitatea ne prinde bine oricând. Domnule Hobby, am o şedinţă cu Comitetul de conducere al facultăţii peste cinci minute şi

[22] University of Southern California.

[23] Referire la americanul Cecil B. De Mille (1881-1959), regizor legendar de film, renumit pentru extravaganţa filmelor sale.

probabil o să vreţi să le spuneţi ideea dumneavoastră.

— Nu ştiu, spuse Pat neîncrezător. Mă gândeam, mai degrabă, că aş putea să schimb câteva vorbe cu dumneavoastră. Am putea merge undeva să bem un păhărel.

— Mă tem că nu pot, spuse Doolan jovial. Dacă mă miros inteligenţii ăştia că am băut ceva – mamă, mamă! Hai, veniţi la şedinţă: cineva şterpeleşte ceasuri şi bijuterii din campus şi suntem siguri că e vorba de un student.

Domnul Kresge, care-şi îndeplinise misiunea, se ridică să plece.

— Vreţi ceva bun pentru a cincea cursă de cai de mâine?

— Eu nu, spuse domnul Doolan.

— Dumneavoastră, domnule Hobby?

— Nici eu, spuse Pat.

IV

Punând capăt alianţei cu lumea interlopă, Pat Hobby şi Kit Doolan o luară pe coridorul din clădirea administraţiei. În faţa biroului decanului, Doolan spuse:

— De îndată ce se iveşte ocazia, o să vă invit înăuntru şi-o să vă prezint.

Având în vedere că nu era reprezentantul acreditat nici al lui Jack Berners, nici al studioului, Pat aştepta cu oarecare indispoziţie să intre. Nu era din cale afară de încântat de perspectiva de a da ochi cu un grup de intelectuali, dar îşi aminti că avea, în haina jerpelită, un umil produs care l-ar fi putut încălzi puţin. Asistenta decanului plecase de la birou pentru a lua notiţe la şedinţă, aşa că îşi luă aportul de calorii dintr-o înghiţitură prelungă, cu gâlgâieli.

Simţi imediat un val de căldură pe dinăuntru şi se aşeză pe scaun, cu ochii pironiţi pe uşa pe care scria:

SAMUEL K. WISKITH
DECANUL ORGANIZAŢIEI DE STUDENŢI

Putea să fie o întâlnire oarecum dificilă.

...dar de ce? Erau doar nişte nulităţi cu ifose – o ştia oricine. Aveau diplome de studii superioare, dar puteau fi cumpăraţi. Dacă intrau în joc cu studioul, se alegeau cu o mulţime de publicitate favorabilă pentru U.W.C. Şi asta însemna salarii mai mari pentru ei, nu-i aşa? Ca şi mai multe lovele în general.

Uşa camerei de şedinţe se deschise şi se închise într-o doară. Nu ieşi nimeni, dar Pat se ridică în picioare şi se pregăti. Cum reprezenta cea de-a patra industrie ca mărime din America, sau *aproape* o reprezenta, nu trebuia să lase o adunătură de nulităţi cu nasul pe sus să-l domine. Şi nu-i lipsea perspectiva interioară asupra studiilor superioare – în tinereţile sale fusese cândva băiat de serviciu la Sediul DKE[24] al Universităţii din Pennsylvania. Şi, cu şovinism încurajator, îşi spuse că Pennsylvania le dădea lecţii pionierilor de aici.

Uşa se deschise. Un tânăr tulburat, cu broboane de sudoare pe frunte, ieşi în grabă, îi dădu un brânci în treacăt lui Pat şi dispăru. Domnul Doolan stătea calm în prag.

— În regulă, domnule Hobby, spuse el.

N-avea de ce să se teamă. Amintirea zilelor de facultate continua să se reverse asupra lui Pat în timp ce păşea înăuntru. Şi, instantaneu, cu seva încrederii de sine curgându-i prin vene, îi veni ideea...

— ...e o idee mai degrabă realistă, spuse el cinci minute mai târziu. Înţelegeţi?

Decanul Wiskith, un tip înalt şi palid, cu aparat

[24] Frăţia Delta Kappa Epsilon.

auditiv, părea să înţeleagă – chiar dacă nu să şi aprobe. Pat îşi reluă expunerea.

— E o chestie de ultimă oră, zise el cu răbdare, sau, cum spunem noi, „cu specific local”. Recunoaşteţi că neisprăvitul ăla mic care a ieşit de-aici fură ceasuri, nu?

Toţi cei din Comitetul de conducere, cu excepţia lui Doolan, schimbară priviri, dar nimeni nu-l întrerupse.

— Poftim! continuă Pat triumfător. Îl daţi pe mâna presei. Dar aici e şmecheria. În filmul pe care-l facem se dovedeşte că fura ceasurile ca să-şi întreţină fratele mai mic – iar fratele mai mic e piesa de rezistenţă a echipei de fotbal! E *runner*-ul imbatabil. Probabil o să încercăm să-l luăm cu împrumut pe Tyrone Power şi să-l folosim pe unul dintre jucătorii *voştri* ca dublură. Făcu o pauză, încercând să se gândească la toate aspectele.... desigur, trebuie să lansăm filmul în statele sudice, deci va trebui să fie unul dintre jucătorii voştri albi.

Se lăsă o pauză încordată. Domnul Doolan îi sări în ajutor.

— Nu-i o idee rea, sugeră el.

— E o idee sinistră, izbucni decanul Wiskith. E...

Faţa lui Doolan se încordă încet.

— Staţi un pic, spuse el. Cine îşi dă cu părerea aici?

Ascultaţi-l!

Asistenta decanului, care tocmai ieşise din cameră când auzise telefonul sunând, reapăruse şi îi şoptea şefului ei ceva la ureche. Decanul tresări.

— Staţi o clipă, domnule Doolan, spuse el. Se întoarse spre ceilalţi membri ai comitetului. Supraveghetorul are de-a face afară cu un caz disciplinar şi nu are dreptul legal de a-l reţine pe contravenient. Putem să rezolvăm această problemă, mai întâi? Şi apoi să ne întoarcem la... – se uită la domnul Doolan – ...la ideea asta ridicolă?

La un semn al său, asistenta deschise uşa.

Supraveghetorul ăsta, se gândi Pat, amintindu-şi de zilele petrecute în campusul plin de iederă şi umbros, arăta ca toţi supraveghetorii: un poliţai intimidat, un animal de pradă de-abia îmblânzit.

— Domnilor, spuse supraveghetorul, respectuos şi plin de tact, am aici ceva ce nu poate fi explicat. Dădu din cap, nedumerit, şi continuă: Ştiu că e ceva în neregulă, dar nu reuşesc să-mi dau seama ce anume. Aş vrea să hotărâţi dumneavoastră. Eu o să vă arăt doar dovezile şi contravenientul... Tu de colo, intră!

Când intră Evylyn Lascalles, urmată îndeaproape de

o faţă de pernă mare şi zăngănitoare pe care supraveghetorul o lăsă alături de ea, Pat se gândi încă o dată la campusul umbrit de ulmi de la Universitatea din Pennsylvania. Îşi dorea din tot sufletul să fi fost acolo, îşi dorea asta mai mult decât orice pe lume. În plus, îşi mai dorea ca spatele lui Doolan, după care încerca să se ascundă, trăgându-se cu scaunul, să fie ceva mai mare.

— Aici eraţi! strigă ea recunoscătoare. Vai, domnule Hobby, slavă Domnului! N-am reuşit să scap de ele şi n-am putut să le iau acasă, că mă omora mama. Aşa că am venit aici ca să dau de dumneavoastră şi tipul ăsta mi-a cotrobăit pe bancheta din spate.

— Ce-i în sacul ăla? întrebă decanul Wiskith. Bombe? Sau ce?

Pat le-ar fi putut răspunde la întrebare cu câteva secunde înainte ca supraveghetorul să apuce sacul şi să-l trântească de câteva ori de pământ, producând astfel un zgomot limpede şi inconfundabil. Erau soldaţi răpuşi – sticle de jumătate şi de un sfert – mărturiile a patru săptămâni încordate, plătite cu două sute cincizeci de dolari, sticle goale adunate de prin sertarele din biroul lui Pat. Având în vedere că mâine i se termina contractul, se gândise că ar fi fost mai bine să nu lase în urma lui

asemenea martori.

Căutând o cale de scăpare, mintea i-o mai zbughi încă o dată spre zilele acelea lipsite de griji când făcea servicii mărunte la Universitatea din Pennsylvania.

— Îl iau eu, spuse el, ridicându-se.

Aruncându-şi sacul peste umăr, se întoarse spre Comitetul de conducere al facultăţii şi, surprinzător, spuse:

— Mai gândiţi-vă.

V

— Ne-am tot gândit, îi spuse domnul Doolan soţiei sale în acea seară. Dar n-am reuşit să-i dăm de cap.

— E cam straniu, spuse doamna Doolan. Sper să nu visez despre asta la noapte. Săracul om, cu sacul ăla! Mă tot gândesc că o să ajungă în Purgatoriu şi o să-l pună acolo să sculpteze câte o corabie în *fiecare* sticlă din aceea, înainte să i se dea drumul în Rai.

— Termină! spuse Doolan repede. O să mă faci şi pe mine să visez. Erau o mulţime de sticle.

Esquire, mai 1941